

Onsdag den 21. oktober 2026 (D)

1

7. møde

Onsdag den 21. oktober 2026 kl. 13.00

Dagsorden

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministrene (spørgetid). (Se nedenfor).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 6:

Forslag til lov om autorisation af virksomheder på huseftersynsområdet.

Af erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard).
(Fremsættelse 07.10.2026).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 8:

Forslag til lov om ændring af lov om produkter og markedsovervågning, lov om ædle metaller og konfliktminerale og lov om tilgængelighedskrav for produkter og tjenester. (Supplerende bestemmelser til EU-forordninger om legetøj og kritiske råstoffer, for så vidt angår permanente magneter, beføjelse til at træffe afgørelse over for enhver, der har tilknytning til ulovlige produkter, hjemmel til kontrol med varer udbudt til salg som ædle metaller og justering af sanktioner m.v.).

Af erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard).
(Fremsættelse 07.10.2026).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 9:

Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet.

Af erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard).
(Fremsættelse 07.10.2026).

1) Til økonomi- og indenrigsministeren af:

Kim Edberg Andersen (DD)

Er ministeren enig i, at en rettesættelse for brugen af ordet jernmarker i byrådsalen er censur, når ordet er et legitimt ord for »solcellemarker«, hvad mener ministeren om, at borgmesteren i Hjørring Kommune har forbudt brugen af ordet jernmarker i byrådsalen, og er det rimeligt, at borgmesteren blander sig heri?

(Spm. nr. S 123).

2) Til udenrigsministeren af:

Trine Pertou Mach (EL)

Hvad er ministerens overvejelser omkring og holdning til, hvordan Danmark bedst agerer for fortsat at understøtte og fremme piger og kvinders menneskerettigheder, herunder fokus på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR), herunder til den foreslåede

sammenlægning af UNFPA og UN Women, som en række akademiske eksperter, tidligere FN-ledere og implementerende civilsamsfundsorganisationer har udtrykt bekymring for, bl.a. i brev til FN's generalsekretær, »Civil Society Rejection and Call for Withdrawal of the Proposed Merger of UN Women and UNFPA under UN80«? (Spm. nr. S 46).

3) Til udenrigsministeren af:

Trine Pertou Mach (EL)

Hvad er ministerens holdning til behovet for akut politisk handling i anledning af, at mere end 500 tidligere europæiske ministre og diplomater i en appel, der er trykt i det franske dagblad Libération den 5. oktober 2026, opfordrer EU til at indføre sanktioner mod Israel for at forsøge at forhindre gennemførelsen af det ulovlige E1-bosættelsesprojekt?

(Spm. nr. S 79, skr. begr.).

4) Til udenrigsministeren af:

Mads Strange (LA)

Mener ministeren, at de nuværende prioriteringer af dansk udviklingsbistand går til at hjælpe verdens svageste og mest udsatte?

(Spm. nr. S 113).

5) Til udenrigsministeren af:

Malte Larsen (DF)

Vil ministeren give en undskyldning til de hundredtusindvis af danske vælgere, der stemmer på Dansk Folkeparti, som ministeren forleden kaldte udannede og uoplyste?

(Spm. nr. S 121, skr. begr.).

6) Til erhvervs- og konkurrencekræftsministeren af:

Ulrik Knudsen (DD)

Er ministeren enig i, at bureaukrati er den største hindring for virksomhedernes vækst, og at der derfor allerede nu bør tages hul på at fjerne bureaukrati, og hvilke knapper vurderer ministeren i den forbindelse at vi kan skrue på?

(Spm. nr. S 101).

7) Til klima-, energi- og forsyningsministeren af:

Mathilde Hjort Bressum (V)

Hvilken proces vil ministeren gennemføre for at tilvejebringe det faglige grundlag for at træffe en beslutning om forlængelse af Nord-sølicenserne fra 2042 til 2050, og hvornår forventer ministeren at dette grundlag ligger klar?

(Spm. nr. S 119).

8) Til klima-, energi- og forsyningsministeren af:

Thorbjørn Jacobsen (LA)

Hvorfor har ministeren lavet samme fejl som sin forgænger ved ikke at tage initiativ til at bede om en ny trusselsvurdering af Energio Bornholm-projektet nu, hvor den seneste trusselsvurdering blev foretaget før Nord Stream-sprængningen, der ændrede trusselsbilledet i Østersøen markant?

(Spm. nr. S 125).

9) Til klima-, energi- og forsyningsministeren af:

Thorbjørn Jacobsen (LA)

Ministeren og hendes parti har det med at afvise små modulære reaktorer (SMR) som noget, der er fugle på taget, men samtidig satser omverdenen mere og mere på netop SMR, så nu, hvor en dansk virksomhed, som har speciale i højstyrkebeton til vindmøller, også satser på SMR og sågar leverer den specialiserede bundstøbning i reaktorskakten på det store atomkraftprojekt i Canada, hvor der bygges fire SMR, og der således er endnu en dansk virksomhed, som satser sine kræfter på SMR, fordi virksomheden ligesom flere og flere lande og virksomheder mener, det er fremtiden og en meget nær en af slagsen, står ministeren så ved, at SMR ikke kan blive relevant i Danmark inden for de næste 15 år?

(Spm. nr. S 126, skr. begr.).

10) Til by-, land- og transportministeren af:

Trine Jepsen (V)

Hvordan vil ministeren sikre mere og bedre kollektiv trafik i landdistriktsområderne?

(Spm. nr. S 112).

11) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Marlene Ambo-Rasmussen (V)

Hvilke konkrete tiltag vil ministeren, ud over en screeningsmodel, tage for at gøre det sværere at blive dansk statsborger?

(Spm. nr. S 91).

12) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Christian Vigilius (KF)

Anerkender ministeren, at data om tredjegenérationsindvandrere er et relevant parameter i forhold til at måle integrationsindsatsen?

(Spm. nr. S 94).

13) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Ulrik Knudsen (DD)

Hvad mener ministeren om, at Socialdemokratiets indfødsretsordfører i august sagde, at det var »rigtigt afgørende, at vi får kigget på den her screeningsmodel, før vi giver flere statsborgerskaber«?

(Spm. nr. S 102, skr. begr.).

14) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Nadja Natalie Isaksen (UFG)

Er ministeren enig eller uenig med spørgeren i, at hovedpersoner, ægtefæller og børn under ingen omstændigheder skal kunne få permanent opholdstilladelse eller sågar dansk indfødsret, før hver en krone udbetalt i repatrieringsstøtte er tilbagebetalt?

(Spm. nr. S 110, skr. begr.).

15) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Mads Strange (LA)

Mener ministeren, at det er foreneligt med regeringens egen ambition om at indføre en model, der screener ansøgere til dansk statsborgerskab for udemokratiske holdninger, at regeringen nu alligevel vil give dansk statsborgerskab til 2.055 ansøgere, der ikke er screenet for udemokratiske holdninger?

(Spm. nr. S 114).

16) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Malte Larsen (DF)

Hvordan forholder ministeren sig til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols præsident, Mattias Guyomar, afviser regeringens påståede forhåbning om en lempeligere udvisningspraksis ved domstolen efter Chişinău-erklæringen, og hvordan vil regeringen sikre

konsekvent udvisning af kriminelle udlændinge ved 1 års fængsel, hvis domstolen fastholder sin praksis?

(Spm. nr. S 120).

17) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF)

Vil ministeren sørge for, at den kvinde, som ifølge B.T. gentagne gange har delt opslag til støtte for terrororganisationen Hamas, herunder hyldet den afdøde Hamasleder Yahya Sinwar som »ikonet for denne generation og generationerne efter« og delt et opslag med hamasterrorister med et ønske om »præcision i deres skud«, bliver taget af lovforslaget om indfødsrets meddelelse, så hun ikke tildeles dansk statsborgerskab?

(Spm. nr. S 127, skr. begr.).

18) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF)

Hvordan vil ministeren forhindre, at personer med terrorympatier eller antidemokratiske holdninger får dansk statsborgerskab, når regeringen vil tildele omkring 3.000 personer statsborgerskab uden screening, og hvordan forholder ministeren sig til, at den lovede løsning på slettefristerne i Kriminalregisteret måske fortsat heller ikke vil være på plads, så også kriminelle risikerer at få dansk statsborgerskab?

(Spm. nr. S 128, skr. begr.).

19) Til forsvarsministeren af:

Carsten Bach (LA)

Ser ministeren dansk rumindustri som en egentlig industriel styrkeposition, der skal kunne bidrage som leverandør og producent til Danmarks kommende satellitbaserede overvågningskapacitet, og ikke alene primært som en forsknings- og udviklingspartner, og hvilke konkrete dele af den kommende kapacitet vurderer ministeren i så fald at danske virksomheder allerede i dag har produkter, teknologi og kompetencer til at levere?

(Spm. nr. S 118).

20) Til sundhedsministeren af:

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD)

Mener ministeren og regeringen, at der skal være mulighed for aktiv dødshjælp i Danmark, og hvis det er tilfældet, hvordan hænger dette så sammen med ambitionerne om at styrke den palliative indsats?

(Spm. nr. S 49, skr. begr.).

21) Til ministeren for natur og dyrevelfærd af:

Kim Edberg Andersen (DD)

Mener ministeren, at det er retfærdigt, at landbruget pålægges en omfattende ny kvælstofregulering på baggrund af beregninger, som Aarhus Universitet nu erkender indeholder fejl?

(Spm. nr. S 122).

22) Til børne-, ældre- og boligministeren af:

Marlene Ambo-Rasmussen (V)

Hvorfor afviser ministeren, at pædagogiske ledere fortsat kan indgå i opgørelsen af minimumsnormeringer i private daginstitutioner, når pædagogiske ledere i privatinstitutioner ofte indgår i den daglige praksis med børnene, og at en stor andel af private daginstitutioner allerede er lukningstruede som følge af minimumsnormeringskrav?

(Spm. nr. S 81, skr. begr.).

23) Til socialministeren af:

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD)

Er ministeren enig i, at det ikke må være postnummeret, der afgør, om mennesker med funktionsnedsættelser får den hjælp, de har ret til og behov for, og at der derfor bør ses på at ændre serviceloven,

således at man som borger ikke risikerer, at ens service forringes, blot fordi man flytter til en anden kommune?
(Spm. nr. S 47, skr. begr.).

Kl. 13:01

24) Til socialministeren af:

Karina Adsbøl (DD)

Finder ministeren det tilfredsstillende, at ministeren ikke kender udfaldet af myndighedernes gennemgang af de 86 sager, hvor danske myndigheder i strid med ægteskabsloven har anerkendt udenlandske ægteskaber med mindreårige?
(Spm. nr. S 109, skr. begr.).

Meddelelser fra formanden

Formanden (Henrik Frandsen):

Mødet er åbnet.

I dag bliver der fremsat følgende forslag:

Skatte- og vækstministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Lovforslag nr. L 76 (Forslag til lov om visse udbydere af leasing af motorkøretøjer).

Børne-, ældre- og boligministeren (Jacob Mark):

Lovforslag nr. L 77 (Forslag til lov om ændring af byggeloven. (Udfasning af byggeskadeforsikringsordningen)).

Mathilde Hjort Bressum (V) og Thomas Danielsen (V):

Beslutningsforslag nr. B 35 (Forslag til folketingsbeslutning om bedre muligheder for at starte og udvikle virksomhed for unge mellem 15 og 18 år).

Forslagene kan findes på www.folketingstidende.dk.

Kl. 13:00

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

Kl. 13:00

Formanden (Henrik Frandsen):

Vi starter med et spørgsmål til økonomi- og indenrigsministeren, som er stillet af hr. Kim Edberg Andersen, som nu får ordet til oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 13:00

Spm. nr. S 123

1) Til økonomi- og indenrigsministeren af:

Kim Edberg Andersen (DD):

Er ministeren enig i, at en irettesættelse for brugen af ordet jernmarker i byrådssalen er censur, når ordet er et legitimt ord for »solcellemarker«, hvad mener ministeren om, at borgmesteren i Hjørring Kommune har forbudt brugen af ordet jernmarker i byrådssalen, og er det rimeligt, at borgmesteren blander sig heri?

Formanden (Henrik Frandsen):

Værsgo.

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, formand. Er ministeren enig i, at en irettesættelse for brugen af ordet jernmarker i byrådssalen er censur, når ordet er et legitimt ord for »solcellemarker«, hvad mener ministeren om, at borgmesteren i Hjørring Kommune har forbudt brugen af ordet jernmarker i byrådssalen, og er det rimeligt, at borgmesteren blander sig i det?

Kl. 13:01

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 13:01

Økonomi- og indenrigsministeren (Pia Olsen Dyhr):

Tak for spørgsmålet til hr. Kim Edberg Andersen. Jeg har fået et lignende spørgsmål stillet skriftligt af hr. Kim Edberg Andersen, og det har jeg besvaret over for udvalget.

Ligesom det er tilfældet her i Folketingssalen, mener jeg, at det er vigtigt, at byrådsmedlemmer har plads og rum til politisk debat. Der må derfor også være plads og rum til politisk ordvalg, som alle ikke nødvendigvis er enige i. Samtidig skal man vide, at borgmesteren som mødeleder har et ansvar for at sikre god orden under møderne i byrådssalen. Borgmesteren kan i den forbindelse også gribe ind over for sprogbrug, som borgmesteren af en eller anden grund finder uacceptabelt. Man har et betydeligt skøn i forbindelse med vurderingen af, hvornår et medlems sprogvvalg er uacceptabelt.

Men borgmesteren kan altså ikke bare helt frit beslutte, om et hvert politisk ordvalg er udelukket i byrådssalen. For det første kan medlemmet så rejse spørgsmålet over for byrådet på den næste møde. Byrådet kan så tage stilling til, om medlemmets sprogbrug brød den gode orden i byrådssalen. For det andet kan et medlem reagere over for borgmesterens beslutning ved at indbringe spørgsmålet over for det kommunale tilsyn, altså i første omgang Ankestyrelsen.

Derfor kan jeg som økonomi- og indenrigsminister ikke gå ind i den konkrete sag, dvs. gå ind i, om en borgmesters påtale af lige præcis ordet jernmarker er inden for eller uden for skiven. Det skyldes i sidste ende, at jeg som økonomi- og indenrigsminister er overordnet tilsynsmyndighed, og at både jeg og mit ministerium risikerer at være inhabile, hvis nu der rejses en tilsynssag og jeg skal udtale mig om den forinden.

Kl. 13:03

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren.

Kl. 13:03

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak. Det respekterer jeg fuldt ud. Jeg er klar over, at hvis vi går ind i den specifikke sag med en borgmester i Hjørring, der fik ondt i maven over at høre ordet jernmarker, risikerer det jo at blive til en sag, som kommer på ministerens bord, så det accepterer jeg.

Men hvis vi nu løfter den op sådan mere principielt, er det vel sådan ret normal kutyme i politik, at vi sætter en ramme for, hvad det er, vi diskuterer, ud fra den holdning, vi har til ordene. Og man kan sige: Da jeg accepterer, at en borgmester jo skal holde god ro og orden i et byråd, kan jeg sagtens forstå det, hvis man bruger ord, som kan føles nedværdigende eller nedgørende over for personer eller folk i byrådet. Men lige netop ordet jernmarker kan vel kun gøre ondt i maven på folk, som ikke synes om intentionen med jernmarker fra Danmarksdemokraternes side, som jo dybest set var at vise vores misbilligelse over, at vi plantede de her jernrør steder ude i landbruget, hvor vi hellere vil have noget andet.

Men vi kalder det jo raskvæk energiparker. Vi kalder det grøn omstilling, til trods for at jeg aldrig har set farven på elektricitet. Vi kalder tingene rigtig meget. Vi sætter rammer ud fra vores præferencer. Mener ministeren ikke, at det er fuldstændig legitimt, hvis man undgår at gøre noget, som er fornærmende eller fornedrende, at bruge ord, som rammesætter et billede? For vi gør det jo alle. Jeg ved, ministeren er god til at skrive med sproglige blomster, der viser en holdning, uden egentlig at bruge det korrekte ord for holdningen. Og jeg vil lige sige, at ordet jernmarker jo er årets ord, så vi har faktisk en titel på, at det er det bedste ord i et helt år, fra Dansk Sprognævn.

Så mener ministeren ikke, at der fra en borgmester skal skelnes mellem, om man fornedrer andre eller nedgør andre mennesker, og om man rammesætter inden for sin politiske holdning?

Kl. 13:04

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:04

Økonomi- og indenrigsministeren (Pia Olsen Dyhr):

Jeg er generelt stor tilhænger af ytringsfriheden og brugen af meget blomsterrige ord, både i Folketingssalen og andre steder, f.eks. i byrådsalen. Så jeg har meget largehed i den retning. Præcis i forhold til en konkret brug af et konkret ord, her jernmarker, taler vi jo om en konkret sag i en byrådsal, som jeg ikke kan gå ind i. Men jeg vil sige: Jeg er stor tilhænger af, at man bruger de ord, man nu har brug for, for at understrege sin politiske pointe.

Kl. 13:05

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 13:05

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Jeg lagde meget mærke til ministerens ansigtsudtryk, for jeg brugte jo bevidst ordet jernmarker flere gange, og jeg så faktisk ikke på noget tidspunkt ministeren blive rigtig ked af det eller føle sig hverken truet, fornædret eller fornærmet over det, til trods for at vi jo lige nøjagtig med solceller har forskellige behov for, hvor de skal være henne, og med forskellige sådan grunde til, at vi ønsker enten mere fart eller mere fornuftig fart på den grønne omstilling. Men jeg bliver bare nødt til at spørge ministeren: Mener ministeren, at brug af ordet jernmarker på nogen måde skal begrænses som et ord, man bruger inden for ytringsfriheden i politisk debat?

Kl. 13:06

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:06

Økonomi- og indenrigsministeren (Pia Olsen Dyhr):

Jeg mener, der skal være brug af de ord, man har brug for i en politisk debat tak. Grunden til, at jeg ikke kan gå ind i lige præcis den konkrete sag, som jo handler om ordet jernmarker i en konkret byrådsal, er, at jeg som økonomi- og indenrigsminister i sidste ende jo kan risikere at gøre mig inhabil i en sag i Ankestyrelsen. Men jeg mener, at der skal være plads til ord, der beskriver alt muligt, for det er jo det, der også giver den politiske debat blomster. Der er ingen tvivl om, at vi har forskellige holdninger til, om det er jernmarker, eller om det er solcelleparker. Jeg synes jo så til gengæld, at det er godt, at Folketinget nu har besluttet, at vi skal have flere solceller på tage, for det er faktisk der, det giver mening.

Kl. 13:06

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:06

Kim Edberg Andersen (DD):

Det er rart at høre. Sproget bringer jo kolorit på hverdagen, også når vi bruger det som et arbejdsredskab. Derfor skal vi jo selvfølgelig også sørge for at have så frie rammer for det som muligt. Jeg har taget det positivt ned fra ministeren. Jeg hører, at ministeren har samme syn på, at ord, der rammesætter politisk, skal man være for god til at få ondt i maven over. Og så må vi jo imødesee, om det her er en sag, der kører videre. Jeg kunne forestille mig, at jeg og mine partifæller nok godt kunne tænke os at få det her testet lidt af, i forhold til om man som borgmester må censurere ordet jernmarker i en byrådsal.

Kl. 13:07

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 13:07

Økonomi- og indenrigsministeren (Pia Olsen Dyhr):

Som jeg hører det, er det taget op på næste byrådsmøde, og så må det jo være op til det pågældende byråd at vurdere det. Det synes jeg er en god måde i virkeligheden at sige: Hvad fungerer i vores byrådsal, og hvad fungerer ikke i byrådsalen. Nogle gange er det måske også meget godt at overlade noget til det lokale demokrati, samtidig med jeg synes, at der skal være bred ytringsfrihed.

Kl. 13:07

Formanden (Henrik Frandsen):

Det afslutter spørgsmålet. Tak til økonomi- og indenrigsministeren, og tak til hr. Kim Edberg Andersen.

Næste spørgsmål er til udenrigsministeren, og det er stillet af fru Trine Pertou Mach, som får mulighed for at læse spørgsmålet op her.

Kl. 13:08

Spm. nr. S 46

2) Til udenrigsministeren af:

Trine Pertou Mach (EL):

Hvad er ministerens overvejelser omkring og holdning til, hvordan Danmark bedst agerer for fortsat at understøtte og fremme piger og kvinders menneskerettigheder, herunder fokus på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR), herunder til den foreslåede sammenlægning af UNFPA og UN Women, som en række akademiske eksperter, tidligere FN-ledere og implementerende civilsamfundsorganisationer har udtrykt bekymring for, bl.a. i brev til FN's generalsekretær, »Civil Society Rejection and Call for Withdrawal of the Proposed Merger of UN Women and UNFPA under UN80«?

Formanden (Henrik Frandsen):

Værsgo.

Kl. 13:08

Trine Pertou Mach (EL):

Tak. Spørgsmålet lyder: Hvad er ministerens overvejelser omkring og holdning til, hvordan Danmark bedst agerer for fortsat at understøtte og fremme piger og kvinders menneskerettigheder, herunder fokus på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder, SRSR, herunder til den foreslåede sammenlægning af UNFPA og UN Women, som en række akademiske eksperter, tidligere FN-ledere og implementerende civilsamfundsorganisationer har udtrykt bekymring for, bl.a. i et brev til FN's generalsekretær?

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:08 misk og i menneskers levede liv rundtomkring i verden, så er det måske bare ikke det klogtigste sted at foretage en sammenlægning – og slet ikke, hvis man ikke kender omstillingsomkostningerne og ved, hvad det vil betyde i forhold til levering.
Kl. 13:12

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Danmark vil fortsat være en af bannerførerne i kampen for kvinders og pigers rettigheder. Vi arbejder aktivt i de internationale forhandlingslokaler for at fremme de rettigheder. Vi støtter organisationers arbejde på hele det her felt – sikker abort, sikre fødsler, prævention, seksualundervisning, lgbt+-rettigheder – og vi har i øvrigt også længe været blandt de største donorer til både UN Women og FN's Befolkningsfond, UNFPA.

Samtidig, og det er sikkert også derfor, der bliver spurgt jo, er det essentielt, at FN-systemet leverer på sine kerneopgaver og gør det på en omkostningseffektiv måde, og derfor engagerer vi os i FN ud fra en præmis om, at en reform er nødvendig – at reformer er nødvendige – og er jo også i gang med en proces med det mål at koncentrere vores FN-bidrag, som ikke skal være mindre, på færre og stærkere partnerskaber. Det betyder også, at vi sådan set har et åbent sind, og det har vi med andre ligesindede i forhold til en mulig sammenlægning af UN Women og UNFPA, og vi følger med i de alternative forslag, som bliver fremlagt. Det er så i øvrigt ikke oplyst, hverken for os eller andre medlemslande, om der vil blive fremsat noget forslag om en sammenlægning i FN's Generalforsamling, som jo er det sted, hvor det skal godkendes ultimativt. Så indtil da vil vi jo fortsat opretholde en tæt kontakt med begge organisationer, men altså også et åbent sind i forhold til hele spørgsmålet omkring reformer.

Kl. 13:10

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 13:10

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det. Jeg forstår jo godt, at ministeren, eller Danmark, går til reformprocessen med et åbent sind. Sådan skal det jo selvfølgelig være i forhandlingsprocesser. Men man kunne sige, at der jo også er brug for en eller anden form for dansk startposition i en reformproces for at hive forhandlingerne i bedst mulige retning. Det er jo ikke sådan, at et åbent sind behøver at betyde: anything goes, altså at alt er gangbart i den her sammenhæng. Og der er jo en lang række europæiske lande. Det er korrekt, at nogle står samme sted som Danmark og er åbne, men der er en lang række europæiske lande, som har udtrykt stor bekymring for det her forslag om måske at lægge de to organisationer sammen, herunder Sverige, Holland, Tyskland, Spanien, Belgien osv.

Jeg er enig i, at når vi mener, at en FN-reform er nødvendig både af økonomiske årsager, men jo også, for at FN kan bevare sin politiske legitimitet og sin effektivitet i forhold til at levere, så kan det betyde færre FN-organisationer, men det kan jo også betyde reformer på andre måder. Kernen må vel være, at det vigtige arbejde, som organisationerne laver, ikke må bortfalde eller mindskes.

Det var ikke et spørgsmål endnu. Undskyld, formand. Der floterer et argument om, at en sammenlægning, bl.a. af UNFPA og UN Women, vil kunne spare en masse penge. Nu forventer jeg ikke, at ministeren kan sådan nogle udregninger på fingrene, men med tanke på det globale pres, der er på SRSR og på ligestilling, deler ministeren så den bekymring, at eventuelle besparelser kan risikere at blive opvejet af, at en sammenlægning betyder et nettofald i donorbidrag? Det var det ene. Og så til det andet. Fordi præcis områder som pigers og kvinders rettigheder er under så massivt politisk pres, også fra store aktører ude omkring i verden, både normativt, men også økono-

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:12

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Ja, det gør jeg jo både ja og nej. For dilemmaet her er jo eventuelle besparelser. Udfordringen er jo den, at når der er et globalt faldende bevillingsniveau – og det er jo det, der er sagens kerne – og der er et bevillingsmæssigt efterslæb, så kan man sige, at hvis man så ikke gearer sine organisationer optimalt, så slår det bevillingsfald jo mere negativt igennem, end hvis man gearer sine organisationer optimalt. Og det er jo det krydsfelt, vi befinder os i.

Vi lever jo op til vores forpligtigelser. Vi har afsat 185 mio. kr. til SRSR på vores finanslovsforslag. Dertil kommer det via civilsamfundet. Så der er ikke tale om, at vi på nogen måde ligesom letter foden fra speederen her, men vi er jo også nødt til at kigge ind i en verden, hvor FN er under pres. Jeg kommer lige ude fra et møde i FN Byen med FN Byens chef og alle medarbejderne, fordi det er FN-dag på lørdag, og hele det der system er under pres. Så der skal jo ske nogle forandringer, og der står vi ikke et sted i dag, hvor vi sådan på forhånd kan sige: Det kan aldrig komme på tale at sammenlægge lige præcis de her to organisationer. Men det er jo klart, at hvis man skal gøre det, skal det jo tjene et formål.

Kl. 13:13

Formanden (Henrik Frandsen):

Jeg vil lige indskærpe, at det gælder om at overholde tiden her. Spørgeren.

Kl. 13:13

Trine Pertou Mach (EL):

Tak. Jeg er faktisk glad for, at Danmark opretholder en tydelig profil, så det handler for mig ikke om, at jeg oplever, at ministeren eller regeringen ønsker at fokusere væk, heller ikke økonomisk, overhovedet. Det er i virkeligheden netop i lyset af, at vi ønsker at fastholde en høj profil fra dansk og jo i øvrigt også nordisk side på det her. Afsættet for spørgsmålet er jo, at de her over 1.400 organisationer, som arbejder med ligestilling og SRSR, er meget bekymrede for, om den her sammenlægning i praksis betyder, at det kan føre til tilbageskridt for indsatser netop for at fremme pigers og kvinders rettigheder.

Kl. 13:14

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:14

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det noterer jeg mig, og det skal jo tages med, når man tager stilling til, hvordan man skal stille sig. Nu er der ikke noget konkret forslag; det er ikke lagt frem. For nærværende forholder vi os åbent, og det gør vi. Og så bliver det repetitivt i forhold til det argument, jeg angav før, og da jeg også skal holde taletiden, er der jo ingen grund til at repetere mig selv.

Kl. 13:14

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren for det afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:14

Kl. 13:16

Trine Pertou Mach (EL):

Så vil jeg bare holde fast ved det, jeg sagde indledningsvis, nemlig at det med at gå til ting åbent jo ikke er det samme, som at man ikke kan have et ønske om et startpunkt for den retning, man synes FN-reformen skal tage. Og det her område er et område, hvor meget centrale mandater for grundlæggende menneskerettigheder for piger og kvinder i den her verden, som ligger hos to organisationer lige nu, risikerer – fordi der er så massivt politisk pres og pushback på den dagsorden – at en sammenlægning er med til at underminere det arbejde, som både ministeren og jeg selv og store dele af verden heldigvis er enige om at forsvare. Risikoen er, at man underminerer det, man egentlig ønsker. Kan ministeren se den problemstilling?

Kl. 13:15

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:15

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Ja, det kan jeg sagtens se – og specielt principielt. Men vi er jo nødt til at prøve at forfølge en ambition om, at der er færre mandater. Altså, man har været nødt til at introducere AI for overhovedet at holde styr på alle de aktive FN-mandater, der er. Der er nødt til at være færre organisationer. Der er nødt til at være mere effektive, kan man kalde det, back office-funktioner. Det er også derfor, jeg er glad for FN Byen i København, for det er godt nok mange forskellige agencies, men det er jo dog i en ramme, hvor der også er noget effektivitet knyttet til det. Så der er mange måder, man kan nå de her effektiviseringsgevinster på. Men at man skal nå dem, er utvivlsomt, for ellers rækker pengene ikke, for desværre er det meget få lande ude i verden, der lever op til den standard, vi har sat i Danmark, og som nogen i øvrigt senere vil udfordre i spørgetimen.

Kl. 13:15

Formanden (Henrik Frandsen):
Det afslutter spørgsmålet.

Det næste spørgsmål er også til udenrigsministeren, og det er stillet af fru Trine Pertou Mach, som nu får ordet for at oplæse spørgsmålet.

Kl. 13:16

Spm. nr. S 79

3) Til udenrigsministeren af:

Trine Pertou Mach (EL):

Hvad er ministerens holdning til behovet for akut politisk handling i anledning af, at mere end 500 tidligere europæiske ministre og diplomater i en appel, der er trykt i det franske dagblad Libération den 5. oktober 2026, opfordrer EU til at indføre sanktioner mod Israel for at forsøge at forhindre gennemførelsen af det ulovlige E1-bosættelsesprojekt?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »More than 500 former European diplomats and senior officials call on EU to take action against Israel«, bragt den 5. oktober 2026 på agenceurope.eu og til, at den liste, der linkes til i artiklen, rummer fire tidligere danske ministre og ni tidligere danske ambassadører.

Formanden (Henrik Frandsen):
Værsgo.

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det. Hvad er ministerens holdning til behovet for akut politisk handling, i anledning af at mere end 500 tidligere europæiske ministre og diplomater i en appel, som er trykt i det franske dagblad Libération den 5. oktober 2026, opfordrer EU til at indføre sanktioner mod Israel for at forsøge at forhindre gennemførelsen af det ulovlige E1-bosættelsesprojekt?

Kl. 13:16

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:16

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Hvis jeg skal sige det meget kort, er min holdning den, at verdenssamfundet er nødt til at tage skridt i forhold til Israel, for det, vi ser i øjeblikket, er mere end bekymrende. Situationen på Vestbredden forværres dagligt, og de skridt, der tages, underminerer jo reelt en tostatsløsning, som jo ret beset måske nyder større opbakning i verden end længe, altså politisk, men som er fjernere fra at blive realiseret end nogen sinde, og hvor Israel er godt i gang med de facto at sikre, at det aldrig kan komme til at ske. Det er også baggrunden for, at vi fra den danske regerings side i september tilsluttede os den britisk-fransk-ledede erklæring, der opfordrer til, at der også i EU-sporet tages skridt rettet mod handel med bosættervarer. Vi arbejder fortsat for det og prøver at skabe opbakning i Europa til det. Vi har også opfordret Europa-Kommissionen gentagne gange til at fremlægge konkrete forslag og har haft tætte drøftelser med andre EU-medlemsstater for at bakke op om en fælles EU-tilgang.

Jeg er jo så også nødt til at sige, lidt nedslående selvfølgelig, at der er en åbenlys splittelse i EU-kredsen på det her spørgsmål, og det er min klare forventning, eller det kan jeg sige med ret stor sikkerhed – det kan jeg sige med fuldstændig sikkerhed – at det vil forblive sådan, indtil vi kender udfaldet af valget til Knesset her den 27. oktober, og så tror jeg, at der vil være en ny situation. Hvad vej den peger, afhænger jo af valget, og det skal vi ikke blande os i. Men så vil det være ret oplagt, at man også i Europa tager fornyet stilling til, hvordan man skal engagere sig i det her spørgsmål.

Kl. 13:18

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 13:18

Trine Pertou Mach (EL):

Altså, vi taler om diplomater fra EU og fra 18 medlemslande; det er en ret imponerende liste. Og noget af det, som de jo påpeger, er, at EU alt for længe har talt, men ikke handlet, at man har fordømt, men ikke fulgt sine fordømmelser op, at man taler om forsvar for international lov og internationale spilleregler uden egentlig at følge dem op med handling over for lige præcis den spiller, som Israel er, hvorimod man, når det gælder Rusland, er fuldt ud i stand og heldigvis til at åbne den værktøjskasse, man har over for stater, der forbyrder sig mod internationale spilleregler. Det, de også påpeger, er, at det her bosættelsesprojekt, E1, i virkeligheden vil splitte Vestbredden i to og de facto umuliggøre en sammenhængende palæstinensisk stat og dermed også en fremtidig tostatsløsning, som jo har været mantraet og det politiske mål fra et flertal her i Danmark, men jo også noget, som alle EU-landene faktisk vil sige de går ind for, i hvert fald i ord. Så vi står i en situation, hvor Israel i praksis fører en politik, der underminerer palæstinenserne ret til og mulighed for nogen sinde at få en stat, de selv kan agere i frit og dermed den politiske linje, som europæiske lande i årevis har hævdet at de forfægter.

Det, de så også foreslår, er jo, at man skal handle for at stoppe, bremse, Israel i det her bosættelsesprojekt og den udbudsordning, de er i gang med at lancere, men også, at man skal dykke ned i kassen med handelsforbud og sanktioner. Nogle af de muligheder, bl.a. handelsaftaler og associeringsaftalen, er jo steder, hvor der skal være et kvalificeret flertal, der skal ikke være enstemmighed, i EU. Det er rigtigt, hvad udenrigsministeren siger. Det ser ud, som om der er nogle ret fastfrosne positioner i EU-kredsen, men er virkeligheden ikke den, at hvis ét land rykker sig, og det kunne Danmark jo gøre, kan man også få andre lande til at rykke sig, og at det er den måde, man skaber et nyt flertal på? Spørgsmålet er, om Danmark ikke vil sætte sig i spidsen for at få rykket nu, hvor mulighederne for en reel tostatsløsning faktisk render ud for øjnene af os.

Kl. 13:20

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:20

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Altså, først og fremmest er jeg helt enig i den beskrivelse af effekterne af det, der sker i øjeblikket, som spørgeren gav med reference til de her mennesker, som der refereres til, og Danmark *har* rykket sig. Altså, Danmark har indtaget den position i Europa, at vi synes, at Europa skal lave enten importforbud fra de bosatte områder eller subsidiært told, at man skal kigge på handelsdelen af associeringsaftalen, og at man skal sanktionere navngivne israelske ministre. Det er den danske position, men der er ikke noget kvalificeret flertal – der *er* ikke noget kvalificeret flertal. Og vi har så været efterspørgende, fordi der også nede bagved er sådan juridisk uklarhed om, hvad man kan, afhængig af hvilke instrumenter man bruger. Kunne der være noget, hvor man kunne nøjes med et kvalificeret flertal? Vi er efterspørgende efter at få Kommissionen til at lægge nogle forslag frem. Det er vi ikke lykkedes med at nå, og min fuldstændig ædruelige vurdering af det er desværre den, at indtil vi kommer på den anden side af det her Knessetvalg – det er den 26.-27. oktober – så vil de her positioner ikke ændre sig. Oven på det valg er der en situation, og den skal vi selvfølgelig engagere os i fortsat.

Kl. 13:21

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 13:21

Trine Pertou Mach (EL):

Det er korrekt, at der er kort tid til det israelske valg, men vi taler faktisk om, hvis man bare tager Gazakrigen i betragtning, at det er 3 år uden reel handling fra EU's side. Men i realiteten er det jo mange års fortabt mulighed for rent faktisk at handle ud over ord om fordømmelse. Palæstinaspørgsmålet er måske det mest definerende spørgsmål i vores tid, i forhold til om standarder er noget, man håndhæver konsistent og konsekvent, eller om man reelt opererer med dobbeltstandarder. Hvad siger det om EU ude i verden, at man ikke er i stand til at samles om en position, der er lige så unison, som man er, når det gælder Ruslands forbrydelser mod international lov?

Kl. 13:22

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:22

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg ved ikke, hvad det siger om EU, men jeg kan sige noget om, hvad det betyder. Det betyder jo, at Den Europæiske Union desværre ikke får den indflydelse på verdens udvikling, og helt konkret den

mellemøstlige konflikt, som vi kunne have i kraft af den kraft, vi i øvrigt har. Vi er den største donor til området, vi er Israels største samhandelspartner, vi har masser af det, man vel på moderne dansk kalder leverage. Men forudsætningen for, at vi kan bringe det i spil, er jo, at vi er i stand til at få truffet nogle beslutninger, og der er ikke noget, jeg kan sige i den her sal, som kan fremkalde, at nogle lande, der har en anden position end Danmark, så pr. automatik indtager vores position, desværre. Jeg har længe advokeret for, at Europa skulle rykke sig på den her dagsorden.

Kl. 13:23

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren for det afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:23

Trine Pertou Mach (EL):

Ja, og lige præcis fordi EU er den største samhandelspartner, har man faktisk nogle muskler og nogle redskaber at trække op af hatten. Men for lige at runde af her med, hvad Danmark rent faktisk kan gøre, er det jo rigtigt, at EU ikke har rykket, men der er faktisk EU-lande, der har rykket, og måske endda så mange, at Danmark ikke er i fare for at gå enegang. Man kan faktisk gå i samgang med rigtig mange andre lande, der bilateralt handler. Hvor langt er den danske regering villig til at gå bilateralt for at handle på det her for på den måde at lægge pres på Israel, men jo i virkeligheden også på EU-partnerne?

Kl. 13:23

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:23

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Eller yderligere udstille europæisk uenighed. Der er ingen tvivl om, at hvis man skal lave sanktioner, der har effekt, skal det ske i EU. Handelspolitikken er EU's enekompetence. Jeg er helt opmærksom på, at der er lande, der nu tager nogle bilaterale skridt, og som mener, at de også har et hjemmelsgrundlag til det. Det tror jeg er lidt uafklaret, og det er jo en del af det, vi arbejder for. For vi vil gerne lægge et yderligere pres på Israel, og det rigtige sted at lægge det pres er, ved at EU tager nogle skridt, fordi det vil have en effekt.

Kl. 13:24

Formanden (Henrik Frandsen):

Det afslutter spørgsmålet. Tak til fru Trine Pertou Mach.

Næste spørgsmål er også til udenrigsministeren. Det er stillet af hr. Mads Strange, Liberal Alliance.

Kl. 13:24

Spm. nr. S 113

4) Til udenrigsministeren af:

Mads Strange (LA):

Mener ministeren, at de nuværende prioriteringer af dansk udviklingsbistand går til at hjælpe verdens svageste og mest udsatte?

Formanden (Henrik Frandsen):

Værsgo.

Kl. 13:24

Mads Strange (LA):

Tak for det, formand. Mener ministeren, at de nuværende prioriteringer af dansk udviklingsbistand generelt går til at hjælpe verdens svageste og mest udsatte?

Kl. 13:24

Kl. 13:27

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det korte svar på det spørgsmål er ja, og så kunne jeg lade det stå ved det. Så ved jeg også godt, at når man udtrykker ting så klart, er der sikkert en nuance, der smutter. Jeg har et udmærket forberedt talepapir. Men jeg kommer lige ude fra FN-byen, hvor jeg har haft et møde med FN-byens chef, som lige var landet fra Nepal, hvor der har været en forfærdelig katastrofe. Mindst 1.500 mennesker har mistet livet. 5.500 er savnet, og det er sikkert et undervurderet tal. Det aktuelle behov er 5 mia. US-dollar. Det er betydelig mere, end vi årligt giver i udviklingsbistand. Så hvis man lagde den prisme ned over det, der hed, at nu skal vi sørge for, at vores penge altså fuldstændig isoleret går til dem, der er allerallermest udsatte, mest fattige og mest elendige, så skulle vi jo sende hele rammen til Nepal i morgen, og det gør vi jo ikke, fordi vi også skal tage en række andre hensyn. Det er jo så det, der er forankret i den her strategi, vi har lavet, om vores udviklingssamarbejde med afsæt i de 0,7 pct., hvor vi også forsøger at balancere nogle andre hensyn, f.eks. nogle sikkerhedshensyn, så vi bruger de her penge til at sikre os mod fremtidigt migrationspres. Det gør, at vi laver nogle investeringer i Nordafrika, og igen, hvis man spurgte, hvor de mennesker i hele verden, der mangler mest mad i morgen, er, så kunne det være, at vi skal sende pengene et andet sted hen. Men vi tager det hensyn.

Jeg vil også gerne helt åbent sige, at noget af det, jeg også selv forsøger at forfølge, er at se udviklingspolitikken som et instrument sammen med sikkerhedspolitikken og handelspolitikken. Vi skal ikke være tosegode. For at sige det ligeud på dansk: Det gør ikke noget, at vi også tænker over, hvordan vi kan tilrettelægge det her på en måde, hvor den danske industri og danske virksomheder også har en mulighed for at blive en del af den her forsyningskæde, selv om man ud fra sådan en øjeblikkelig betragtning måske med fordel kunne købe noget kinesisk vandudstyr; så ville man måske i morgen få vand ud til flere, end hvis man køber noget dansk. Så verden er mere nuanceret. Men altså, mit udgangspunkt er klart ja.

Kl. 13:26

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 13:26

Mads Strange (LA):

Jeg kan jo forstå på Moderaternes gruppeformand, at man ikke mener, at der på nogen måde er plads til forbedring, når det kommer til den danske udviklingsbistand. Medierne har jo også kunnet afsløre, at man eksempelvis har spildt 200.000 danske skattekroner på bl.a. at sende ti danske haveentusiaster til Guatemala, hvorefter de så er fløjet tilbage igen til Danmark for at bygge en have hertilands efter guatemalansk forbillede. Det lyder selvfølgelig ganske hyggeligt for de her ti heldige haveentusiaster, men måske kunne man spørge sig selv, om det nu også virkelig skaber værdi for de værdigt trængende i verdens fattigste lande, der efter min bedste overbevisning måske ville foretrække at få mad, medicin eller modernermælkserstatning i stedet for det her. Står hr. Lars Løkke Rasmussen her i ramme alvor og siger, at han synes, at den slags initiativer er en fornuftig brug af danske skattekroner?

Kl. 13:27

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren skal tiltales ministeren.
Ministeren har ordet.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det lyder lidt som et på forhånd forberedt gensvar på det svar, jeg gav før, må jeg sige. Altså, jeg tror, at en grundpræmis for at kunne yde en ordentlig indsats derude er, at man står vagt om de 0,7 pct. Det tror jeg ikke at spørgerens parti gør. Man slår sig op på, at her er der 200.000 kr., som måske kunne have været brugt anderledes, men det dækker over, at man ønsker at skære ned med milliarder, og der synes jeg da, at vi har brug for en grundlæggende snak, der handler om: Hvor meget skal vi levere? Vi er et af fire lande i verden, der leverer på en fælles international målsætning om at give 0,7 pct. Det er jeg stolt af. Det skal vi stå vagt om. Det er der nogle der vil erodere. Så skal vi selvfølgelig passe på de penge og bringe dem i anvendelse bedst muligt. Er der ikke rum til forbedring? blev der spurgt, og det mente man at nogen havde sagt. Der er bestemt rum til forbedring. Det er derfor, jeg går på arbejde hver morgen, nemlig for at se, om vi kan forbedre tingene. I forhold til de oplysningsmidler, som Berlinske har *afsløret*, er der så tale om nogle oplysningspenge, der er forankret i dansk lovgivning, og som er på armslængde af mig efter en udbudsproces, for der tror jeg da, at alle også iagttager den kritik, der kommer af det, og det vil da spille ind, næste gang vi skal lave en udbudsproces.

Kl. 13:28

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 13:28

Mads Strange (LA):

Men det er jo en politisk beslutning, at man i stedet for at bruge alle pengene på at hjælpe de værdigt trængende i de fattigste dele af verden så vælger at bruge alle pengene på oplysningsarbejde i danske gader, og nogle af de penge, som også går til andre dele af verden, går eksempelvis til stater, som decideret modarbejder Danmark. Altså, eksempelvis har man velvilligt sendt 325 millioner skattekroner til et rensningsanlæg i Pakistan – en stat, der jo vitterlig har et af verdens mest magtfulde militær, og som har ressourcer nok til at udvikle deres egne atomvåben. Kunne der ikke være plads til forbedring her, når vi bruger penge på den slags?

Kl. 13:29

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:29

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er fuldstændig rigtigt, at det er en politisk beslutning, at også nogle af pengene – en meget, meget lille del; vi taler om 1 promille, tror jeg, efter min bedste hukommelse – bliver brugt på oplysning herhjemme. Det tror jeg også at der er brug for, ikke mindst når man ser på den kampagne, der nu udruller sig, hvor man ligesom skaber et billede af, at det ikke rigtig tjener noget formål overhovedet at give udviklingsbistand. Det understreger da for mig behovet for oplysning og en forståelse af, at når vi investerer i udviklingsbistand, så investerer vi også i vores egen fremtid. Det er også derfor, at vi ikke bare kan lægge kriterier ned, der hedder, at vi kun kan give penge til folk, der har været udsat for en katastrofe eller lever i et samfund, der har præcis de samme værdier som os. Det ville ikke være i vores egen egoistiske interesse. Vi har f.eks. en interesse i, at der bliver skabt noget fremdrift i Afrika, der gør, når det om 25 år er hver tredje unge i verden, som er afrikaner, at det ikke er dem alle sammen, der sætter kurs mod Danmark.

Kl. 13:30

Kl. 13:32

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:30

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:32

Mads Strange (LA):

Men nogle af de lande, som man sender udviklingsbistand til, er jo lande, som i bedste fald har nogle helt andre værdier end Danmark eller i værste fald decideret modarbejder danske interesser. Hvorfor skal danskerne tvinges til at betale for, at de her lande får skattekrøner, hvis de modarbejder danske interesser?

Kl. 13:30

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:30

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Men altså, det modarbejder ikke danske interesser at give den hjælp, vi giver, for så havde vi ikke givet den. Det er ligesom det budskab, jeg forsøger at trænge igennem med her. Jeg betragter vores udviklingsbistand som et værktøj i en værktøjskasse, der også består af nogle andre ting, og som skal tages op og bruges efter, hvad der er Danmarks interesser, og Danmark har mere end én interesse. Vi har selvfølgelig en altruistisk interesse i, at folk, der havde været udsat for en naturkatastrofe, uanset hvor de bor, og uanset hvad for en styreform de har, modtager noget katastrofehjælp. Der kan vi jo ikke begynde at sige: Nå, men den der orkan ramte altså ned et sted, hvor vi ikke støtter diktatoren. Og så er det jo hele spændvidden over til det, vi lige har været vidner til, med statsbesøget fra Vietnam de sidste par dage, hvor udviklingsbistand indgår som et meget, meget lille instrument via Impact Fund Denmark til at understøtte et strategisk partnerskab, som også kommer med alle mulige erhvervsinteresser og økonomiske interesser i Danmark.

Kl. 13:31

Formanden (Henrik Frandsen):
Det afslutter spørgsmålet. Tak til hr. Mads Strange.

Vi går videre til spørgsmål nr. 5, som er stillet til udenrigsministeren af hr. Malte Larsen, som får ordet for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 13:31

Spm. nr. S 121

5) Til udenrigsministeren af:

Malte Larsen (DF):

Vil ministeren give en undskyldning til de hundredtusindvis af danske vælgere, der stemmer på Dansk Folkeparti, som ministeren forleden kaldte udannede og uoplyste?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til Berlingskes podcast »Lars Løkke: »Jeg tror aldrig, at jeg har været borgerlig« af 8. oktober 2026.

Formanden (Henrik Frandsen):
Værsgo.

Kl. 13:31

Malte Larsen (DF):

Tak, formand. Vil ministeren give en undskyldning til de hundredtusindvis af danske vælgere, der stemmer på Dansk Folkeparti, som ministeren forleden kaldte udannede og uoplyste?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg tror, at hr. Malte Larsen med fordel kunne have lyttet lidt bedre efter, hvad jeg sagde. Jeg ved ikke, om han har lyttet til den der podcast, men han har i hvert fald ikke lyttet til den del, som Berlingske klippede ud i et såkaldt live on tape-produkt, de lavede. Selv hvis man bare lytter til det, de bragte, vil jeg sige nej. For jeg har hverken kaldt Dansk Folkepartis vælgere dumme, udannede eller uoplyste, og det mener jeg ikke, og det sagde jeg faktisk heller ikke i det her podcastinterview.

Min pointe var sådan set en helt anden. Den handlede ikke om vælgernes intelligens. Det var måske snarere sådan et spejl. Den handlede om os politikere. Den handlede om, at vi har et demokratisk problem, når fakta og viden i stigende grad må vige for forenklinger og halve sandheder. Samtidig er konkurrencen om vælgernes opmærksomhed jo vokset, udfordret af sociale medier, algoritmer og et væld af kriser. Og jeg ser herinde en tendens til, at nuancer og fakta ofres til fordel for at skabe hurtige overskrifter. Det er jo det, der sker. Så bliver et interview parafraseret, det bliver til en overskrift, så bliver overskriften grebet af Dansk Folkeparti, så får den lige en gang ekstra vrid i spinmaskine og så af sted på de sociale medier, og nu skal vi så stå her og diskutere noget, som jeg hverken sagt eller mener. Sådan er det jo.

Jeg husker en anden historie i Berlingske, hvor en tidligere rådgiver i Dansk Folkeparti gav udtryk for, at partiet har opgivet at føre politik og vil lave alting på SoMe. Alle de politiske medarbejdere er afskediget, og nu handler det kun om SoMe. Jeg ved ikke, om det er en overskrift, der holder, og om jeg nu ligesom kan tage den frem og sige, at her har vi så et politisk parti, der ikke driver politik mere. Jeg ved det ikke. Men jeg kunne da i sidste uge se, at Dansk Folkeparti helt uden grundlag rejste tvivl om regnemetoderne i både Finansministeriet og Nationalbanken, fordi de siger, at international arbejdskraft er en gevinst for dansk økonomi.

Så jeg har stor respekt for dem, der stemmer på Dansk Folkeparti, og jeg er overbevist om, at deres bekymringer både er reelle og berettigede, men vi skal også have så meget respekt for både Dansk Folkepartis vælgere og alle andre vælgere, at vi tør give dem både, jeg vil sige modspil, og nogle bud på nogle velovervejede og nuancerede løsninger i stedet for bare de nemme. Og det var min pointe i det her interview. Det var det, da jeg sagde det, og det er det stadig.

Kl. 13:34

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 13:34

Malte Larsen (DF):

Det er vist klasseeksemplet på det, man kalder et udenomssvar. Grunden til, at jeg stiller spørgsmålet i dag, er selvfølgelig, at jeg rent faktisk har lyttet til den podcast, som der henvises til, og der bliver udenrigsministeren stillet spørgsmålet: Siger du, at de her bevægelser, Dansk Folkeparti inklusive, ikke ville have den vækst og fremgang, som de har, hvis folk var lidt mere dannede, belæste og faktisk orienterede? Dertil svarede udenrigsministeren: Ja, det antyder jeg i hvert fald. Så udenrigsministeren har jo netop sagt, at Dansk Folkepartis vælgere er udannede og uoplyste, og derfor vil jeg gerne høre igen: Fortryder ministeren sine udtalelser, og vil ministeren give en undskyldning til de hundredtusindvis af danske

vælgere, som han meget arrogant har sagt er udannede og uoplyste, fordi de stemmer på Dansk Folkeparti?

Kl. 13:35

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:35

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Hvad jeg i øvrigt ikke har sagt. Bare det, spørgeren lige læste op nu, er der jo dokumentation for at jeg ikke har sagt. Det har jeg jo ikke. Jeg kan med fordel opfordre til, at man genlytter til den der podcast. Man kunne måske også opfordre Berlingske til at udgive deres såkaldte live on tape-optagelse i sin fulde længde, for så ville man kunne høre, hvad det var for nogle pointer, jeg forsøgte at gøre gældende, nemlig den pointe, at i en verden, der er fyldt med problemer, reagerer vælgerne selvfølgelig på dem.

Jeg forstår godt, at danskerne reagerer voldsomt, for det reagerer jeg også selv på, når f.eks. et menneske, der helt udtalt ikke ønsker at være i Danmark, rejser ud med repatrieringspenge og kommer tilbage. Det forstår jeg godt. Men nede bag det er vi jo nødt til også at have en mere nuanceret diskussion om, hvordan vi har indrettet de der ordninger, og hvad den samlede effekt ville være, hvis man f.eks. sagde, at man aldrig nogen sinde kan rejse ud og fortryde det. Der er over tusind, der er rejst tilbage til Syrien. Hvor mange af de mennesker ville være rejst tilbage til Syrien, hvis ikke der havde været en fortrydelsesmulighed? Det er jo den debat om nuancerne og om, hvad der virker i virkelighedens verden, jeg gerne vil tage. Jeg har kæmpe tillid til alle danskere, alle danskere, både dem uden stemmeret og dem med stemmeret. Jeg påpeger, at vi, der har et politisk ansvar, har et ansvar for at have så meget respekt for dem, at vi også tør udtale os nuanceret om tingene.

Kl. 13:36

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 13:36

Malte Larsen (DF):

Men det passer jo ikke, når udenrigsministeren benægter, at han har sagt, at Dansk Folkepartis vælgere er mindre dannede og oplyste. Udenrigsministeren har direkte sagt, at der ville være færre danskere, der stemte på Dansk Folkeparti, hvis folk var lidt mere faktuel orienterede og dannede.

Der vil jeg høre, hvad baggrunden for det er. Kunne det ikke være, at folk stemmer på Dansk Folkeparti, fordi folk er trætte af islamiske parallelsamfund, folk er trætte af bandekriminalitet, social kontrol, shariazoner og de andre konsekvenser af den fejlslagne udlændingepolitik? Kunne det ikke være, at mange af de danskere, der stemmer på Dansk Folkeparti, bor i områder, der mærker konsekvenserne af den totalt fejlslagne udlændingepolitik, som udenrigsministeren i særdeleshed har været frontfigur for i rigtig mange år, snarere end at de er mindre dannede og uoplyste, som udenrigsministeren påstår?

Kl. 13:37

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:37

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen det påstår jeg ikke. Det kan jo ikke nytte noget, at vi har en debat med afsæt i noget, jeg ikke har sagt. Det kan det jo ikke. Det beviser jo højst den her påstand om, at der er et eller andet, der er ved at gå galt i vores politiske debat, hvis ikke der er plads

til nogle nuancer. Jeg gentager det gerne igen: Jeg forstår godt, at folk reagerer på – og nu nævner jeg det her konkrete eksempel – at en mand, der helt åbenlyst ikke vil Danmark, rejser ud af Danmark, får repatrieringsydelse, fortryder og kommer tilbage. Så kommer det hurtige svar, og det hedder: Det skal vi lave om på; man skal aldrig nogen sinde have en fortrydelsesret; hvis man rejser ud, skal man rejse ud. Det er jo det nemme svar, som vel lyder hurtigt og tiltalende. Hvis man reflekterer lidt over det, må man spørge sig selv, om de tusind syrere, der er rejst hjem, ville være rejst hjem, hvis ikke der var en fortrydelsesret.

Der mener jeg, at vi politisk har et ansvar for at bringe fakta til vælgerne, bringe nuancer til vælgerne. Så jeg har altså stor tiltro også til Dansk Folkepartis vælgere til, at en del af dem sikkert også ville genoverveje deres stemme og flytte den et andet sted hen, hvis man kunne få den debat, der var, gjort faktabaseret.

Kl. 13:38

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:38

Malte Larsen (DF):

Nu benægter udenrigsministeren for tredje gang de ytringer, han selv har fremsat, og det må jo stå for udenrigsministerens egen regning, at han ikke vil stå ved sine udtalelser.

Men tillad mig at stille et lidt andet spørgsmål. Siden folketingsvalget er Dansk Folkeparti gået fra 9,1 pct. op mod 14 pct. i visse meningsmålinger. Udenrigsministerens eget parti, Moderaterne, har derimod mistet omkring hver fjerde vælger. Det er der jo ret åbenlyse forklaringer på, nok navnlig at udenrigsministeren afviste blå bloks forslag om en borgerlig regering, som over en bred kam ville gennemføre store dele af Moderaternes politik, hvor udenrigsministeren så til gengæld ikke kunne være minister. Til gengæld vil han gerne gå hen til rød blok og danne en regering, hvor Pelle Dragsted i høj grad svinger taktstokken over den økonomiske politik, og hvor udenrigsministeren så til gengæld kunne blive minister. Så kunne man ikke godt sige, at der måske var nogle af de tidligere Moderaterne vælgere, der var lidt uoplyste om udenrigsministerens optimistiske tilbøjeligheder til at sætte sig selv over Moderaternes politik?

Kl. 13:39

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 13:39

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er jo alt sammen – undskyld, jeg siger det – vrøvl med vrøvl på, det hele! Jeg ved slet ikke, hvordan jeg skal forholde mig til sådan en vrøvlet påstand. Altså, regeringen har lige fremsat et finanslovsforslag, hvor vi jo foreslår, at vi nedsætter selskabsskatten med 3 procentpoint, hvor vi fjerner mellemskatten, hvor vi fjerner toptopskatten. Det tror jeg da ikke er forslag, der er truffet i Enhedslistens hovedbestyrelse. Det er til gengæld forslag, mit parti gik til valg på. Der var en række blå partier, der ikke rigtig havde et tilstrækkeligt højt tilsvarende ambitionsniveau. Hele præmissen for den her diskussion er jo forkert.

Jeg er bare nødt til at stå på, at jeg har respekt for *alle* vælgere, uanset hvem de stemmer på, og jeg har i særlig grad respekt for danskerne. Jeg synes, vi skal have så meget respekt for dem, at vi også tør udtale os med nuancer. Og ja, jeg tror fuldt og fast på, at hvis vi skal trænge igennem med de nuancer, vi står for, den politik, vi står for, er jeg ikke så bekymret over de aktuelle meningsmålinger. Det bliver i øvrigt også noget underligt noget, hvis vi skal stå her hver onsdag og tale om, hvad dagens aktuelle meningsmålinger er. Det

kan vi tale om, når der har været valg næste gang. Jeg går det i møde med sindsro.

Kl. 13:40

Formanden (Henrik Frandsen):

Det afslutter spørgsmålet. Tak til udenrigsministeren, og tak til hr. Malte Larsen fra Dansk Folkeparti.

Vi går videre til spørgsmål nr. 6, som er stillet til erhvervs- og konkurrencekræftsministeren af hr. Ulrik Knudsen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:40

Spm. nr. S 101

6) Til erhvervs- og konkurrencekræftsministeren af:

Ulrik Knudsen (DD):

Er ministeren enig i, at bureaukrati er den største hindring for virksomhedernes vækst, og at der derfor allerede nu bør tages hul på at fjerne bureaukrati, og hvilke knapper vurderer ministeren i den forbindelse at vi kan skruer på?

Formanden (Henrik Frandsen):

Værsgo.

Kl. 13:40

Ulrik Knudsen (DD):

Tak for det, formand. Er ministeren enig i, at bureaukrati er den største hindring for virksomhedernes vækst, og at der derfor allerede nu bør tages hul på at fjerne bureaukrati, og hvilke knapper vurderer ministeren i den forbindelse at vi kan skruer på?

Kl. 13:40

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 13:40

Erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard):

Først og fremmest tak til hr. Ulrik Knudsen for spørgsmålet, og også tak for et dybtfølt engagement i at få fjernet administrative byrder fra erhvervslivet, som jeg kan mærke at hr. Ulrik Knudsen og hans parti er stærkt optaget af. Det er svært at svare på, hvad der er den største barriere for vækst hos danske virksomheder. Jeg kunne også pege på mangel på kapital i de små virksomheder, høje energipriser og den geopolitiske situation, men der er ingen tvivl om, at administrative byrder, bureaukrati, er en af de helt store barrierer for vækst, og derfor er jeg også stærkt optaget af sammen med resten af regeringen og sammen med ikke mindst de blå partier i Folketinget at få reduceret de byrder.

Som det vil være spørgeren bekendt, er regeringens mål jo, at vi skal fjerne 25 pct. af de administrative byrder. Det første, vi har gjort, er jo at gøre kontoen op, og vi har fundet ud af, at vi i øjeblikket har administrative byrder for ca. 70 mia. kr. om året. Det skal vi altså reducere med 25 pct. – det er 17-18 mia. kr. – og gerne så hurtigt som muligt.

Så spørger spørgeren selvfølgelig: Hvornår er det så, og hvornår kommer vi i gang? Og det forstår jeg godt. Vi skal jo både have fat i de eksisterende byrder, vi skal forebygge nye byrder, og vi har sagt i regeringen, at vi vil nedsætte en ekspertgruppe, som også sådan på tværs af ministerierne skal kigge på det fra et brugerperspektiv, om jeg så må sige. Hvis man er en mindre virksomhed, en SMV, og gerne vil i gang, hvordan opleves mødet med myndighederne så?

Jeg har som ambition, at jeg kan fremlægge en form for handleplan og strategi for den her byrdereduktion, inden vi går på juleferie, og gerne noget før. Jeg vil også gerne give tilsagn om, at lige så snart jeg er færdig med at lægge de sidste brikker til rette, og det sker i de her uger, så får vi en god snak med Folketingets partier – dem, der

gerne vil være med til at tage ansvar for det her – og det skal have fokus på handling.

Kl. 13:42

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren.

Kl. 13:42

Ulrik Knudsen (DD):

Tak for det. I Danmarksdemokraterne mener vi absolut, at den største væksthæmmer for små og mellemstore virksomheder i Danmark er byrder og bureaukrati. Derfor er det vigtigt, og derfor er jeg utålmodig og spørger ministeren om det her, for jeg er utålmodig efter, at vi kommer i gang med at hjælpe danske virksomheder til fortsat at kunne gøre det godt og vækste i Danmark. Det er helt afgørende for vores økonomi, at vi især for små og mellemstore virksomheder skaber bedre vilkår, mindre bureaukrati og mindre byrder.

Ifølge Dansk Erhverv er der 90.000 i de danske private virksomheder alene, der *kun* beskæftiger sig med at håndtere byrder og bureaukrati. Det svarer til 49 mia. kr. i lønninger. Det er helt vilde tal, og det er derfor, vi skal hurtigt i gang med at gøre noget ved det.

Tidligere så jeg ministeren tale til Dansk Industris topmøde, hvor han nævner, at der er et sandt rædselskatalog på vej af EU-direktiver og EU-lovgivning, som vi skal implementere i Danmark, og som jo vender den modsatte vej af mindre byrder. Derfor overrasker det mig også, at vi i den her uge skal implementere et længennemsgtighedsdirektiv, som jo vil betyde endnu større byrder. Og flere organisationer inden for erhvervslivet har været ude at sige i forbindelse med den her lovgivning, at det er en overimplementering, som ministeren er i gang med at lave. Hvordan undgår vi, at det her rædselskatalog, som ministeren selv kalder det, af EU-lovgivning kommer til at hæmme virksomhederne yderligere?

Kl. 13:44

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 13:44

Erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard):

Det er jo rigtigt, som spørgeren også indikerer, at der er et perspektiv, der handler om den enkelte virksomhed, og ikke mindst de små og mellemstore virksomheder, som er ramt forholdsvis hårdere af det her. Jeg har også et stærkt blik for: Kan vi gøre noget særligt, især for de små og mellemstore virksomheder her?

Så er der det helt store perspektiv, som handler om, at det her grundlæggende handler om Danmark og Europas konkurrenceevne i en geopolitisk virkelighed, hvor det her jo ikke bare er økonomisk politik og konkurrenceevne i traditionel forstand; det er sikkerhedspolitik og konkurrencekraft. Vi skal kigge på al EU-lovgivning, herunder længennemsgtighedsdirektivet, og se: Kan vi implementere det på en måde, der enten ved en forenkling, eller ved at man laver digitale løsninger, kan afkoble de administrative byrder fra det, der egentlig er formålet med direktivet?

Kl. 13:45

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren.

Kl. 13:45

Ulrik Knudsen (DD):

Nu spørger jeg ind til det her, fordi det er ekstremt relevant, og tidsmæssigt er det jo i den her uge, det her længennemsgtighedsdirektiv skal behandles i Folketingssalen. Er der noget på helt kort sigt, vi kan gøre i forhold til det? Og hvad siger ministeren til de her bekymringer, der er, om, at det reelt set er en overimplementering? Vi har

jo tidligere set det med emballageafgiften, som er gået helt galt for dansk erhvervsliv, og som har betydet ekstremt store byrder for de små og mellemstore virksomheder især. Er der ikke en nødbremse, vi kan trække i med det her længennemsgighedsdirektiv, så vi ikke ender i de samme ekstra byrder til erhvervslivet, som vi så med emballageafgiften, som vi må sige har været en fiasko?

Kl. 13:45

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:45

Erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard):
Regeringen har jo i første omgang besluttet at skyde implementeringen nogle måneder for at få tid til at tænke det her rigtigt igennem. Der er noget, vi kan gøre, og så er der noget, der ligger i direktivet. Man kan sige, at vi jo egentlig har et ønske – og det tror jeg er et fælles ønske fra de fleste partier i Folketinget – om at fremme ligestillingen på arbejdsmarkedet. Vi har et ønske om, at det bliver mere gennemsnitligt, hvordan lønningerne falder, sådan at man har mulighed for at handle på det.

Vi har samtidig, alle partier, tror jeg, et ønske om at gøre det, så det giver så få administrative byrder som overhovedet muligt for virksomhederne. Derfor vil regeringen klart kigge på, om der er nogle veje til, at vi kan opnå formålet med direktivet, samtidig med at vi ikke får unødvendige administrative byrder.

Kl. 13:46

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:46

Ulrik Knudsen (DD):

Nu nævner ministeren, at der er et katalog på vej, som vi får inden jul, kan jeg forstå, og det er jo positivt. Jeg synes, det skal gå hurtigere. Jeg synes, vi skal i gang. Den her målsætning om 25 pct. mindre byrder for erhvervslivet er jo en meget langsigtet målsætning, hvor endemålet er 2035, altså om 9 år. Kan ministeren ikke prøve at fortælle, hvad det på helt kort sigt, på 1 og 2 års sigt, er, man i første omgang vil gå ind og tilbagerulle byrder for erhvervslivet på?

Kl. 13:47

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:47

Erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard):
Det er ikke for at udfordre spørgerens tålmodighed, men i forhold til de helt konkrete indsatser bliver jeg nødt til at bede spørgeren om at væbne sig med tålmodighed, og så skal jeg til gengæld nok blive meget konkret, når jeg fremlægger vores plan.

Men det, jeg kan fortælle, er, at jeg bestemt har tænkt mig at tage min del af det her på den korte bane. Altså, jeg forestiller mig ikke en ishockeystav her, som vi har haft på klimaområdet, hvor vi venter til 2033 med at skulle gennemføre de her 25 pct. Tværtimod håber jeg, og nu lægger jeg hånden på kogepladen, at jeg kan gøre det omvendte, at jeg kan lave en omvendt ishockeystav, dvs. forhåbentlig komme længere, end min første ministerperiode relativt tilskriver, om jeg så må sige. Jeg vil gerne inden for det første år eller to levere en substantiel del af de her byrdelektelser.

Kl. 13:48

Formanden (Henrik Frandsen):
Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til erhvervs- og konkurrencekræftsministeren og tak til hr. Ulrik Knudsen, Danmarksdemokraterne.

Vi går videre til næste spørgsmål, spørgsmål nr. 7, som er stillet til klima-, energi- og forsyningsministeren af fru Mathilde Hjort Bressum fra Venstre, som får mulighed for at oplæse spørgsmålet nu.

Kl. 13:48

Spm. nr. S 119

7) Til klima-, energi- og forsyningsministeren af:

Mathilde Hjort Bressum (V):

Hvilken proces vil ministeren gennemføre for at tilvejebringe det faglige grundlag for at træffe en beslutning om forlængelse af Nordsølicenserne fra 2042 til 2050, og hvornår forventer ministeren at dette grundlag ligger klar?

Formanden (Henrik Frandsen):
Værsgo.

Kl. 13:48

Mathilde Hjort Bressum (V):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren om, hvilken proces det er, ministeren ønsker at gennemføre for at tilvejebringe det faglige grundlag, der fortsat udestår, i forhold til at kunne træffe en beslutning om forlængelse af Nordsølicenserne fra 2042 til 2050, og også, hvornår ministeren forventer at det faglige grundlag kommer til at ligge klar.

Kl. 13:48

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:48

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):

Mange tak for spørgsmålet. Spørgeren havde jo for et par uger siden indkaldt til et samråd om samme emne, hvor vi også kom vidt omkring. For mig handler det jo grundlæggende om tre ting: klima, forsyningssikkerhed og økonomi. Vi skal have det samlede grundlag på plads på alle tre parametre, før vi kan træffe en beslutning.

Når det gælder klimaet, vil en forlængelse af olie- og gaslicenser medføre betydelige udledninger. Ministeriet har skønnet, at udledninger alene fra produktionen vil være op mod 6 mio. t. Det er en væsentlig mængde CO₂, og en licensforlængelse er jo derfor en åbenlyst dårlig idé, hvis man alene kigger på klimaparameteren.

Men der er også forsyningssikkerhed, og her skønnes olie- og gasproduktionen fra den danske del af Nordsøen i 2035 at udgøre ca. 1 pct. af EU's efterspørgsel, og det er vel at mærke i et scenarie, hvor EU ikke opfylder sit klimamål.

Så er der det tredje ben, som vi også berørte, og som fyldte en del på samrådet, nemlig økonomien. På samrådet for 2 uger siden nævnte jeg for spørgeren, at ved en eventuel forlængelse af olie- og gaslicenser vil det koste op mod ca. 14 mia. kr. at modgå de øgede udledninger. Det er baseret på en pris fra den tidligere regering, altså SVM-regeringen, hvor Venstre havde økonomiministerposten.

Der ligger ikke endnu konsoliderede tal for provenuet, så hvis man allerede nu er klar til at træffe en beslutning om olie- og gaslicenser og eventuelt forlængelse, sådan som jeg må forstå at Venstre er klar til, så skal man jo kunne svare for, hvordan den her regning skal betales. Er det olie- og gasselskaberne selv, der skal betale? Er det skatteborgerne, børn og unge eller andre sektorer, der ligesom skal holde for i forhold til CO₂-udledning?

Kl. 13:50

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 13:51

Mathilde Hjort Bressum (V):

Jeg vil så gerne spørge lidt ind til lige præcis delen omkring økonomien. For det undrer jo mig, og det undrer Venstre, i en situation, hvor der åbenbart ikke ligger et tilstrækkeligt fagligt grundlag i forhold til at kunne sige noget om et eventuelt merprovenu ved en licensforlængelse, at man så ikke tøver med at understrege, hverken i medierne og ej heller i dag, at man har indikationer på, at et statsligt merprovenu vil kunne gå i minus og dermed ikke tilvejebringe et statsligt merprovenu.

Omvendt konstaterer jeg jo, at jeg også hører på vandrørerne fra aktører i branchen, at ved lige præcis ikke at lave licensforlængelser kan man faktisk gå glip af et rigtig stort statsligt merprovenu på op mod 30-70 mia. kr. Det er altså potentielt rigtig meget grøn omstilling. Det er potentielt set rigtig meget velfærd, man kan få for det beløb. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, hvilket fagligt grundlag man lægger til grund for at sige, at licensforlængelserne ikke nødvendigvis kommer til at tilvejebringe et statsligt merprovenu.

Kl. 13:51

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:52

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):

Men spørgeren har jo helt ret i, at der er en masse tal, der flyder omkring i den her debat. Det er tal, hvor nogle trækker i den ene retning og nogle trækker i den anden retning. Netop derfor er det så afgørende for regeringen at kunne træffe en endelig beslutning på et fuldt oplyst grundlag. Det, som vi kender nu for økonomidelen, er de ca. 14 mia. kr., som SVM-regeringen lagde frem, og det er så på udgiftssiden.

Så er der provenudelen, og det kan jo vise sig, at det ender med at gå i minus. Det kan også vise sig, at det ender med at gå i plus. Men sådan som jeg kender Venstre, og i hvert fald sådan som regeringen arbejder, er vi nødt til at have det fulde grundlag for at kunne træffe en beslutning.

Kl. 13:52

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 13:52

Mathilde Hjort Bressum (V):

Jeg er sådan set enig i, at det fulde grundlag er vigtigt. Derfor synes jeg også, det er vigtigt, at vi lader den her diskussion og debat bero på andet end mavefølelser. Jeg må jo konstatere, at det så er mavefølelser, som ministeren henholder sig til, når man også er ude af påstå i medierne, at der potentielt set ikke kommer til at være et statsligt merprovenu ved lige præcis at lave licensforlængelserne. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ministeren, om det også er Nordsøfondens vurdering, at licensforlængelserne vil ende med et minus, eller om ministeren har sine indikationer et andet sted fra.

Kl. 13:53

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 13:53

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):

Men her tror jeg faktisk at spørgeren og jeg kan møde hinanden. For det er lige præcis for at undgå, at det hele bliver mavefølelser eller partsindlæg, vi er nødt til at have nogle konsoliderede beregninger, som vi alle sammen kan kigge på. Vi har dem nu, for så vidt

angår forsyningssikkerhed, og jeg kunne oplyse om på samrådet for 2 uger siden, at forsyningssikkerhedsbidraget er på omkring 1 pct. i 2035 fra dansk side. Det konsoliderede tal er vi også nødt til have for økonomien for netop at komme uden om, at man baserer sine beslutninger på, hvad der nu måtte være af belejlige eller ubejlejlige tal i debatten.

Kl. 13:54

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:54

Mathilde Hjort Bressum (V):

Det er jeg rigtig glad for at ministeren siger, for det er jeg helt enig med ministeren i. Derfor vil jeg da også høre, om man er villig til at række ud til Nordsøfonden og få et estimat, som man kan oversende til Folketinget efterfølgende, med et fagligt funderet bud på, hvad de potentielle merindtægter eller det omvendte måtte vise.

Kl. 13:54

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 13:54

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):

Vi er i regeringen godt i gang med at regne, og det, jeg i hvert fald vil love ordføreren, er jo, at aftalekredsen helt som vanligt vil blive løbende orienteret, og at Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget også vil blive forelagt den beslutning, som regeringen eventuelt måtte træffe om en forlængelse. Jeg forstår godt, at der kan være en travlhed her for at komme frem til en beslutning, men jeg synes, at vi nåede hinanden i dag, om, at det også er vigtigt, at beslutninger skal træffes på det fuldt oplyste grundlag.

Kl. 13:55

Formanden (Henrik Frandsen):

Det afslutter spørgsmålet. Tak til klima-, energi- og forsyningsministeren, og tak til fru Mathilde Hjort Bressum fra Venstre.

Vi går videre med spørgsmål nr. 8, som er rettet til klima-, energi- og forsyningsministeren, og det er hr. Thorbjørn Jacobsen, Liberal Alliance, som nu får mulighed for at oplæse spørgsmålet.

Kl. 13:55

Spm. nr. S 125

8) Til klima-, energi- og forsyningsministeren af:

Thorbjørn Jacobsen (LA):

Hvorfor har ministeren lavet samme fejl som sin forgænger ved ikke at tage initiativ til at bede om en ny trusselsvurdering af Energio Bornholm-projektet nu, hvor den seneste trusselsvurdering blev foretaget før Nord Stream-sprængningen, der ændrede trusselsbilledet i Østersøen markant?

Formanden (Henrik Frandsen):

Værsgo.

Kl. 13:55

Thorbjørn Jacobsen (LA):

Tak, formand. Spørgsmålet lyder: Hvorfor har ministeren lavet samme fejl som sin forgænger ved ikke at tage initiativ til at bede om en ny trusselsvurdering af Energio Bornholm-projektet nu, hvor den seneste trusselsvurdering blev foretaget før Nord Stream-sprængningen, der ændrede trusselsbilledet i Østersøen markant?

Kl. 13:55

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 13:56

Kl. 13:59

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):

Mange tak, og tak for spørgsmålet. Men jeg bliver nødt til at sige, at det ikke er korrekt, at der ikke er taget initiativ til en ny trusselsvurdering af Energiø Bornholm-projektet. For den seneste trusselsvurdering for energiø Bornholm er udarbejdet i sidste måned, altså september 2026, og den bygger oven på den tidligere trusselsvurdering, som spørgeren henviser til, nemlig den, der blev udarbejdet i april 2022. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er i tæt, løbende dialog med relevante sikkerhedsmyndigheder omkring beredskab og sikkerhed i energisektoren. Det omfatter selvsagt også Energiø Bornholm-projektet.

Jeg kan ikke fortælle om indholdet i trusselsvurderingen for Energiø Bornholm, da trusselsvurderingen er klassificeret. Men jeg vil da i stedet henvise sådan helt generelt til, at Forsvarets Efterretningstjeneste i sidste måned har udarbejdet en generel og ikkeklassificeret vurdering af truslen fra Rusland. I den vurderes det, at den sikkerhedspolitiske situation er yderligere forværret, og at Rusland har intensiveret sin anvendelse af sabotage og destruktive cyberangreb og angriber mål i Europa med droner. Det fremgår også, at russiske styrker i stigende grad optræder aggressivt over for NATO-landes militære enheder i Østersøregionen. Det så vi senest med den alvorlige hændelse den 14. september 2026, her for en måneds tid siden, hvor en russisk fregat ud for Gedser affyrede lyssignaler mod en dansk militærhelikopter.

Så vil jeg bare her afslutningsvis også fremhæve lov om styrket beredskab i energisektoren, som trådte i kraft i marts 2025. Loven hæver det generelle modstandsdygtigheds- og beredskabsniveau i energisektoren.

Kl. 13:58

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren.

Kl. 13:58

Thorbjørn Jacobsen (LA):

Tak for det. Det glæder mig, at der er lavet en ny trusselsvurdering, og jeg håber, at ministeren vil dele den med udvalget. For når den seneste trusselsvurdering af militære trusler på energiø Bornholm er udarbejdet i 2022, så ved vi også, at truslen er eskaleret siden da. Der føres hybridkrig under Østersøen, fordi undersøiske kabler er samfundets livsnerve, og det ved russerne godt. Der er Nord Stream-gasledningen, der er sprunget. Der har været 12 formodede sabotagehandlinger mod undersøiske kabler i Østersøen. Og et konkret eksempel er jo sabotagen af Estlink 2-kablet mellem Finland og Estland juledag 2024. Det var ude af drift i over 6 måneder, og reparationen kostede over 400 mio. kr. Vi har dertil set optagelser af russiske militære fartøjer i dansk farvand i færd med at kortlægge kritisk infrastruktur på havbunden. Og for blot en måned siden blev en dansk helikopter beskudt med signalblus fra en russisk fregat. Alt dette kan jo erfares af enhver, der læser avis.

Det glæder mig derfor, at der er sat gang i den her trusselsvurdering, og at der også er kommet en trusselsvurdering, og jeg håber, at ministeren vil dele den. Jeg vil godt fortsat stille spørgsmålet, om ministeren anerkender, at truslen er steget markant siden 2022. Og føler ministeren sig tryk ved at påbegynde et multimilliardprojekt i en højrisikozone, som Østersøen jo er, eller håber ministeren, at truslen fra Rusland bare forsvinder af sig selv på magisk vis, inden energiøen endeligt står færdig i slutningen af 2030'erne?

Kl. 13:59

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):

Spørgeren og jeg deler fuldstændig synet på, hvor stor alvoren er her, og – sådan som jeg lytter mig til det – også på, at håb ikke er en strategi. I forhold til indholdet af trusselsvurderingen er det jo som sagt klassificeret, men hvorvidt det ligesom skulle give anledning til at genoverveje, hvad skal man sige, projektet, så vil jeg bare sige, at energiø Bornholm jo er det her unikke projekt og er vigtigt for Danmark og jo også vigtigt for resten af Europa, både af grønne hensyn, men så sandelig også af sikkerhedshensyn i lyset af den geopolitiske situation, som vi er i.

Kl. 14:00

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren.

Kl. 14:00

Thorbjørn Jacobsen (LA):

Det svenske forsvar vil blive markant langsommere til at forsvare sig mod missilangreb, hvis nye havvindmølleparker placeres i Østersøen mellem Sverige og Kaliningrad, sagde den svenske forsvarsminister for 3 år siden. De valgte dermed at aflyse 13 havmølleparker, fordi de forsinkede reaktionstiden af landets luftforsvar. Det var uacceptabelt for svenskerne. I Danmark går vi den modsatte vej. Vi forbedrer forsvarets radarer for at kompensere. Har regeringen foretaget en tilsvarende analyse for de danske havmøller i forbindelse med energiø Bornholm, altså en vurdering af projektets påvirkning på landets sikkerhed? Og har ministeren kendskab til andre sikkerhedsrelaterede problemer for energiø Bornholm, eller kan ministeren garantere, at der ikke kommer nye historier frem om sikkerheden?

Kl. 14:01

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 14:01

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):

Jeg er med på, at spørgeren og hans parti ikke, hvad skal man sige, har vist meget stor begejstring for projektet energiø Bornholm. Jeg mener nu fortsat, og det mener regeringen og aftalepartierne bag, at det er vigtigt både i en dansk kontekst, men jo så sandelig også i en europæisk kontekst i forhold til robustgørelsen af vores samarbejdsrelationer og energiauafhængighed. Og derfor er det jo et meget vigtigt projekt, som vi holder fast i.

Det, som var spørgerens oprindelige spørgsmål, handlede jo om, om der er kommet en ny trusselsvurdering. Og jeg vil bare igen bekræfte, at der er kommet en ny fra sidste måned.

Kl. 14:02

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:02

Thorbjørn Jacobsen (LA):

Professor Claus Leth Bak ved Institut for Energiteknik udtaler til fagbladet Ingeniøren, at et koordineret angreb samtidig på flere søkabler vil være det forventelige scenarie. Det vil bringe landet i en kritisk tilstand og blive et meget, meget konkret problem. Sårbarheden over for disse angreb stiger, jo mere afhængige vi er af undersøisk infrastruktur. Kernekraft kan derimod sikre en meget højere egenforsyning på land i alle årets timer. Et antal små værker fordelt rundt i landet kan markant reducere sårbarheden over for sådan et angreb, og samtidig kan de hjælpe med at opfylde klimamålet.

Var det ikke fornuftigt at give hele vores energipolitik et sikkerhedsmæssigt eftersyn og overveje at tilføje en langt større grad af selvforsyning med stabil, regulerbar, emissionsfri energi på land?

Kl. 14:03

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 14:03

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):

Igen vil jeg sige, at spørgeren og jeg ikke bliver uenige om, hvor alvorligt sikkerhedsbilledet er, og hvor alvorlige truslerne er, men der, hvor vi nok er uenige, er i synet på, hvad energiø Bornholm er for et projekt, og hvor vigtigt det er i sig selv. Men jeg kan i hvert fald betrygge spørgeren i, at vi selvfølgelig tager den nye trusselsvurdering meget alvorligt i regeringen; det gælder både, når det kommer til energiø Bornholm, men også helt generelt i forhold til al kritisk energiinfrastruktur.

Kl. 14:03

Formanden (Henrik Frandsen):
Det afslutter spørgsmålet.

Vi går videre til spørgsmål nr. 9, som også er stillet til klima-, energi- og forsyningsministeren af hr. Thorbjørn Jacobsen, Liberal Alliance.

Kl. 14:04

Spm. nr. S 126

9) Til klima-, energi- og forsyningsministeren af:

Thorbjørn Jacobsen (LA):

Ministeren og hendes parti har det med at afvise små modulære reaktorer (SMR) som noget, der er fugle på taget, men samtidig satser omverdenen mere og mere på netop SMR, så nu, hvor en dansk virksomhed, som har speciale i højstyrkebeton til vindmøller, også satser på SMR og sågar leverer den specialiserede bundstøtning i reaktorskakten på det store atomkraftprojekt i Canada, hvor der bygges fire SMR, og der således er endnu en dansk virksomhed, som satser sine kræfter på SMR, fordi virksomheden ligesom flere og flere lande og virksomheder mener, det er fremtiden og en meget nær en af slagsen, står ministeren så ved, at SMR ikke kan blive relevant i Danmark inden for de næste 15 år?

Skriftlig begrundelse

Deres henvises til artiklen »Dansk vindselskab tager springet til atomkraft: Vi ser et stort potentiale« bragt på energivatch.dk den 14. oktober 2026.

Formanden (Henrik Frandsen):
Værsgo at oplæse spørgsmålet.

Kl. 14:04

Thorbjørn Jacobsen (LA):

Tak for det. Spørgsmålet lyder – og det er lidt langt: Ministeren og hendes parti har det med at afvise små modulære reaktorer som noget, der er fugle på taget, men samtidig satser omverdenen mere og mere på netop små modulære reaktorer, så nu, hvor en dansk virksomhed, som har speciale i højstyrkebeton til vindmøller, også satser på SMR og sågar leverer den specialiserede bundstøtning i reaktorskakten på det store atomkraftprojekt i Canada, hvor der bygges fire SMR-anlæg, og der således er endnu en dansk virksomhed, som satser sine kræfter på SMR, fordi virksomheden ligesom flere og flere lande og virksomheder mener, det er fremtiden og en meget nær en af slagsen, står ministeren så ved, at SMR ikke kan blive relevant i Danmark inden for de næste 15 år?

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 14:04

Kl. 14:04

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):

Tak til spørgeren også for det her spørgsmål. Lad mig bare lægge ud med at sige, at hverken jeg eller regeringen er religiøst eller ideologisk imod atomkraft. Hvis der kan udvikles nye, spændende teknologier, er det jo helt fint med mig, så længe det er billigt, grønt og sikkert.

Netop derfor vil vi jo i regeringen færdiggøre den analyse af nye atomkraftteknologier, der er igangsat. De eksterne konsulenter, som har undersøgt, hvornår SMR kan være relevant i Danmark, peger på, at det først er efter 2040. Der er flere usikkerheder forbundet med at analysere både modenhed og omkostninger for en teknologi, som endnu ikke er så langt i sin udvikling, og jeg udelukker derfor heller ikke, at udviklingen af de nye teknologier pludselig kan tage fart. Men jeg forholder mig til, at der endnu ikke er etableret SMR-anlæg i den vestlige verden.

Regeringen vil afvente atomkraftanalysen, før den tager stilling, men jeg må også sige, at der er behov for, at de nye teknologier viser deres værd på markedet og desuden også er reelt standardiseret, eskalerbare og omkostningseffektive. Samtidig vil vi jo så fokusere mere på sol og vind og på et stærkere energisamarbejde med vores naboer, som vi lige berørte i det forrige spørgsmål.

Det er løsninger, som sammen understøtter elektrificering med grøn energi, og jeg mener, at det gør Danmark friere, og det gør det også på den korte bane. Hvis der så er danske virksomheder, der kan bidrage til SMR-industrien, så er det jo positivt.

Kl. 14:06

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 14:06

Thorbjørn Jacobsen (LA):

Tak for det. Med hensyn til den analyse, ministeren henviser til, vil jeg, uden at gå i tekniske detaljer, sige, at dens forudsætninger jo står ganske for fald. I mit spørgsmål henviser jeg til den danske virksomhed Østermark Grouting, som har hjemme i min egen fødeby, Holstebro. De har udført en specialiseret understøtning i forbindelse med bundkonstruktionen i reaktorskakten på Darlingtonkernekraftværket i Canada. Det var en højt specialiseret opgave ud i betonstøbning, og det var et helt åbenlyst eksempel på, hvordan dansk erhvervsliv kan byde ind på specialiserede opgaver i en videnstung milliardindustri, som er i vækst. Efter at have fået byggetilladelse i april 2025 kunne man i maj i år færdigmelde betonkonstruktionen, som er udført af den danske virksomhed. Planen er, at den første reaktor kan stå klar omkring 2031, hvorefter de næste tre reaktorer leveres på stribe over de følgende 4-5 år.

Jeg talte med den danske virksomheds leder i går og kan forstå, at deres kompetencer og netværk er opstået efter mange års erfaring i offshoreindustrien og vindmøllebranchen. Det er en positiv historie for dansk erhvervsliv, og det er historien om en dansk underskov af virksomheder, som er opstået i synergifeltet mellem virkelyst, foretagsomhed og politisk velvilje. Efter min mening er det alene den politiske modvilje, der afholder os fra at blive en aktiv del af denne spirende nye atomindustri og det at omfavne den i dansk energipolitik.

Anerkender ministeren, at SMR-anlæg ville kunne anlægges med kortere byggetid – langt kortere byggetid – end de skandaleprojekter, som altid trækkes op af hatten, hvis den politiske vilje ellers begyndte at give medvind til projekterne frem for evig modstand?

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):
Jeg synes, det er et rigtig godt eksempel, som spørgeren trækker frem, og jeg er sådan set helt enig i de flotte ord, der bliver sat på dansk erhvervsliv og virksomheder, der vækster, innoverer og tænker nyt. De ord, som spørgeren bruger, er jo virkelyst og foretagssomhed, og det er den måde, vi får opfundet nye, spændende og gode teknologier på. Men jeg bliver også nødt til holde fast i, at der jo endnu ikke er idriftsat kommercielle SMR-værker i den vestlige verden, så for nu er fokus jo på sol og vind, men samtidig færdiggør regeringen naturligvis atomkraftanalysen.

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Thorbjørn Jacobsen (LA):
Hele øvelsen omkring de her SMR-reaktorer handler om serieproduktion og om at nedbringe leveringstiden. Industrien arbejder hårdt på at få styr på lige præcis den del, de kan styre med hensyn til produktion, installation, certificeringsparathed osv., og de mangler egentlig bare, at politikerne går af vejen. For en stor del af den tid, der går i sådan et projekt, handler om det indledende papirarbejde, og her har staten og myndighederne en nøglerolle. Lovgivningen skal først være på plads, myndighederne skal gøres klar til at godkende et projekt osv.

Vores nølen nu bliver jo i virkeligheden til en selvopfyldende profeti, hvor vi ikke kan blive klar inden 2040, alene fordi regeringen forsømmer at tage handling nu. Hvis ministeren mener, at man ikke har nogen ideologisk modstand mod det, og vi har så travlt med at indføre klimatiltag, var det så ikke på høje tid at komme i gang med de indledende øvelser med at forberede lovgivningen og myndigheder til at håndtere kernekraftprojekter?

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):
Jeg har ikke nogen ideologiske reservationer over for atomkraft. Jeg bliver jo også nødt til at sige, at det her også handler om, at vi kan gøre os fri af den afhængighed af utilregnelige regimer, som vi har lige nu, når det kommer til energiområdet. Derfor er det jo ikke bare nogle planer om at gøre os uafhængige vi skal lægge på den lange bane. Vi skal også kunne blive fri på den helt korte bane. Derfor nytter det jo ikke noget, hvis man parkerer det, som vi kender, til gavn for at gå en vej, som vi endnu ikke kender, men som kan vise sig at være en positiv, interessant og spændende vej at gå på et tidspunkt.

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren til et afsluttende spørgsmål.

Thorbjørn Jacobsen (LA):
Jeg taler ikke om at parkere noget som helst, men om en vej frem for at komme ud af den suppedas, vi er havnet i. Der findes masser af techgiganter i USA, der arbejder på at bruge kernekraft til at

Kl. 14:08 drive de datacentre, som vi herhjemme sætter nederst i prioriteringsrækkefølgen, og det er Google, Microsoft, Oracle, Meta, Open AI og Amazon. De vil have en elforsyning, der kan køre uden at bede om godt vejr og uden at plastre provinsen til med endeløse energianlæg.

Kl. 14:08 Herhjemme rationaliserer vi og laver central planlægning og laver akutplaner, og lige nu kunne man jo i stedet bede industrien om selv at finansiere udbygningen af den stabile kapacitet, de har behov for i udlandet, og det kan man allerede der. Men kan ministeren så ikke også åbne op for de samme muligheder herhjemme?

Kl. 14:11

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 14:11

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Samira Nawa):
Jeg er med på, at Liberal Alliance ikke er en del af den akutplan, som vi har lavet, men jeg synes nu også, det er lige vovet nok sådan at stå og nærmest og gøre lidt grin med den. For der er jo begrænset kapacitet i vores elnet, og når dagen er omme, er vi jo nødt til at tage stilling til, om det er store strømslugere og datacentre, der skal ligge øverst og først for, eller om det er samfundskritiske funktioner. Der er jeg glad for, at der er en kreds af partier, der sammen med regeringen er enige om, at vi er nødt til at have en prioritering, hvor vi selvfølgelig ser på de samfundskritiske funktioner først.

Kl. 14:12

Formanden (Henrik Frandsen):
Det afslutter spørgsmålet. Tak til klima-, energi- og forsyningsministeren, og tak til hr. Thorbjørn Jacobsen fra Liberal Alliance.

Vi går videre med spørgsmål nr. 10 stillet til by-, land- og transportministeren af fru Trine Jepsen, Venstre.

Kl. 14:12

Spm. nr. S 112
10) Til by-, land- og transportministeren af:

Trine Jepsen (V):
Hvordan vil ministeren sikre mere og bedre kollektiv trafik i landdistriktsområderne?

Formanden (Henrik Frandsen):
Værsgo at oplæse spørgsmålet.

Kl. 14:12

Trine Jepsen (V):
Tak til formanden. Spørgsmålet til ministeren lyder: Hvordan vil ministeren sikre mere og bedre kollektiv trafik i landdistriktsområderne?

Kl. 14:13

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 14:13

By-, land- og transportministeren (Signe Munk):
Tak for spørgsmålet. Det er et vigtigt emne, som ordføreren tager op. Lad mig starte med at slå fast, at regeringen ønsker gode transportmuligheder også ude i vores landområder, ude i vores landdistrikter. Man må jo sige, at transportbehovet ser forskelligt ud, alt efter hvor man er i Danmark, og derfor er jeg heller ikke sikker på, at det er den samme løsning, der passer alle steder, og i særdeleshed når vi ser på vores landområder. Nogle steder er det et godt sted at have rutebussen. Andre steder skal det nok være mere fleksible løsninger, som er et supplement, eller delemobilitet.

Derfor har regeringen også som noget af det første, da regeringen blev færdig med at forhandle regeringsgrundlag og kom i gang med

arbejdet, afsat 100 mio. kr. til, at man kan gå i gang med at udvikle forskellige transportløsninger med henblik på at styrke mobiliteten ude på landet. Det er konkret blevet til, at der kan arbejdes med projekter som bus på bestilling. Det kan være, at man laver nogle knudepunkter, hvor man sørger for, at der er et samlingspunkt for forskellige transportformer. Og på Bornholm er det blevet til, at de endelig kan få rejsekortet, bare for at være konkret. Derudover har regeringen jo også rakt en økonomisk kompensation ud til kommuner og regioner under trafikselskaberne i forhold til at håndtere de høje dieselpriiser, der har været i år, simpelt hen for at lægge en hånd ind under busruterne.

Så der er blevet gjort meget allerede her på den korte bane. Det ændrer bare ikke på, at det at skulle finde de samlede løsninger kræver lidt mere arbejde, og derfor skal der også et analysearbejde i gang, der har særligt fokus på: Hvordan finder vi gode transportløsninger for alle de borgere, der er glade for at bo ude på landet og med god grund, men som jo også skal have en mulighed for at kunne komme rundt, uden at man altid skal starte bilen og bruge sit eget kørekort?

Kl. 14:15

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 14:15

Trine Jepsen (V):

Tak for det. I regeringsgrundlaget kan vi forstå at regeringen har afsat 2 mia. kr. til at sikre gratis kollektiv transport for unge under 22 år. Vi kan også se, at den her indfasning allerede skal i gang her fra 2027. Man har afsat 800 mio. kr. i finanslovsforslaget. Jeg er lidt nysgerrig på, om ministeren mener, at det er god landdistriktspolitik at bruge 2 mia. kr. på gratis kollektiv transport, imens vi jo fortsat kan se – uanfægtet det, ministeren lige har sagt – at der altså på landet er kæmpestore udfordringer med at have nogen form for adgang til kollektiv transport overhovedet.

Det er ikke nogen hemmelighed, at man rigtig mange steder kæmper rigtig meget på det her område med at bevare kollektive transportmuligheder, og det er især også en udfordring for de unge mennesker, der er afhængige af kollektiv transport til bl.a. at komme i skole, til fritidsaktiviteter eller til fritidsjob. Vi har i den her uge også kunnet læse, at enkeltbilletten på en jysk togstrækning er betydelig dyrere end den tilsvarende billet på en sjællandsk togstrækning. En togrejse på omkring 64 km mellem Aarhus og Herning koster omkring 172 kr. Samme type rejse mellem København og Ringsted koster omkring 82 kr.

Så for os i Venstre at se er der altså rigeligt med steder, hvor man kunne bruge de her 2 mia. kr. langt mere fornuftigt, hvis man vil sikre bedre og billigere kollektiv transport i vores landdistrikter. Derfor vil jeg gerne bede ministeren om at uddybe, hvorfor regeringen har vurderet, at der skal bruges 2 mia. kr. på at give unge i byerne gratis kollektiv transport frem for at forbedre transportmulighederne rundtom i landdistrikterne.

Kl. 14:17

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 14:17

By-, land- og transportministeren (Signe Munk):

Det var jo mange eksempler under ét. Men prøv at høre her: Det at ville bruge 2 mia. kr. til at sikre, at unge mennesker får en ret vigtig håndsrækning i forhold til deres transportudgifter til daglig, synes jeg da er en ret god og fornuftig politik i en tid, hvor alle mulige andre priser også stiger. Det er jo bare sådan, at for unge mennesker betyder prisen på det transportmiddel, de bruger, altså noget. Det gør

det, både når du bor i byen, og det gør det altså også, når du bor på landet eller i provinsen. Derfor vil det jo være sådan, at det vil komme alle unge i hele Danmark til gavn, at regeringen vil have gratis kollektiv transport for unge under 22 år. Det ændrer så bare ikke på, at der stadig væk er et arbejde ved siden af i forhold til at sikre de transporttilbud, der i særdeleshed er pressede ude på landet. Men det ene udelukker jo ikke det andet.

Kl. 14:18

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren.

Kl. 14:18

Trine Jepsen (V):

Det er for os at se ikke kun billetprisen, der er problemet. Jeg er nysgerrig på, hvordan ministeren og regeringen konkret vil skaffe flere afgange til unge ude på landet, og kan ministeren afvise, at den her ordning ender med at blive dyrere end de 2 mia. kr., man har afsat på nuværende tidspunkt?

Kl. 14:18

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 14:18

By-, land- og transportministeren (Signe Munk):

Jeg ved jo heller ikke helt, hvor man skal forstå at Venstre er henne her. For Venstre afviser vel ikke, at prisen for at benytte sig af kollektiv transport for unge mennesker spiller en rolle. I hvert fald har man ikke interesseret sig for de mange undersøgelser, der er lavet, og som viser, at det selvfølgelig betyder noget for danskerne, hvor hyppigt den kollektive transport går, og hvor god den er. Men prisen betyder også noget, og den betyder i særdeleshed noget for unge mennesker. Der synes jeg jo det er ret væsentligt at regeringen vil sætte ind, og det er der afsat en ramme på 2 mia. kr. til. Men skal man forstå det sådan, at Venstre ikke vil sænke billetpriserne? Eller hvor er Venstre dér henne?

Kl. 14:19

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:19

Trine Jepsen (V):

Det er ikke sådan, man skal forstå Venstres politik. Men jeg er nysgerrig på, at regeringen og også ministeren taler rigtig meget om balancerne imellem land og by. Hvornår kommer der så en konkret plan for flere transportmuligheder i landdistrikterne? For fakta er jo, at inden der blev udskrevet et valg, lå der sådan set et stort stykke ekspertudvalgsarbejde, der var til at tage fat på, og konkrete initiativer, man kunne udmønte. Men nu må vi forstå, at der skal flere analyser til. Hvorfor?

Kl. 14:19

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 14:19

By-, land- og transportministeren (Signe Munk):

Det er jo ikke rigtigt, at der *ikke* er sket noget. Der er blevet givet trefiredede millionbeløb til at kompensere for stigende brændstoffpriser i forhold til bussernes brændstofudgifter. Det er da i særdeleshed vigtigt ude i landområderne. Der er blevet givet 100 mio. kr. til at udvikle nye transportløsninger med fokus på landområderne. Der er blevet givet 100 mio. kr. i regional udvikling i den seneste aftale

mellem Danske Regioner og regeringen. Det er penge, der kan bruges på den kollektive transport.

Så den der idé om, at der bare er sat et analysearbejde i gang, og at regeringen så har lænet sig tilbage, er jo bare faktuel forkert. Men det er rigtigt, at der er en analyse i gang, fordi det er et ret grundigt stykke arbejde, der skal laves for at finde den samlede løsning. Det tror jeg sådan set også at Venstre anerkendte, dengang Venstre havde transportministerposten.

Kl. 14:20

Formanden (Henrik Frandsen):

Det afslutter spørgsmålet. Tak til by-, land- og transportministeren, og tak til fru Trine Jepsen.

Vi går videre med spørgsmål nr. 11, som er stillet til udlændinge- og integrationsministeren af fru Marlene Ambo-Rasmussen fra Venstre.

Kl. 14:20

Spm. nr. S 91

11) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Hvilke konkrete tiltag vil ministeren, ud over en screeningsmodel, tage for at gøre det sværere at blive dansk statsborger?

Formanden (Henrik Frandsen):

Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 14:20

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Tak for det, formand. Hvilke konkrete tiltag vil ministeren, ud over en screeningsmodel, tage for at gøre det sværere at blive dansk statsborger?

Kl. 14:20

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 14:21

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for spørgsmålet, og tak for ordet, formand. Min holdning og regeringens holdning er krystallklar: Dansk statsborgerskab skal kun være til dem, der er loyale over for Danmark, og som ønsker at være en del af vores danske fællesskab. Når man får dansk statsborgerskab, får man adgang til det, der er selve kernen i vores danske demokrati, og det danske demokrati er værdifuldt. Demokrati giver ikke sig selv, det viser historien i den grad. Det skal vi passe på, og det skal vi også værne om. Det gælder også grundlæggende værdier, som vores samfund bygger på, vores frihedsrettigheder til det enkelte menneske, ligestilling mellem kønnene og lighed også for loven.

Derfor er det vigtigt, at nye statsborgere virkelig vil Danmark. Det er også vigtigt, at de har forudsætninger for at kunne bidrage både socialt, økonomisk og også demokratisk. Men det kan ikke stå alene. Regeringen fastholder den stramme kurs på udlændingeområdet. Det er i øvrigt den strammeste kurs, der nogen sinde har været i Danmark, og dansk statsborgerskab er jo som sagt en stor tillidserklæring fra det danske samfund, og derfor skal vi fortsat stille strenge krav.

Ekstreme typer skal ikke kunne belønnes med et statsborgerskab. Det gælder f.eks. personer, der udøver negativ social kontrol eller æresrelateret vold, personer, der bekender sig til middelalderlige værdier og herskermentalitet, om man vil, osv. osv.

Regeringen er enige om, at vi skal have en screeningsordning, hvis det er muligt, for med en screening af ansøgerens antidemokratiske holdninger vil vi få et endnu et vigtigt redskab, når der skal

tildeles dansk statsborgerskab. Derfor ser jeg frem til anbefalingerne fra ekspertgruppen, som så kigger på model for screening af statsborgerskabsansøgere, og derefter vil vi så drøfte, hvilke betingelser der fremover skal stilles til ansøgere om dansk statsborgerskab. Jeg vil derfor ikke nu tage hul på de konkrete politiske drøftelser om det, vi skal tale om, altså de fremtidige betingelser og krav til statsborgerskab, som jo så skal gælde på indfødsretsområdet. Men vi ønsker en bred aftale hen over midten, og jeg tror, jeg kan sige med sikkerhed, at spørgerens parti også vil blive inviteret til de drøftelser. Tak.

Kl. 14:23

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren.

Kl. 14:23

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Det er undertegnede også rigtig tilfreds med. Venstre har jo længe talt for en screeningsmodel og presset på for, at vi skal komme i gang, og jeg er med på, at der ligger en ekspertgruppe lige nu og knokler for at lave en løsning. Venstre har jo også været ude og talt i forhold til betinget statsborgerskab. Det er jo også noget, landets statsminister har. I hvert fald for et par år tilbage talte landets statsminister, som er en del af ministerens parti, nemlig Mette Frederiksen, varmt for betinget statsborgerskab. Så har jeg efterfølgende spurgt lidt ind til det ved nogle af bl.a. støttepartierne til regeringen, og der er lidt mere ild i mund. Altså, der er jo sågar nogle af støttepartierne, der vil give statsborgerskab i fødselsdagsgave. Det håber jeg at ministeren kan bekræfte aldrig kommer til at ske med regeringens mandater. Men jeg er egentlig bare nysgerrig på at spørge ind til, om ministeren ved og kan garantere, at regeringen har opbakning til det, som statsministeren har været ude at tale for, nemlig betinget statsborgerskab.

Kl. 14:24

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 14:24

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Nu er der spurgt til et konkret initiativ ud over en screeningsmodel, og der har jeg sagt, at vi nu ser frem til at få arbejdet fra ekspertgruppen, og så kommer vi til at invitere Folketingets partier til drøftelser af, hvad der skal være gældende ret fremover, når det handler om at få statsborgerskab. Jeg tror ikke, spørgeren og jeg er uenige om, hvad det er for værdier, det danske samfund står på, og det er vigtigt, at dem, der får dansk statsborgerskab, selvfølgelig lever op til de grundlæggende danske, vestlige værdier om demokrati, ligeværd, ligestilling, frisind og frihed. Det er de værdier, som vi vil kunne sikre står endnu stærkere i en kommende aftale på indfødsretsområdet. Hvad der så kommer af forslag fra forskellige partier, tager vi selvfølgelig ved forhandlingsbordet.

Kl. 14:25

Formanden (Henrik Frandsen):

Spørgeren.

Kl. 14:25

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Det har jeg også respekt for. Jeg synes alligevel, at det her er et område, der er så meget fokus på lige nu i medierne. Vi har længe talt om det herinde på Christiansborg. Venstre har præsenteret, for flere måneder siden, et udspil om betinget statsborgerskab, og min bekymring er, at der er forskel på det, alt efter hvem af regeringspartierne man spørger. Der er endnu mere forskel, når man begynder

at spørge støttepartierne, og den bekymring kunne man jo netop få afkræftet i dag, hvis nu ministeren kunne sige fuldstændig klart, at der vil være opbakning til Venstres forslag om 5 års betinget statsborgerskab.

Kl. 14:25

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 14:25

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):
Jeg glæder mig til at se Venstre ved forhandlingsbordet, og jeg vil gerne både minde Venstre om, men også takke Venstre for, at man jo rent faktisk var meget klar i stemmen, da vi behandlede det oprindelige L 98 her i foråret i salen, hvor Venstre jo faktisk bakkede op om L 98, altså det, som regeringen nu har genfremsat. Det var jeg glad for at man gjorde, og den behandling glæder jeg mig også til, ligesom jeg glæder mig til drøftelserne med Venstre om indholdet af en ny aftale på indfødsretsområdet. Det er vigtigt, at vi får en aftale, og det er vigtigt, at vi får en aftale, som er bredt forankret, og det er det, som er regeringens ønske.

Kl. 14:26

Formanden (Henrik Frandsen):
Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:26

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Det her er nemlig en super, super vigtig aftale. Jeg bliver bare bekymret, som Venstres indfødsretsordfører, for, hvordan den her lander. For regeringen består af fire partier med støttepartier, som vil noget vidt forskelligt på det her område. Og jeg tror sådan set godt, at vi to med vores respektive partier i dag kan blive enige om, hvordan man skulle lande en aftale. Men Socialdemokratiet er en del af en mindretalsregering, hvor man potentielt kan ende med at blive presset til at gå i en anden retning. Og det er derfor, at jeg spørger, bare i al beskedenhed, og det er ret essentielt: Kan regeringen og Socialdemokratiet bakke op om Venstres udspil på betinget statsborgerskab i dag?

Kl. 14:27

Formanden (Henrik Frandsen):
Ministeren.

Kl. 14:27

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):
Hvis nu spørgeren ville lytte til, hvad jeg siger, så siger jeg, ud over at vi har de strammeste regler nogen sinde, at den aftale, der skal laves, skal laves til højre i salen. Og mig bekendt så befinder parti sig stadig væk der. Derfor er der en åben dør og en invitation til at komme til forhandlingsbordet, og så kan vi sammen finde de nye regler, som skal være gældende på indfødsretsområdet. For jeg er helt enig i, at vi skal have en bred aftale. Det sikrer stabilitet, men det sikrer også, at dem, der søger om statsborgerskab, ved, at de regler, vi har, kan de regne med, og at de også holder

Kl. 14:28

Formanden (Henrik Frandsen):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til fru Marlene Ambo-Rasmussen fra Venstre.

Vi går videre til spørgsmål nummer 12, som også er til udlændinge- og integrationsministeren, stillet af hr. Christian Vigilius fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:28

12) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Christian Vigilius (KF):

Anerkender ministeren, at data om tredjegerationsindvandrere er et relevant parameter i forhold til at måle integrationsindsatsen?

Formanden (Henrik Frandsen):

Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 14:28

Christian Vigilius (KF):

Tak, formand. Anerkender ministeren, at data om tredjegerationsindvandrere er et relevant parameter i forhold til at måle integrationsindsatsen?

Kl. 14:28

Formanden (Henrik Frandsen):

Ministeren.

Kl. 14:28

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for spørgsmålet, og tak for ordet igen, formand. Jeg er helt enig i, at vi skal følge integrationen tæt, også hvordan det går børnene af indvandrere og efterkommere. Danmarks Statistik offentliggør jo allerede i dag på visse områder tal for børn af efterkommere på Udlændinge- og Integrationsministeriets hjemmeside. På det, der hedder integrationsbarometer.dk, viser vi også udviklingen i antallet af børn af efterkommere, der bor i Danmark. Der bor aktuelt knap 45.000 børn af efterkommere i Danmark. Hovedparten af dem er stadig under 15 år.

Man kan i Danmarks Statistiks publikationer bl.a. se, hvordan børnene klarer sig i skolen, og tallene taler jo deres tydelige sprog. Børn af efterkommere fra ikkevestlige lande får i gennemsnit lavere karakter ved folkeskolens bundne prøver end elever med dansk oprindelse. Samtidig viser nye tal, at børn af efterkommere fra de såkaldte MENAPT-lande er markant overrepræsenteret i kriminalitetsstatistikken.

Jeg er desværre ikke det mindste overrasket. Tallene om kriminalitet viser tydeligt, at de sociale og kulturelle problemer, vi ser i mange indvandrergrupper, nu også begynder at vise sig – desværre, kan man vel sige – hos børn af efterkommere. Det er et levn fra en historisk udlændingepolitik, der har været alt for lempelig og også skadelig for Danmark, og som skiftende regeringer, borgerligt som socialdemokratisk ledede, har haft en del af ansvaret for. Heldigvis er der i dag en bred anerkendelse af det svigt, man udsatte Danmark og danskerne for dengang.

Jeg vil derfor følge tallene for børn og efterkommere tæt og er faktisk også åben for en drøftelse af, om vi også i ministeriet i højere grad skal medtage børn af efterkommere i vores statistikker og analyser, i takt med at gruppen kommer til at fylde mere og mere. Tak for ordet.

Kl. 14:30

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 14:30

Christian Vigilius (KF):

Tak for ordet, og tak for svaret. Jeg stiller jo spørgsmålet, fordi jeg grundlæggende ikke forstår det, når man som politiker er bange for viden, særlig når det handler om noget så alvorligt som integrationsudfordringer på udlændingeområdet. For når vi kan konstatere, at der desværre er integrationsudfordringer blandt efterkommere af ikkevestlige indvandrere, hvorfor i alverden skulle man så ikke også undersøge, om disse udfordringer fortsætter i generationen efter.

Nu noterer jeg mig, at ministeren anerkender, at oplysningerne kan være relevante. Det var sådan, jeg tolkede det. Men det interessante er jo også, om regeringen som helhed vil stå ved det princip. Nu har jeg efterhånden været til et par debatter og behandlinger her i salen, og jeg synes jo, at der er meget af den retorik, man hører fra ministerens parti, som lyder meget fornuftig, men så slår man op i Berlingeren eller en given anden landsdækkende avis, og så hører man repræsentanter for ministerens regeringskollegaer fra Moderaterne eller Radikale Venstre, som netop er imod, at man skal måle data for tredjegerationsindvandrere eller børn af efterkommere af ikkevestlige indvandrere, eller hvilken betegnelse man nu ønsker at bruge.

Den her debat udspringer af, at Danmarks Statistik netop ikke har offentliggjort data om kriminalitetsstatistikker for tredjegerationsindvandrere. Vi har kun fået tilvejebragt den her information, fordi Berlinske har bestilt et særtræk hos Danmarks Statistik for 22.000 kr. Det er derfor, jeg stiller ministeren spørgsmålet, som jeg gør i dag. Det her handler ikke nødvendigvis om at gå i den ene eller den anden retning. Jeg er sikker på, at ministeren vil sige, at ministeren går ind for en stram udlændingepolitik. Det her handler også om, at vi skal føre en politik, hvor vi ikke famler i blinde.

Så derfor spørger jeg ministeren igen: Er det ministerens holdning, at Danmarks Statistik i fremtiden burde offentliggøre også kriminalitetsstatistikker for tredjegerationsindvandrere, og er det ministerens holdning, at det her repræsenterer regeringens samlede holdning?

Kl. 14:32

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 14:32

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Altså, når jeg står og taler her, så taler jeg på regeringens vegne, bare så man er klar over det. Det kan forhåbentlig ikke komme som en overraskelse. Men som spørgeren helt sikkert godt ved, er det faktisk sådan, at Danmarks Statistik jo er, som det hedder, en fagligt uafhængig statslig myndighed. Det fremgår af lov om Danmarks Statistik. Jeg kan således ikke pålægge Danmarks Statistik at ændre sin nuværende definition af børn af efterkommere.

Når det er sagt, var det jo, jeg sagde, og det kan man så vælge at lytte til eller lade være – jeg kunne forstå, at det var lidt svært at lytte til, hvad jeg sagde, men nu prøver jeg så igen – at jeg selvfølgelig kommer til at følge tallene for børn og efterkommere tæt. Jeg er også åben over for en drøftelse af, om vi også i ministeriet i højere grad kan medtage børn af efterkommere i vores statistikker og analyser, i takt med at gruppen kommer til at fylde mere og mere, altså at de kommer op i årene.

Kl. 14:33

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Spørgeren.

Kl. 14:33

Christian Vigilius (KF):

Tak for svaret. Jeg lyttede skam bestemt til hele ministerens svar. Jeg noterede mig også, at der var en masse, der ikke vedrørte det spørgsmål, som jeg stillede. Derfor valgte jeg at fokusere på den del af ministerens svar, som rent faktisk var relevant for mit spørgsmål.

Jeg anerkender hundrede procent, at Danmarks Statistik er uafhængig, men nu spørger jeg jo til ministerens principielle holdning til det her spørgsmål, og om regeringen måske vil igangsætte noget prioritering af ressourcer til, at man rent faktisk får offentliggjort de her statistikker i fremtiden, så vi ikke har behov for, at Berlinske skal betale 22.000 kr. for et særtræk.

Kl. 14:34

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 14:34

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Jeg læser det op, jeg nu så har sagt for tredje gang. Vi kommer til at følge tallene for børn og efterkommere tæt, og vi er også åbne for en drøftelse af, hvordan vi i ministeriet i højere grad kan medtage børn af efterkommere i vores statistikker og analyser, i takt med at gruppen kommer til at fylde mere og mere.

Er der et problem? Ja, det er der. Er det relevant at kigge på det, eksempelvis når man ser på, hvordan vi skal forbedre integrationen, og hvordan vi skal sætte ind over for kriminalitet begået af den her gruppe? Ja, helt bestemt. Jeg tror, det er svært at sige andet, end at Udlændinge- og Integrationsministeriet ikke er stærk på statistikker om, hvordan udlændinge klarer sig i det danske samfund, og der er det så, jeg siger, at vi vil gerne se på det her også i det lys.

Kl. 14:34

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren for et sidste spørgsmål. Værsgo.

Kl. 14:34

Christian Vigilius (KF):

Jeg vil gerne kvittere for, at ministeren er åben for en drøftelse af at kigge på det her. Problemet med at sige, at man gerne vil følge nogle bestemte tal, som er relevante, og at man anerkender relevansen af de her tal, er jo, hvis vi ikke har adgang til tallene. Det er jo det, som det her spørgsmål handler om. Jeg synes, det er relevant som oppositionspolitiker at spørge til ministerens holdning og til regeringens holdning, når det er, man kan se den politiske ordfører for Moderaterne være ude at tale imod, at de her data skal offentliggøres, og udlændingeordføreren for Radikale Venstre, ministerens regeringskollega, være imod, at de her data skal offentliggøres. Det her handler om, at vi skal være klogere, og vi skal vide, hvilken indsats der virker.

Kl. 14:35

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Ministeren for en sidste bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:35

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand. Det er jeg helt enig i at vi skal. Der er ingen som helst tvivl om, at der er en bekymrende udvikling, som desværre ser ud til at fortsætte. Der er alt for mange unge med anden etnisk baggrund og særlig fra MENAPT-landene, altså det, vi betegner som Stormellemøsten, som gør sig alt for godt i de forkerte statistikker, nemlig eksempelvis kriminalitetsstatistikken. Derfor har vi behov for at følge det, og som sagt vil jeg ikke være afvisende over for, at vi også skal følge udviklingen, når det handler om tal for børn af efterkommere, tættere. Det vil vi gøre, i takt med at gruppen kommer til at fylde mere og mere. Det ville være naturligt at tage det ind i det i øvrigt omfattende arbejde, som Udlændinge- og Integrationsministeriet gør, når vi taler oplysning, statistik, analyser, baggrunden for udviklingen i eksempelvis miljøer som dem, der er repræsenteret ved MENAPT-landene.

Kl. 14:36

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak til spørgeren, og tak til ministeren.

Vi fortsætter til spørgsmål nr. 13. Det er et spørgsmål ligeledes til udlændinge- og integrationsministeren af hr. Ulrik Knudsen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:36

Kl. 14:38

Spm. nr. S 102

13) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Ulrik Knudsen (DD):

Hvad mener ministeren om, at Socialdemokratiets indfødsretsordfører i august sagde, at det var »rigtigt afgørende, at vi får kigget på den her screeningsmodel, før vi giver flere statsborgerskaber«?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »2.055 ansøgere til dansk statsborgerskab skaber interne spændinger i regeringen« på dr.dk fra 21. august 2026.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsgo at stille spørgsmålet.

Kl. 14:36

Ulrik Knudsen (DD):

Tak for det, formand. Hvad mener ministeren om, at Socialdemokratiets indfødsretsordfører i august sagde, at det var »rigtigt afgørende, at vi får kigget på den her screeningsmodel, før vi giver flere statsborgerskaber«?

Kl. 14:36

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 14:36

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand, og tak for spørgsmålet. Jeg vil gerne starte med at understrege, at jeg er helt enig med mit partis indfødsretsordfører i, at vi skal have en screeningsordning, hvis det er muligt. Jeg ser således frem til at modtage anbefalingerne fra ekspertgruppen om screening af statsborgerskabsansøgere, som den hedder. For screening af ansøgere og antidemokratiske holdninger på den ene eller den anden måde er vigtigt. Ekstreme typer skal, som jeg også har sagt tidligere, ikke belønnes med et statsborgerskab. Det gælder eksempelvis personer, der udøver negativ social kontrol eller æresrelateret vold, og personer, der bekender sig til middelalderlige værdier og også herskermentalitet. Hvorfor? Jo, fordi et dansk statsborgerskab som sagt giver adgang til kernen i vores danske demokrati, og det, det danske demokrati, er værdifuldt. Det gælder også de grundlæggende værdier, som vores samfund bygger på, altså vores frihedsrettigheder for det enkelte menneske, ligestilling mellem kønne og ikke mindst lighed for loven. Dansk statsborgerskab skal kun være for dem, der er loyale over for Danmark, og som har taget de danske værdier til sig.

At regeringen nu vælger at genfremsætte L 98, før vi har en eventuel screeningsmodel, ændrer ikke ved dette. Der er tale om en ekstraordinær situation, som de ca. 2000 personer ikke selv er skyld i, men de skal selvfølgelig fortsat opfylde alle de gældende betingelser, og ansøgningerne vil blive gået grundigt igennem igen, for anden gang. Så er det vigtigt at huske, at tildeling af statsborgerskab ikke er regeringens opgave. Det er vigtigt at understrege. Det er et anliggende for det her Ting, nemlig Folketinget. Det følger af grundloven. Indfødsretsudvalget har mulighed for at stille spørgsmål til mig som minister, når lovforslaget er blevet fremsat, herunder selvfølgelig også spørgsmål til de enkelte ansøgere. Der er altså tale om en genfremsættelse af et lovforslag, som der i øvrigt var bred opbakning til før folketingsvalget, hvor der også var et borgerligt parti, nemlig Venstre, som støttede forslaget. Tak for ordet.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 14:39

Ulrik Knudsen (DD):

Tak for det. Statsministeren nævnte i starten af den her regeringsperiode, at der var to ting, der var vigtige. Det vigtigste var Ukraine. Der er sikkert mange ting, der er vigtige, men Ukraine var det vigtigste. Det er jeg enig med hende i. Og så var der udlændingepolitik. Det er jeg også enig med hende i.

Udlændingeministeren har i løbet af sommeren lavet rigtig mange facebookvideoer, hvor han siger, at vi skal beholde en stram udlændingepolitik, at den skal være strammere, og at det er Socialdemokraterne garanten for. Og det viser sig jo gang på gang, at det er rent sniksnak, når udlændingeministeren siger de her ting på Facebook, selv om han gør det igen og igen.

Først så vi det med beslutningsforslaget, der blev forkastet, omkring forbud mod bønnekald. Der stemte Socialdemokraterne imod det forbud. Så så vi det med beslutningsforslaget om forbud mod kønsopdelt svømning. Der var det det samme. Socialdemokraterne stemte imod igen. Nu ser vi det så igen med den her kovending og det her løftebrud. Socialdemokraterne siger den ene måned, at det er helt afgørende, at vi har en screeningsmodel på plads, inden vi tildeler yderligere statsborgerskaber. Nu går man så ud her i forbindelse med åbningen for 2 uger siden og siger, at nu vil man hastetildele 3.000 statsborgerskaber. Det er 2.000 statsborgere plus bipersoner, ca. 1.100, altså omkring 3.000 hastetildelinger af statsborgerskaber allerede i år, inden der er en screeningsmodel på plads.

Synes Socialdemokraterne ikke stadig væk, ligesom de gjorde for 2 måneder siden, at det er rigtig vigtigt, at vi får screenet de her personer? Der er jo desværre eksempler fra tidligere års tildelinger af statsborgerskab på, at der er islamister og antidemokrater, der kommer igennem den her screening, og det gør, at vi tildeler statsborgerskab til antidemokrater. Har Socialdemokratiet ændret holdning? Er det ikke vigtigt med de her 3.000? Er det først vigtigt næste år? Hvad med de her 3.000? Er det ikke vigtigt, at vi også får dem screenet?

Kl. 14:40

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 14:40

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Som sagt er det en genfremsættelse af et lovforslag, som, da det blev førstebehandlet forud for folketingsvalget, der var bred enighed om i Folketinget. Det er en genfremsættelse. Dengang, da lovforslaget, altså L 98, blev fremsat, var de personer, der var på lovforslaget, tjekket for alle de krav, der skal til for at få dansk indfødsret, altså statsborgerskab. Nu bliver de tjekket igen, og er der nogle, som ikke opfylder kravene eller overholder reglerne, ja, så bliver de selvfølgelig taget af.

Men det er et anliggende for Folketinget. Hvis Folketinget vil gå i dybden med enkeltpersoner, så kan de stille spørgsmål til mig som minister, og det er helt op til Folketinget, hvem der skal være på det lovforslag, når man trykker på knapperne i salen efter udvalgsbehandling.

Kl. 14:41

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 14:41

Kl. 14:44

Ulrik Knudsen (DD):

I åbningsdebatten for 2 uger siden spurgte jeg også ordføreren for Socialdemokratiet hr. Rasmus Stoklund omkring det her med værdiscreening, og jeg tror, han sagde til flere spørgere den dag, at hvis der var nogen, der havde hørt om en antidemokrat eller en islamist et sted, kunne de jo lige sige til i udvalget, som ministeren også henviser til.

Mener ministeren virkelig, at det er partiorganisationer og borgere ude i Danmark, der skal sidde og screene de her mennesker? Mig bekendt er der et Indfødsretskontor her på Christiansborg, hvor der sidder 50-60 kompetente mennesker, der kunne tage sådan en opgave. Mener ministeren seriøst, at det er en opgave for partiorganisationer eller borgere i Danmark at foretage den screening?

Kl. 14:42

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 14:42

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Nej, det er op til Folketinget. Det står i grundloven, at det er Folketinget, der giver indfødsret, og at det er Folketinget, som behandler sagerne. Og når lovforslaget fremsættes, ja, så er det jo rigtigt nok vores Indfødsretskontor, som bl.a. har gennemgået sagerne på baggrund af de regler og de kriterier, der er.

De her folk bliver nu gennemgået for anden gang. Er der nogen på det oprindelige lovforslag, som ikke overholder reglerne, ja, så vil de selvfølgelig blive pillet af. Men så er det altså helt op til Folketinget. Hvis der er ansøgere, man synes man gerne vil i dybden med, så kan man jo stille et spørgsmål til undertegnede, og så skal vi jo forsøge at oplyse det så godt som overhovedet muligt. Men det er et anliggende for Folketinget at give indfødsret, og derfor foregår det også i Indfødsretsudvalget. Der foregår der en relativt grundig behandling af det, og det synes jeg er helt fint.

Kl. 14:43

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Så er det spørgeren for den sidste korte bemærkning.

Kl. 14:43

Ulrik Knudsen (DD):

I forbindelse med den her kovending og det løftebrud, som Socialdemokraterne lavede, i forbindelse med at man nu vil til at hastetildele de her 3.000 statsborgerskaber, skrev hr. Peder Hvelplund, Enhedslistens indfødsretsordfører, at presset har virket, og det må jeg jo give ham ret i. Selv om der er tre slapperpartier i regeringen på udlændingeområdet, lykkedes det alligevel de tre at tryne Socialdemokraterne. For det er jo stik imod det, Socialdemokraterne har kommunikeret hele sommeren, nemlig at man vil fastholde den hårde udlændingepolitik, trods at man er gået i regering med nogle, der ønsker en slappere udlændingepolitik. Men det var jo beviset på det der.

Det får mig til at spørge om betinget statsborgerskab. Jeg har spurgt ministeren flere gange omkring hans holdning til betinget statsborgerskab. Hvad er hans holdning til betinget statsborgerskab?

Kl. 14:44

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Så er det ministeren for det sidste svar. Værsgo.

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Ja, det er rigtigt nok, at der bliver spurgt til det, men det er også rigtigt nok, at jeg hver gang har svaret ordføreren, at vi nu skal til at komme i gang med at lave en ny aftale på indfødsretsområdet.

Ud over at regeringen synes, at vi, hvis det er muligt, skal have en screeningsmodel for de fremadrettede behandlinger af ansøgninger, så har regeringen jo også sagt meget, meget klart, at den aftale, vi skal lave, skal laves til højre side i Folketingssalen. Derfor er spørgerens parti hjertens velkomment, når vi skal til at lave en ny aftale. Det håber jeg at man vil tage imod, for det er jo så muligheden for at få testet nogle af de forslag, man i øvrigt har bragt til debat, f.eks. her i Folketingssalen.

Kl. 14:44

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til spørgeren.

Vi fortsætter spørgerunden. Det næste spørgsmål er ligeledes til udlændinge- og integrationsministeren, og denne gang er det stillet af fru Nadja Natalie Isaksen, uden for grupperne.

Kl. 14:44

Spm. nr. S 110

14) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Nadja Natalie Isaksen (UFG):

Er ministeren enig eller uenig med spørgeren i, at hovedpersoner, ægtefæller og børn under ingen omstændigheder skal kunne få permanent opholdstilladelse eller sågar dansk indfødsret, før hver en krone udbetalt i repatrieringsstøtte er tilbagebetalt?

Skriftlig begrundelse

Spørgeren ønsker spørgsmålet stillet mundtligt, da ministeren i sine besvarelser af spørgsmål nr. S 320 og S 377 (folketingsåret 2025-26, 2. samling) ikke har taget konkret stilling til det stillede ja eller nej-spørgsmål. Spørgeren ønsker derfor, at ministeren i Folketingssalen svarer direkte på, om ministeren er enig eller uenig i, at personer, der har modtaget repatrieringsstøtte, skal have tilbagebetalt hver en krone, før de selv eller deres ægtefælle og børn kan få tidsubegrænset opholdstilladelse eller dansk indfødsret.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsgo at stille spørgsmålet.

Kl. 14:44

Nadja Natalie Isaksen (UFG):

Tak for det, formand. Spørgsmålet lyder: Er ministeren enig eller uenig med spørgeren i, at hovedpersoner, ægtefæller og børn under ingen omstændigheder skal kunne få permanent opholdstilladelse eller sågar dansk indfødsret, før hver en krone udbetalt i repatrieringsstøtte er tilbagebetalt?

Kl. 14:45

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 14:45

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for spørgsmålet, og tak for ordet, formand. Jeg mener grundlæggende, at vi har en god repatrieringsordning i Danmark. Den er god for de udlændinge, der ikke har fundet sig til rette, om man vil, i Danmark, og som ikke længere ønsker at være en del af det danske samfund. Men den er også god for det danske samfund, og mange har heldigvis valgt at benytte sig af muligheden for at repatriere.

Lad mig give et par tal. I 2025 er 803 personer udrejst med støtte efter repatrieringsordningen. Det er det hidtil højeste antal på 1 år, og det er heldigvis også sådan, at langt de fleste ikke fortryder. Det fortsætter i 2026. Der er 618 personer udrejst i perioden fra januar til august. Langt de fleste er så repatrieret til Syrien, og hovedparten er udrejst med såkaldt fleksibel udbetaling og altså uden fortrydelsesret.

Kl. 14:48

Men hvis man rejser ud med støtte fra det danske samfund og vender tilbage til Danmark, ja, så skal man selvfølgelig også tilbagebetale den støtte, man har modtaget. Repatrieringsordningen skal selvfølgelig ikke misbruges, og jeg vil på ingen måde acceptere misbrug af ordningen. Derfor har jeg også bedt mit ministerium om at lave et grundigt eftersyn af repatrieringsordningen. Vi vil bl.a. se nærmere på fortrydelsesretten og tilbagebetalingsordningen og på, om repatrieringsskuld skal have betydning for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse. Vi vil også gå i dialog med kommunerne, som administrerer ordningen. Vi skal huske at få deres erfaringer. Der er ingen som helst tvivl om, at når vi får dem, vil det selvfølgelig også være et værdifuldt bidrag til gennemgangen af ordningen.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at det er positivt, at der er så mange, der har benyttet ordningen og også bliver ved med at benytte ordningen, som spørgeren kan høre. Den udvikling skal vi gerne sikre fortsætter. Vi er som sagt nødt til at komme hele vejen rundt i vores eftersyn af repatrieringsordningen, så vi finder de fremtidige rigtige og rette balancer for en ny ordning. Tak for ordet.

Kl. 14:47

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 14:47

Nadja Natalie Isaksen (UFG):

Tak for det. Men betyder det så, at ministeren er enig i, at det er fuldstændig galimatias, at der er folk, som er rejst ud af Danmark, har fået bagagen fuld af danske skattekrone, fortryder hjemrejsen, kommer tilbage til Danmark, formentlig indtræder på deres gamle opholdsgrundlag og sågar bagefter kan få permanent ophold og indfødsret? Er ministeren så enig i det? Ja eller nej?

Kl. 14:47

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 14:47

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Nu ser vi på ordningen, og jeg vil ikke lægge mig fast på nogen grundlæggende synspunkter. Jeg synes grundlæggende, at det er en god ordning, vi har. Jeg synes, at de tal, som jeg har læst op her, viser, at der er mange, der benytter sig af den. Det er både godt for de enkelte udlændinge, som ikke føler sig til rette her og ikke har fundet ind i det danske samfund. Men det er jo også, skal vi huske, godt for det danske samfund. Derfor er jeg glad for, at der er så mange, der har benyttet sig af den.

Så er det klart – det sagde jeg også på samrådet for et par uger siden, tror jeg det var, da vi havde samråd i udvalget om det og vi gik i dybden med det – at der kan være god grund til at kigge den efter. Det er jo en ældre model, og det er det arbejde, vi har sat i gang nu.

Men grundlæggende er det en god model, som gør, at der faktisk er, som man kan høre, mange, der rejser ud.

Kl. 14:48

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Nadja Natalie Isaksen (UFG):

Tak. Ja, for det er jo sådan, at der i forvejen er visse former for gæld, som allerede kan udelukke en udlænding fra permanent ophold eller indfødsret. Så jeg synes, det er meget, meget velset, hvis gæld til repatriering også bliver omfattet af det. Det er jeg jo så bare glad for at ministeren er enig i. Vil ministeren så sikre det?

Kl. 14:48

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 14:49

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Jamen det er jeg da glad for at spørgeren synes, for det, jeg jo sagde i det svar, var, at vi kommer til at kigge nærmere på fortrydelsesretten og tilbagebetalingsordningen og på, om repatrieringsskuld også skal have betydning for at kunne opnå tidsubegrænset opholdstilladelse. Det er det, vi kommer til at kigge på, og jeg glæder mig til de drøftelser, som jeg går ud fra at vi får i udvalget, når den her analyse er tilendebragt.

Kl. 14:49

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren for den afsluttende korte bemærkning.

Kl. 14:49

Nadja Natalie Isaksen (UFG):

Tak for det. Det er jeg superglad for. Jeg vil så spørge ministeren, om ministeren vil bekræfte, at et tilbagebetalingskrav for repatrieringsstøtte efter de gældende regler helt eller delvis skal blive eftergivet, og vil ministeren også sikre, at det ikke kan lade sig gøre efterfølgende?

Kl. 14:49

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 14:49

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Så er vi lidt tilbage ved udgangspunktet, nemlig at vi nu har igangsat et eftersyn af ordningen, og det er med det udgangspunkt, at ordningen jo er god for dem, der ikke har fundet sig til rette her i det danske samfund. Men den er også god for Danmark, når der er så mange, der vælger at benytte den til at komme, om man vil, hjem igen med lidt hjælp. Men vi skal sikre, at ordningen ikke bliver misbrugt, og derfor giver vi den nu et grundigt eftersyn. Vi kommer til at se på fortrydelsesretten og tilbagebetalingsordningen og på, om repatrieringsskuld skal have indflydelse på det, som spørgeren også er inde på her til sidst, altså mulighederne for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark.

Kl. 14:50

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak til spørgeren.

Vi fortsætter talerrækken. Det er ligeledes et spørgsmål til udlændinge- og integrationsministeren, denne gang stillet af hr. Mads Strange fra Liberal Alliance.

Kl. 14:50

Spm. nr. S 114

15) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Mads Strange (LA):

Mener ministeren, at det er foreneligt med regeringens egen ambition om at indføre en model, der screener ansøgere til dansk statsbor-

gerskab for udemokratiske holdninger, at regeringen nu alligevel vil give dansk statsborgerskab til 2.055 ansøgere, der ikke er screenet for udemokratiske holdninger?

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsgo at stille spørgsmålet.

Kl. 14:50

Mads Strange (LA):

Tak for det, formand. Mener ministeren, at det er foreneligt med regeringens egen ambition om at indføre en model, der screener ansøgere til dansk statsborgerskab for udemokratiske holdninger, at regeringen nu alligevel vil give dansk statsborgerskab til 2.055 ansøgere, der ikke er blevet screenet for udemokratiske holdninger?

Kl. 14:51

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 14:51

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for spørgsmålet, og tak for ordet, formand. Jeg vil gerne starte med at slå fast, at der skal indføres en model for screening af ansøgere til dansk statsborgerskab, hvis det som sagt er muligt. Det skal bidrage til, at sager om ansøgere med eksempelvis antidemokratiske holdninger kommer frem i lyset, og det mener jeg faktisk kun er godt. Derfor ser jeg frem til, at vi får rapporten fra ekspertgruppen om screening af statsborgerskabsansøgninger, og det er jeg da heller ikke i tvivl om at Liberal Alliance og spørgeren også gør.

Samtidig genfremsætter regeringen så et lovforslag om indfødsret, der bortfaldt ved valgudskrivelsen, men som allerede var førstebehandlet inden folketingsvalget. Der var bred opbakning til lovforslaget – så bred, at jo altså også Venstre, som var en del af regeringen, valgte at støtte lovforslaget. Det ved jeg godt at Liberal Alliance *ikke* gjorde, men det er en ekstraordinær situation, som de pågældende ikke selv er skyld i, og regeringen har vurderet rimeligheden, i forhold til hvor lang tid de her personer skal vente på at få deres sag behandlet.

Derfor kommer de på et nyt lovforslag, der fremsættes til foråret, *hvis*, og det er vigtigt, de stadig opfylder alle krav og betingelser. Alle sagerne vil altså blive gennemgået igen for anden gang, og alle kravene vil blive kontrolleret igen. Er der nogen, der ikke længere opfylder kravene, om man vil, ja, så kommer de ikke på lovforslaget, men vil selvfølgelig få et afslag.

Når lovforslaget så er fremsat, er det jo faktisk op til Folketinget at behandle det og stille spørgsmål om enkelte ansøgere, hvis der må være behov for det. Det har man allerede god erfaring med, og det går jeg ud fra også vil ske igen i Indfødsretsudvalget. I den forbindelse er det jo vigtigt at huske, at tildeling af dansk statsborgerskab ikke er regeringens opgave. Det er et anliggende for Folketinget. Det følger sådan set af grundloven. Tak for ordet.

Kl. 14:53

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 14:53

Mads Strange (LA):

Men så sent som for vitterlig 2 måneder siden lovede Socialdemokratiet jo danskerne, at man ville stoppe med at dele rundhåndet ud af statsborgerskaber i blinde, og nu har udlændingeministeren så pludselig ombestemt sig. Nu vil Socialdemokratiet nemlig alligevel ikke sikre sig, at man ikke deler statsborgerskaber ud til eksempelvis ansøgere, der potentielt er terrorforherligende islamister, der ønsker at indføre sharia-lovgivning.

Hvad i alverden er det egentlig, der har ændret sig for udlændingeministeren, som gør, at man i løbet af de seneste 2 måneder har besluttet sig for at føre en slappere udlændingepolitik?

Kl. 14:53

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 14:53

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Der er ikke tale om, at der er nogen, der fører en slappere udlændingepolitik. Dengang, da Liberal Alliance var i regering, var udlændingepolitikken betydelig lempeligere, end den er og har været under de senere socialdemokratiske ledede regeringer.

Her tager vi fat på at se, om vi kan finde en model for en ny screeningsordning. Den kommer til at gælde fremadrettet. De her sager har været behandlet en gang med bred opbakning i Folketingssalen. De bliver gennemgået igen. Er der nogen på det oprindelige lovforslag, som ikke overholder reglerne, så bliver de pillet af. Og så er det, så sandt som det er sagt, op til Folketinget. Hvis der er personer og sager, man vil i dybden med, så kan man stille spørgsmål, og så er det Folketinget, der afgør, hvem der skal stå på det lovforslag, som der stemmes om i Folketingssalen.

Kl. 14:54

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 14:54

Mads Strange (LA):

Sig endelig til, hvis I opdager eller har kendskab til, at der står en islamist på lovforslaget. Sådan lød det arrogant fra Socialdemokratiets politiske ordfører den anden dag. Den opfordring har vi faktisk taget til os i Liberal Alliance. Vi gik nemlig i gang med at undersøge ansøgerne nu, hvor landets udlændingeminister ikke gider tage ansvar for at føre kontrol med, hvem vi giver statsborgerskab til, og nu har vi så fundet en konkret ansøger, som regeringen gerne vil give statsborgerskab, og som gentagne gange har delt støtteopslag til terrororganisationen Hamas.

Hvorfor mener ministeren at islamiske indvandrere, der hylder terrorisme, skal belønnes med et statsborgerskab?

Kl. 14:55

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 14:55

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Jeg mener, at vi skal give statsborgerskab til personer, der er loyale over for Danmark og danske værdier, og hvis der er problemer og udfordringer med enkeltpersoner, er det op til Folketinget at afgøre det. Det er Folketinget, der behandler sagerne, og derfor er der intet som helst arrogant i det, som den socialdemokratiske politiske ordfører har sagt. Tværtimod er der tale om, at man forklarer, hvad det er, der er op og ned i den måde, vi behandler statsborgerskabssager på i Danmark og i Folketinget, nemlig at det er et anliggende for Folketinget.

Kl. 14:55

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren for den sidste korte bemærkning.

Kl. 14:55

Mads Strange (LA):

Apropos hvad der er op og ned i den her sag, er landets udlændingeminister jo også medlem af Folketinget, og nu, hvor udlændingemi-

nisteren er blevet gjort bekendt med, at der er en konkret ansøger, som faktisk støtter terrororganisationen Hamas, kan udlændingeministeren jo som medlem af Folketinget vel også stå her og sige, at udenrigsministeren synes, at den her konkrete ansøger skal pilles af lovforslaget?

Kl. 14:56

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 14:56

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Nu går spørgsmålet til en minister, og det er Folketinget, der efter grundloven behandler de her sager. Derfor vil jeg opfordre spørgeren til at rejse de sager, man vil, i folketingsudvalget, nemlig Indfødsretsudvalget. Det er Folketinget, der giver statsborgerskab. Vi leverer grundlaget for det. Er der spørgsmål til enkelte ansøgere, leverer vi svar, så godt som vi overhovedet kan, således at Folketinget har et fyldestgørende grundlag for at træffe beslutninger om, hvem der skal på det lovforslag, der skal stemmes om ved tredjebehandlingen i Folketingssalen.

Kl. 14:56

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Vi siger tak til spørgeren.

Vi fortsætter til spørgsmål nr. 16. Det er ligeledes til udlændinge- og integrationsministeren, og denne gang er det stillet af hr. Malte Larsen fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:56

Spm. nr. S 120

16) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Malte Larsen (DF):

Hvordan forholder ministeren sig til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols præsident, Mattias Guyomar, afviser regeringens påståede forhåbning om en lempeligere udvisningspraksis ved domstolen efter Chişinău-erklæringen, og hvordan vil regeringen sikre konsekvent udvisning af kriminelle udlændinge ved 1 års fængsel, hvis domstolen fastholder sin praksis?

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 14:56

Malte Larsen (DF):

Tak, formand. Hvordan forholder ministeren sig til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols præsident, Mattias Guyomar, afviser regeringens påståede forhåbning om en lempeligere udvisningspraksis ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol efter Chişinău-erklæringen, og hvordan vil regeringen sikre konsekvent udvisning af kriminelle udlændinge ved 1 års fængsel, hvis domstolen fastholder sin praksis?

Kl. 14:57

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 14:57

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for ordet, formand, og tak for spørgsmålet. Der er ingen som helst tvivl om, at europæisk asyl- og migrationspolitik forandrer sig i de her år. Danmark er i dag et land, der går forrest i den udvikling. De senere år har regeringer for alvor taget fat, kan man rolig sige. Vi går allerforrest, både i arbejdet med nye løsninger og også med at sikre en bedre balance i fortolkningen af den europæiske menneskerettighedskonvention. For det er og bliver uholdbart, når

Menneskerettighedsdomstolens fortolkning af menneskerettighedskonventionen medfører en beskyttelse af kriminelle udlændinge på bekostning af sikkerheden og trygheden i vores samfund. Det har mange ment igennem tiden, og den her regering gør så noget ved det.

Danmark stod i spidsen, da 27 medlemslande lavede en fælles udtalelse, der slog fast, at der er behov for at justere balancen, så vi kan udvise kriminelle udlændinge, der er dømt for alvorlig kriminalitet. Og Danmark stod i spidsen, da Europarådets 46 medlemsstater vedtog Chişinău-erklæringen – den stærkeste erklæring, der er lavet på migrationsområdet nogen sinde, og som sender et klart og tydeligt signal til Menneskerettighedsdomstolen.

Vi skal selvfølgelig respektere Menneskerettighedsdomstolens integritet og uafhængighed, men det må også være sådan, at domstolen skal tage bestik af den demokratiske virkelighed. Jeg bemærker, at præsidenten for Menneskerettighedsdomstolen også har tilkendegivet, at domstolen lytter til medlemsstaternes legitime bekymringer.

Samlet forventer regeringen derfor, at domstolens praksis vil udvikle sig, og at det jo så bl.a. vil ske på baggrund af den udvisningsreform, som er vedtaget i Folketinget, og som jo indeholder de strammeste regler nogen sinde på udvisningsområdet og nu er vedtaget lov og er gældende ret i Danmark.

Kl. 14:59

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 14:59

Malte Larsen (DF):

Det lyder jo fint, hvis regeringen har en forventning om, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol vil ændre praksis. Men det er jo ikke regeringen, der sidder nede ved domstolen i Strasbourg. Det er jo menneskerettighedsdommerne. Og når man lytter til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols egen præsident, som selv sidder med og træffer afgørelserne, så har han sagt ordret, at Chişinău-erklæringen ikke er en manual for domstolens virke, og at domstolen fastholder sin praksis i kølvandet på Chişinău.

Den udvisningsreform, som regeringen har fremsat, hviler jo på en forudsætning om, at Menneskerettighedsdomstolen ændrer praksis meget væsentligt i udvisningssager. Hvis den ikke gør det, falder den udvisningsreform til jorden. Derfor vil jeg bare høre udlændingeministeren, om der er en plan B, hvis domstolen som forventet ikke ændrer praksis.

Kl. 15:00

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:00

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Jeg må sige – jeg ved ikke, om det er en nyhed – at jeg faktisk er meget glad for, at spørgeren siger, at det lyder rigtig godt, for det gør det. Der er ingen som helst tvivl om, at der er lagt rigtig mange kræfter i det her arbejde, og det kunne man jo have gjort for lang tid siden. Men nu har regeringen valgt at sætte sig i spidsen for rent faktisk at tage fat. Vores forventning er da også, at vi vil se en udvikling i domstolens praksis, der går mere i retning af udvisning og mindre i de kriminelles retning. Det er det arbejde, vi nu har sat i gang, og det forventer vi også vil ske. Har det været et nemt arbejde? Nej, det har det ikke. Det har krævet utrolig mange kræfter, men jeg er glad for og stolt over, at det er Danmark, der har stået i spidsen for det.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 15:00 sidder her passivt og ser til og håber på en eller anden fortolkningspraksis, som måske eller måske ikke kommer til at finde sted?
Kl. 15:03

Malte Larsen (DF):

Forleden blev en bare 12-årig dansk pige voldtaget på en skole i Høje-Taastrup af en 19-årig udlænding med et somalisk navn. Den her 12-årige pige var grædende og nærmest tiggede manden om at stoppe voldtægten af hende, men han fortsatte bare fuldstændig ufortrødent. Nu kender vi ikke udfaldet af den specifikke retssag, som er i gang, men i rigtig mange af den her type sager kan man ikke udvise den kriminelle udlænding, fordi Socialdemokratiet og venstrefløjen sætter hensynet til den kriminelle udlændinges såkaldte menneskerettigheder over hensynet til at beskytte vores børn i Danmark mod udenlandske voldtægtsmænd. Det er jo realiteten i rigtig mange kriminalitetssager i Danmark.

Derfor vil jeg høre udlændingeministeren, hvorfor man den dag i dag – efter 7 år ved magten – stadig ikke er villig til at tage det nødvendige opgør med det forrykte menneskerettighedssystem, så vi kan beskytte borgerene mod kriminelle voldtægtsmænd.

Kl. 15:00 **Den fg. formand** (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:03

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Der er på ingen måde nogen, der ser passivt til. De socialdemokratiske ledede regeringer fører og har ført og har udviklet en politik, som har sikret, at Danmark fører den strammeste udlændingepolitik nogen sinde. Vi har lige fået vedtaget en udvisningsreform, som er den strammeste udvisningsreform nogen sinde i Danmark. Det er jeg glad for og stolt over, for det har netop været med til at styrke trygheden og danskernes tryghed og jo ikke bare sende et klart signal, men også effektivt gå efter dem, som gør det modsatte, altså skaber utryghed i vores samfund.

Det arbejde kunne andre regeringer og tidligere regeringer jo have taget fat på. Det valgte man ikke at gøre. Vi kan godt opføre det her hver eneste onsdag – det er helt fint, og jeg skal nok komme og svare på spørgsmålene – men det, jeg tager med fra spørgeren i dag, er trods alt en glæde over, at det, der er lavet, er godt arbejde.

Kl. 15:04

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:01

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det. Det er jo lige nøjagtig den balance, vi skal have rykket. Altså, det er jo det, jeg står og siger. Vi skal tage mindre hensyn til de kriminelles rettigheder og mere hensyn til vores, samfundets og borgernes rettigheder, frihed og tryghed. Det er jo lige nøjagtig det, det handler om.

Jeg er helt med på, at paradedisciplinen kan opføres hele tiden, og det er spørgeren rigtig god til, men det rykker jo ikke ved, at den her regering har taget fat, at der nu er bred opbakning til det i Europa og enighed i Rådet om, at man skal gå den her vej, og at vi arbejder efter det nu. Det kunne man have gjort for mange, mange år siden, men det valgte man ikke at gøre. Men nu gør man det, og det er jo der, hvor jeg virkelig var glad for, at spørgeren var meget klar i at sige, at det arbejde, der blev lavet, faktisk var meget positivt. Nu håber vi på, at effekten kommer, og vi arbejder selvfølgelig også for, at effekten kommer, så vi får vippet den balance og altså får mere beskyttelse af vores frihed.

Kl. 15:01

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Så er der et sidste spørgsmål til spørgeren. Værsgo.

Kl. 15:02

Malte Larsen (DF):

Ja, det håber udlændingeministeren at der nu sker noget ved, efter at Socialdemokratiet har haft magten i 7 år. Nu har man underskrevet en politisk erklæring, og så har man sat sig på sine hænder, og nu håber man i forventning.

Hvad med, at man begynder at tage ansvar for danskernes tryghed og sikkerhed? Hvad med, at man ikke lader danskernes sikkerhed og tryghed være op til de højhellige dommere nede ved Rhinen i Strasbourg, som måske om nogle år ændrer praksis? Hvad med, at man her i det danske Folketing siger, at vi er sat i verden for at beskytte danske børn mod udenlandske voldtægtsmænd, og at vi derfor træffer de beslutninger, som er nødvendige for, at vi kan kyle kriminelle mennesker fra Mellemøsten hjem igen, i stedet for at vi

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak til spørgeren for spørgsmålet.

Vi fortsætter spørgerækken, og vi er kommet til spørgsmål nr. 17. Det er ligeledes til udlændinge- og integrationsministeren. Denne gang er det stillet af hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 15:04

Spm. nr. S 127

17) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF):

Vil ministeren sørge for, at den kvinde, som ifølge B.T. gentagne gange har delt opslag til støtte for terrororganisationen Hamas, herunder hyldet den afdøde Hamasleder Yahya Sinwar som »ikonet for denne generation og generationerne efter« og delt et opslag med hamasterrorister med et ønske om »præcision i deres skud«, bliver taget af lovforslaget om indfødsrets meddelelse, så hun ikke tildeles dansk statsborgerskab?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Aflørende billeder: Vanopslagh kræver fuldt stop for tildeling af statsborgerskab« fra B.T. den 14. oktober 2026.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 15:04

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Vil ministeren sørge for, at den kvinde, som ifølge B.T. gentagne gange har delt opslag til støtte for terrororganisationen Hamas, herunder hyldet den afdøde hamasleder Yahya Sinwar som »ikonet for denne generation og generationerne efter« og delt et opslag med hamasterrorister med et ønske om »præcision i deres skud«, bliver taget af det kommende lovforslag om indfødsrets meddelelse, så hun ikke tildeles dansk statsborgerskab?

Kl. 15:04

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 15:04

altså det lovforslag, som ender med at komme til tredjebehandling her i Folketingssalen.

Kl. 15:08

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for spørgsmålet, og tak for ordet, formand. Der henvises til det, som der også blev spurgt lidt til tidligere fra hr. Mads Strange, altså at Liberal Alliance har fundet nogle opslag på sociale medier, som er problematiske. Det er bekymrende, når man læser, hvad der står i omtalen af de her opslag. De her ytringer hører ingen steder hjemme i Danmark.

En person, som har delt de her opslag, var ifølge pressen optaget på det lovforslag, som bortfaldt ved valgudskrivelsen. Regeringen har som bekendt besluttet at genfremsætte lovforslaget, og det har vi jo med det sigte, at sagerne vil blive gennemgået igen. Alle kravene vil blive kontrolleret igen, således at de her personer, der står på lovforslaget, ikke bare en gang, men nu to gange vil blive gennemgået. Er der nogen, som så i den gennemgang viser sig ikke at opfylde kravene, ja, så kommer de ikke på lovforslaget, men får et afslag.

Så ved spørgeren jo udmærket godt, at det følger af grundloven, at det er et anliggende for Folketinget at tildele et dansk statsborgerskab. Indfødsretsudvalget, ja, har mulighed for at stille spørgsmål til mig som minister, når lovforslaget er blevet fremsat, herunder også spørgsmål om de enkelte ansøgere.

For så vidt angår den konkrete ansøger, som Liberal Alliance og jeg tror jo altså også spørgeren her henviser til, vil jeg sige, at jeg ikke har dybere kendskab til detaljerne om den konkrete person på nuværende tidspunkt, men der skal ikke herske tvivl om, at jeg naturligvis ser med alvor på det, som Liberal Alliance har fremlagt for pressen. Tak for ordet.

Kl. 15:06

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 15:06

Mikkel Bjørn (DF):

Den her person er jo optaget efter de dagældende krav og levede op til de dagældende krav, og at man nu vil gennemgå lovforslaget igen efter de dagældende krav, som der ikke længere er et flertal for i Folketinget, vil jo ikke ændre på, at den her person, der har hyldet hamasledere som ikoner og ønsker terrororganisationer præcision i deres skud, fortsat vil fremgå af det kommende genfremsatte lovforslag, hvis ikke regeringen tager initiativ til at pille den her person af.

Så spørgsmålet er meget simpelt til ministeren: Hvorfor vil regeringen genfremsætte et lovforslag, hvorpå der står en person, som har hyldet terrorledere som ikoner og ønsker terrororganisationer præcision i deres mål? Hvorfor i alverden vil regeringen og Socialdemokratiet tildele sådanne mennesker dansk statsborgerskab?

Kl. 15:07

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:07

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Det er helt fair, at Liberal Alliance har fundet nogle opslag på de sociale medier, som de finder problematiske. De ytringer, der kommer til udtryk her, synes jeg bestemt også er problematiske. Nu bliver alle de her sager så gennemgået igen, og alle kravene bliver kontrolleret igen, og opfylder man ikke længere kravene, ja, så kommer man ikke med på det nye lovforslag, men så får man afslag. Når så lovforslaget er fremsat, kan det debatteres, og der kan stilles spørgsmål om de enkelte ansøgere, og til syvende og sidst er det jo Folketinget, der beslutter, hvordan lovforslaget så skal se ud,

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 15:08

Mikkel Bjørn (DF):

De såkaldte krav, som ministeren taler om, stammer fra en stemmeaftale, som eksisterede i den sidste valgperiode, og som der ikke længere er et flertal for her i Folketinget. Og nu har regeringen og ministeren bebudet, at man vil genfremsætte et lovforslag, hvorpå der står en kvinde, som har hyldet terrorledere som ikoner og ønsker terrororganisationer præcision i deres mål, og spørgsmålet her fra Dansk Folkeparti til regeringen og ministeren er så simpelt: Hvorfor i alverden vil regeringen og ministeren tildele statsborgerskab til mennesker, der ønsker terrororganisationer præcision i deres mål?

Kl. 15:09

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:09

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Det er Folketinget, der tager stilling til, hvem der skal have statsborgerskab i Danmark. Det er Folketinget, der behandler de her sager. Det er Folketinget, når forslaget har været igennem møllen, om man vil, for anden gang, der tager stilling til enkeltpersoner. Der kan det debatteres, og der kan stilles spørgsmål om de enkelte ansøgere, men altså, til syvende og sidst er det et anliggende for Folketinget. Det er Folketinget, der beslutter, hvordan et vedtaget lovforslag skal se ud.

Kl. 15:09

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren med sit sidste spørgsmål.

Kl. 15:09

Mikkel Bjørn (DF):

Det bliver efterhånden skørere og skørere. Det er regeringen, der vil genfremsætte det her lovforslag; det er regeringens lovforslag. Jeg går ikke ud fra, at regeringen fremsætter et lovforslag med en række personnavne, der indstilles til dansk statsborgerskab, hvis ikke det er, fordi regeringen mener, at de mennesker bør tildeles et dansk statsborgerskab. Derfor handler det her ikke om, hvad Folketinget mener. Det handler om, hvad de partier, som sidder i Folketinget, og som er en del af regeringen, mener.

Derfor er spørgsmålet til regeringen: Hvorfor vil regeringen fremsætte et lovforslag, hvorpå der står en kvinde, der har hyldet terrororganisationers ledere som ikoner og ønsker terrororganisationer præcision i deres mål?

Kl. 15:10

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:10

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Det er rigtigt nok, at det er regeringen, der fremsætter forslaget, men det er Folketinget, der behandler det, og efter grundloven er det Folketinget, der så også giver indfødsret. Så det er det, der er op og ned i det, og derfor går jeg ud fra, at med den debat, der har været her og i andre sammenhænge, er der en interesse for at gå i dybden med enkeltpersoner. Vi hjælper meget gerne, som vi altid gør, med at sikre, at Folketinget har et grundlag for at kunne gøre det, og det forventer jeg som sagt vil være en del af den behandling, som også

de her personer og det her samlede lovforslag vil gennemgå. Men altså, til syvende og sidst er det Folketinget, der beslutter, hvordan et vedtaget lovforslag skal se ud.

Kl. 15:10

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til spørgeren, der får lov til at blive stående.

Der er nemlig også et sidste spørgsmål til udlændinge- og integrationsministeren, ligeledes stillet af hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 15:11

Spm. nr. S 128

18) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF):

Hvordan vil ministeren forhindre, at personer med terrorympatier eller antidemokratiske holdninger får dansk statsborgerskab, når regeringen vil tildele omkring 3.000 personer statsborgerskab uden screening, og hvordan forholder ministeren sig til, at den lovede løsning på slettefristerne i Kriminalregisteret måske fortsat heller ikke vil være på plads, så også kriminelle risikerer at få dansk statsborgerskab?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Afslørende billeder: Vanopslagh kræver fuldt stop for tildeling af statsborgerskab« fra B.T. den 14. oktober 2026.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsø at læse spørgsmålet op.

Kl. 15:11

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Hvordan vil ministeren forhindre, at personer med terrorympatier og antidemokratiske holdninger får dansk statsborgerskab, når regeringen vil tildele omkring 3.000 mennesker statsborgerskab uden screening, og hvordan forholder ministeren sig til, at den lovede løsning på slettefristerne i Kriminalregisteret måske fortsat heller ikke vil være på plads, så også kriminelle risikerer at få dansk statsborgerskab?

Kl. 15:11

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 15:11

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for spørgsmålet, og tak for ordet, formand. Det er, som jeg sagde lige før, Folketinget, der tildeler dansk statsborgerskab; det er ikke regeringen. Det følger af grundloven. Og jeg tror, at det er vigtigt at huske på. Regeringen har tydeligt sagt, at vi vil indføre en model for screening af ansøgere om statsborgerskab, hvis det er muligt at finde en sådan. Det skal bidrage til, at sager om ansøgere med eksempelvis terrorympatier og også antidemokratiske holdninger kommer frem i lyset. Dansk statsborgerskab skal være til dem og kun til dem, som er loyale over for Danmark, og som ønsker at være en del af det danske fællesskab. Det skal ikke være for personer, der f.eks. udøver negativ social kontrol og æresrelateret vold, eller for personer, der bekender sig til middelalderlige værdier eller herskermentalitet.

Derfor ser jeg frem til at modtage rapporten om screening af statsborgerskabsansøgninger fra ekspertgruppen. Samtidig genfremsætter regeringen lovforslaget om indfødsret – det lovforslag, der bortfaldt ved valgudskrivelsen, men som jo allerede var førstebehandlet, og hvor førstebehandlingen viste, at der var bred støtte til forslaget i Folketinget. Det er en ekstraordinær situation, som de

pågældende ikke selv er skyld i, og regeringen har vurderet rimeligheden, i forhold til hvor lang tid de her personer skal vente på at få deres sag behandlet. Derfor kommer de jo så på et nyt lovforslag, der fremsættes til foråret, hvis – hvis – de stadig opfylder alle betingelser. Alle sagerne vil så blive gennemgået igen og jo værd at bemærke for anden gang, og alle kravene vil selvfølgelig også her blive kontrolleret.

Det er bestemt min forventning, at oplysninger fra den digitale særakt vil kunne anvendes i denne kontrol, så kontrollen bliver den bedste, der hidtil har været og i øvrigt helt uafhængigt af fejlen i Kriminalregisteret. Er der nogen, der ikke længere opfylder kravene, kommer de ikke på lovforslaget, men får et afslag. Når lovforslaget så er fremsat, er det jo som sagt op til Folketinget at behandle det og stille spørgsmål til de enkelte ansøgere, hvor det måtte være nødvendigt. Men der er altså tale om en genfremsættelse af et lovforslag, som der var bred opbakning til før valget, hvor bl.a. jo altså partiet Venstre, som var med i SVM-regeringen, støttede lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:14

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 15:14

Mikkel Bjørn (DF):

Al lovgivning, der vedtages her i Folketinget, kræver 90 mandater. Derfor er det mildest talt den skøreste form for modargumentation fra ministeren i dag, at det er Folketinget, der beslutter, hvilken lovgivning der bliver vedtaget her i Folketinget. Ja, det er Folketinget, der beslutter, hvilken lovgivning der vedtages, men det er regeringen, der har fremsat et lovforslag, hvorpå der står mennesker, som ikke er blevet screenet, hvorpå der står mennesker, som har hyldet terrorledere som ikoner og ønsket præcision i terrororganisationers mål. Derfor er det regeringen og ministeren, der må tage ansvar for at have fremsat et lovforslag, hvorpå der står sådanne personer, fordi regeringen ikke vil screene de personer, som man nu har på en genfremsættelse af et lovforslag her i Folketinget.

Så kan ministeren ikke stå og sige: Det er jo Folketinget, der beslutter det. Ja, det er det med al lovgivning her i parlamentet, men det er regeringen, der har fremsat det her lovforslag. Derfor er spørgsmålet til regeringen, hvorfor regeringen vil genfremsætte et lovforslag, hvorpå der står personer, som har hyldet terrorledere som ikoner for deres generationer og generationerne efter, hvorpå der står personer, som har ønsket præcision i terrororganisationers mål. Hvorfor i alverden vil regeringen tildele sådanne mennesker dansk statsborgerskab?

Kl. 15:15

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 15:15

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det. Det er helt fair, at der er fundet opslag på de sociale medier. Jeg forstår, at jeg deler synspunkt med spørgeren om, at de er stærkt problematiske. De her sager vil nu blive gennemgået, og de vil blive gennemgået for anden gang. Opfylder man ikke længere kravene, ja, så kommer man ikke med på det lovforslag, og så får man afslag. Når lovforslaget så er fremsat, er det så op til Folketinget at afgøre, hvordan det lovforslag, når der endelig trykkes på knapperne her i salen, kommer til at se ud. Jeg føler mig ret overbevist om, at det er et lovforslag, som vil blive debatteret, og der vil også blive stillet spørgsmål til de enkelte ansøgere. Den proces skal selvfølgelig køre, og vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at sikre, at Folketinget har et så godt grundlag som overhovedet muligt for det.

Men det er Folketinget, der til syvende og sidst beslutter, hvordan lovforslaget endeligt ser ud.

Kl. 15:18

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Så er det spørgeren.

Kl. 15:16

Mikkel Bjørn (DF):

Det eneste krav, der er, for at de her mennesker kan få dansk statsborgerskab, er, at ministeren, regeringen og regeringens støttepartier stemmer for at give de her mennesker dansk statsborgerskab. De krav, ministeren taler om, er en stemmeaftale, som gjorde sig gældende i den sidste valgperiode, og som der ikke længere er et flertal for i Folketinget – en indfødsretsafale, som ikke længere eksisterer. Og derfor er det meningsløst, når ministeren henviser til nogle krav, der ikke længere gælder. Det eneste krav, der er, for at de her mennesker kan få dansk statsborgerskab, er, at ministeren, regeringen og regeringens støttepartier ønsker at give de her mennesker dansk statsborgerskab. Spørgsmålet er, hvorfor i alverden ministeren, regeringen regeringens støttepartier vil give statsborgerskab til mennesker, der har hyldet terrorledere som ikoner og ønsker terrororganisationer præcision i deres mål.

Kl. 15:16

Kl. 15:17

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Ministeren.

Kl. 15:17

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Tak for spørgsmålet. Jeg redegør for, hvordan processen er. Det er regeringen, der fremsætter lovforslaget; det er Folketinget, der behandler det; og det er til syvende og sidst også Folketinget, der beslutter, hvem der skal være på det lovforslag, der endeligt stemmes om i Folketingssalen. Det er et arbejde, som spørgeren ganske godt ved foregår bl.a. i Indfødsretsudvalget, hvor man debatterer, og hvor der stilles spørgsmål til enkelte ansøgere. Vi bidrager gerne med svar, men det er Folketinget, der til syvende og sidst beslutter, hvem det er, der skal stå på lovforslaget, der stemmes om ved tredjebehandling i Folketingssalen.

Kl. 15:17

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Spørgeren.

Kl. 15:17

Mikkel Bjørn (DF):

Igen bliver det den skøreste argumentation nogen sinde. Ved enhver lovgivning, der fremsættes her i Folketinget, er det Folketinget, der endeligt beslutter, om den lovgivning skal vedtages. Men det er regeringen, der har fremsat lovforslaget, og spørgsmålet er: Hvorfor har regeringen fremsat det lovforslag oprindelig, og hvorfor vil regeringen genfremsætte det lovforslag uden en screening af de menneskers holdninger, ovenikøbet vel vidende om, at der står mennesker på det lovforslag, som har fremsat støtte til terrorledere og ønsker terrororganisationer præcision i deres mål? I sidste valgperiode var det også regeringen, der stillede ændringsforslag om at pille en person af efter pres fra Dansk Folkeparti. Så det er skørt at sige, at det er Folketinget, der beslutter det. Det er regeringens lovforslag, og det er regeringens initiativ. Hvorfor vil regeringen give de mennesker dansk statsborgerskab?

Kl. 15:18

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Udlændinge- og integrationsministeren (Morten Bødskov):

Jeg mener på ingen måde, at det, jeg står og siger, er skørt. Og det mener jeg selvfølgelig ikke, fordi det står i grundloven, at det er Folketinget, der tildeler statsborgerskab og giver indfødsret. Vi bidrager med et lovforslag, som så kan diskuteres, og der vil være personer, som – kunne jeg forestille mig – der vil være stor interesse om. Vi bidrager meget gerne til at sikre, at Folketinget har et grundlag for også at diskutere enkeltpersoner og enkeltansøgere, helt sikkert. Og så er det Folketinget, som samlet finder ud af, hvem der så skal stå på det lovforslag, som vi vælger skal fremlægges ved tredjebehandlingen. Det ved spørgeren ganske udmærket godt. Jeg synes ikke, det er spor skørt. Det, jeg står og siger her, står faktisk i grundloven.

Kl. 15:19

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Vi siger tak til spørgeren og tak til udlændinge- og integrationsministeren. Der er ikke flere spørgsmål til ministeren.

Vi fortsætter til forsvarsministeren. Der er stillet et spørgsmål af hr. Carsten Bach fra Liberal Alliance.

Kl. 15:19

Spm. nr. S 118

19) Til forsvarsministeren af:

Carsten Bach (LA):

Ser ministeren dansk rumindustri som en egentlig industriel styrkeposition, der skal kunne bidrage som leverandør og producent til Danmarks kommende satellitbaserede overvågningskapacitet, og ikke alene primært som en forsknings- og udviklingspartner, og hvilke konkrete dele af den kommende kapacitet vurderer ministeren i så fald at danske virksomheder allerede i dag har produkter, teknologi og kompetencer til at levere?

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 15:19

Carsten Bach (LA):

Tak for det. Jeg vil spørge om dette:

Ser ministeren dansk rumindustri som en egentlig industriel styrkeposition, der skal kunne bidrage som leverandør og producent til Danmarks kommende satellitbaserede overvågningskapacitet, og ikke alene primært som en forsknings- og udviklingspartner, og hvilke konkrete dele af den kommende kapacitet vurderer ministeren i så fald at danske virksomheder allerede i dag har produkter, teknologi og kompetencer til at kunne levere?

Kl. 15:20

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Værsgo til ministeren.

Kl. 15:20

Forsvarsministeren (Jeppe Bruus):

Tak for det, og tak for spørgsmålet. Det enkle svar er jo ja, selvfølgelig er det afgørende for mig og regeringen, at Danmark og Europa har en stærk forsvarsindustriel base. Og når Europa står i en krise, er det også vigtigt, at vi i Danmark har den nødvendige teknologi og det nødvendige materiel. Der findes flere kompetente danske virksomheder inden for rumindustrien, som kan levere både nano- og mikrosatellitter blot for at nævne et par eksempler. Dertil kommer dansk rumforskning og teknologi, som er i verdensklasse og kan omsættes til gavn for Danmarks og Europas sikkerhed. De virksomheder kan og har allerede leveret til forsvaret af andre natio-

ner, og derfor følger Forsvaret naturligvis udviklingen hos de danske leverandører i rumindustrien.

Jeg tænker, at spørgsmålet kommer efter et indlæg fra ordføreren og fra Dansk Industri – jeg sad også og læste det her – der hedder »Regeringens plan for rumindustrien er på månen«. Deri fortolker I mig, som om jeg primært forstår forsknings- udviklingsopgaver i forbindelse med dansk rumindustri, og giver et indtryk af, at »vores forsvarsminister tror, at dansk rumindustri er en industri, der først skal opfindes og modnes«. Jeg vil gerne sige, at den sådan fortolkning af mig – sagt med ordene fra overskriften – er helt på månen, for nej, det tror jeg ikke. Den findes allerede og lever i bedste velgående. Jeg skal selv ud at besøge noget af den her på fredag. Jeg er stolt af det, og selvfølgelig skal det indgå aktivt i det arbejde, vi har.

Kl. 15:21

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren. Værsgo.

Kl. 15:21

Carsten Bach (LA):

Tak for svaret, som jo har visse positive elementer. Men grunden til, at jeg spørger, er jo netop det, at jeg mener, der er en markant forskel på det, som ministeren selv refererer til – et svar, som er givet til mig tidligere, om en beskrivelse af dansk rumindustri – og så den virkelighed, der findes ude i virksomhederne. Det er jo ikke sådan, at dansk med rumindustri er noget, som vi skal til at opfinde, som ministeren selv lige var inde på. Danske virksomheder har jo igennem de seneste år øget deres omsætning markant og bygger både satellitter og satellitkomponenter og udvikler software, sensorer og kommunikationsløsninger, kunstig intelligens osv. osv. Man leverer, som ministeren jo også selv siger her, både til civile og forsvarsrelaterede kunder.

Som ministeren jo faktisk også selv siger, er der andre lande og internationale kunder derude, som tilsyneladende godt kan få øje på de eksisterende virksomheder og de helt konkrete produkter og kapaciteter, der findes i dansk rumindustri. Derfor undrer det mig jo så også, at man i den danske regering har måske har lidt svært ved, faktisk, selv om man har viljen, at få øje på og se industrien som andet end det, som svaret skriftligt jo fra ministeren i sin tid påpegede, nemlig som noget, der skal køres i et forsknings- og udviklingsspor.

Vi står over for de her store investeringer i satellitbaseret overvågning i de kommende år, og de beslutninger, vi træffer nu, får jo også vidtrækkende konsekvenser for de fremtidige kompetencer og for, hvor produktion, forsyningskæder osv. kommer til at ligge henne. Det konkrete spørgsmål kunne jo godt være, om man i Forsvarsministeriet sådan systematisk har undersøgt, hvad det egentlig er, danske virksomheder har af muligheder for at kunne levere i forhold til sådan en kommende kapacitet. Hvis svaret på det er ja, hvad er det så for konkrete produkter og teknologier, dele af systemer eller andet, som ministeren og ministeriet ser som en mulighed for Danmark at kunne levere fremadrettet?

Kl. 15:23

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:23

Forsvarsministeren (Jeppe Bruus):

Nu var jeg så også tilbage for at genlæse spørgsmålet, som ordføreren har stillet, og som jeg så har svaret på. Jeg medgiver, at når man læser det, og det er jo på to afsnit, så kan man godt fortolke det således, at det alene handler om udviklingsopgaver. Vi kan jo så også bruge den her anledning til så at afkræfte, at det selvfølgelig alene er

det, der er spørgsmålet – altså der er flere elementer i forhold til det, der bliver spurgt til.

For det første er vi i gang med at lave en forsvarsindustriel strategi – den er på trapperne, så der er sat fuld strøm til det, og det kan måske give noget prioritering i de her opgaver. For det andet handler det AI-center, som jeg også har været med til at åbne for forsvaret, selvfølgelig om AI, men er jo også tæt forbundet med teknologi i forhold til rummet. Og for det tredje, som jeg sagde, har vi både virksomheder, men faktisk også forskningsmiljøer, som er i verdensklasse. Der forestiller jeg mig helt sikkert, at vi både skal bruge det på de konkrete leverancer, men selvfølgelig også skal bruge det til at udvikle nogle af de ting, som Europa står og har brug for.

Kl. 15:24

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 15:24

Carsten Bach (LA):

Igen tak for svaret, og tak også for at nævne den forsvarsindustrielle strategi, men jeg savner, kan man sige, på en eller anden måde lidt et konkret svar på det her med, om man i ministeriet faktisk har lavet en systematisk kortlægning af, hvad de danske rumindustrivirksomheder rent faktisk kan levere. Har man været ude systematisk og ikke bare haft dialog med eller på anden vis lavet markedsundersøgelser, som der jo ikke har været stor succes med i Forsvaret? Jeg efterspørger et svar fra ministeren på, om man har været systematisk igennem de forsvarsindustrivirksomheder, som vi har i Danmark, og om man ved præcis, hvad det er, de egentlig kan levere, sådan at man jo også i en fremadrettet indkøbsstrategi vil kunne gøre brug af den viden.

Kl. 15:25

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:25

Forsvarsministeren (Jeppe Bruus):

Det er jeg ikke i stand til at svare helt konkret på her. Det skal jeg meget gerne vende tilbage om. Jeg kan sige i forbindelse med at lave den forsvarsindustrielle strategi, at det sker både i samarbejde med erhvervsministeren og med forsknings- og uddannelsesministeren. Der er det her selvfølgelig også et element i at sørge for at se, hvad det er for nogle ting – med udgangspunkt i Forsvarets behov – vi har brug for at få løftet, særlig hvordan vi opbygger dansk forsvarsindustri, og hvor det er, vi kan noget særligt, som vi ikke kan købe os til eller lave i samarbejde med andre europæiske lande. Der fylder hele det element omkring rummet jo selvfølgelig rigtig meget.

Kl. 15:26

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren med et sidste spørgsmål.

Kl. 15:26

Carsten Bach (LA):

Tak for svaret. Der er jo igen glad for at høre, at der er sådan en eller anden form for imødekommenhed også i forhold til jo at få de her ruminitiativer ind i den forsvarsindustrielle strategi. Det glæder jeg mig til at se på. Jeg kunne måske i virkeligheden også ønske mig, at Forsvaret ligesom i andre lande introducerede en egentlig branch, en space force eller andet, men det kan vi jo vende tilbage til.

Jeg vil bare gerne høre, om ministeren måske kan bekræfte, at det også skal være en ambition for en indkøbsstrategi fremadrettet i videst muligt omfang at inkludere danske virksomheder, når vi skal have etableret den her satellitbaserede overvågningskapacitet.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Forsvarsministeren (Jeppe Bruus):

Det vil jeg gerne bekræfte. Det her handler også om at oparbejde vores egne forsyningskæder, om det så er på det her område eller på andre områder. Jeg vil også gerne sige, at mit fokus er på, hvad vi har brug for her og nu at få leveret til det danske forsvar, som det mangler for at kunne forsvare os alle sammen: droner, missiler, ammunition, men selvfølgelig også overvågning og satellitovervågning. Men vi skal også prioritere. Det skal ikke fortolkes sådan, at jeg stadig væk er helt på månen og ikke vil prioritere det her, for det er faktisk vigtigt, at vi har nogle styrkepositioner. Men selvfølgelig skal vi arbejde med danske forsyningskæder.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Vi siger tak til forsvarsministeren og spørgeren.

Vi fortsætter til spørgsmål nr. 20, denne gang et spørgsmål til sundhedsministeren stillet af hr. Jens Henrik Thulesen Dahl fra Danmarksdemokraterne.

Spm. nr. S 49

20) Til sundhedsministeren af:

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Mener ministeren og regeringen, at der skal være mulighed for aktiv dødshjælp i Danmark, og hvis det er tilfældet, hvordan hænger dette så sammen med ambitionerne om at styrke den palliative indsats?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til regeringsgrundlaget samt SUU alm. del - svar på spørgsmål 32 (folketingssåret 2025-26, 2. samling).

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsgo at stille spørgsmålet.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Tak for det. Mener ministeren og regeringen, at der skal være mulighed for aktiv dødshjælp i Danmark, og hvis det er tilfældet, hvordan hænger dette så sammen med ambitionerne om at styrke den palliative indsats?

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren, værsgo.

Sundhedsministeren (Ida Auken):

Mange tak for spørgsmålet. Jeg er optaget af, at alle i Danmark får en værdig afslutning på livet, og værdighed er for mig, at vi møder mennesker med den rette omsorg, støtte og lindring i de sidste dage og minutter, timer. For når livet er ved at være slut, skal vi have de bedste rammer for livskvalitet og nærvær, og vi skal forebygge og lindre smerter og mindske lidelsen, og jeg mener, at der, selv om man er uhelbredeligt syg, så faktisk er et liv, der kan leves, og et liv, der skal have lov at fylde også i den sidste tid.

Regeringens holdning fremgår af regeringsgrundlaget, og der står: Vi vil »styrke den palliative indsats, så flere får et værdigt

Kl. 15:26 forløb, samt arbejde videre med spørgsmålet om mulighed for aktiv dødshjælp i Danmark«.

Kl. 15:26

Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg personligt synes, at argumenterne for aktiv dødshjælp er svære at finde, og jeg mener heller ikke, at aktiv dødshjælp må være den eneste udvej. Derfor mener jeg, at vi skal starte med at se på den palliative indsats. Vi skal se på, hvordan vi kan give uhelbredeligt syge bedre lindring og omsorg, og det er vi heldigvis allerede i gang med. Men vi skal hele tiden spørge os selv: Gør vi det godt nok? Jeg tror, der er borgere i det her land, der har haft virkelig dårlige oplevelser med deres pårørende, de har mistet, og derfor vil jeg bede den nedsatte arbejdsgruppe om ikke hun at arbejde med modeller for dødshjælp, men også at undersøge, hvordan vi styrker palliationen i Danmark. For ingen skal opleve, at dødshjælp er den eneste vej ud af ens lidelse, og alle skal kunne komme fra livet uden uudholdelige smerter. Det synes jeg er værdighed. Tak for ordet.

Kl. 15:29

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 15:29

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Tak for det. Det er jeg jo rigtig glad for at høre er ministerens holdning. Det er jo ikke nødvendigvis det, vi har hørt fra statsministeren, så det er jo lidt spændende, hvordan det her kommer til at udvikle sig. Men jeg vil gerne høre lidt mere om det palliative, og om der er gang i en plan for, hvordan vi løfter indsatsen. For jeg er jo fuldstændig enig i, at den palliative indsats er helt, helt afgørende for en værdig afslutning på livet. Der tror jeg jeg er fuldstændig enig med ministeren.

Dansk Selskab for Palliativ Medicin leverede i 2024 en række anbefalinger til en national strategi for lindring af patienter med livstruende sygdomme. Der vil jeg gerne høre ministeren, om der er nogle forslag i strategien, som man skeler til, og i så fald hvilke det kunne være. For i Danmarksdemokraterne ser vi meget gerne muligheden for en værdig død hjemme og en nær palliativ indsats omkring den sidste tid. Jeg vil gerne høre, om ministeren deler den ambition, og om ministeren også deler ambitionen om, at før vi har fuldstændig styr på, at man har den tilstrækkelige palliative indsats, skal man ikke begynde at tale om aktiv dødshjælp.

Kl. 15:30

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 15:30

Sundhedsministeren (Ida Auken):

For mig er det helt klart, at den basale palliation skal vi have styr på, sådan at man ikke kommer i de her situationer, som jeg tror at nogle mennesker meget ulykkeligt har været i, hvor de har oplevet afmagt, og hvor de har oplevet, at deres pårørende led forfærdeligt, og jeg tror, at nogle af de ønsker, vi har set, kommer ud af de situationer.

Så derfor er jeg helt enig med spørgeren i, at den basale palliation skal løftes rigtig meget. Det er jo også derfor, at vi i fællesskab i sundhedsreformen har sat penge af til at få det ind i den kommunale sygepleje. I forhold til basal palliation har vi altså sat 190 mio. kr. af i 2027 og 250 mio. kr. årligt til at løfte kvalitetsstandarderne for sygeplejen, og her er basal palliation en vigtig del. Derudover har vi jo også sat 337 mio. kr. af til området frem til 2030 og derefter 91 mio. kr. årligt. Så vi er jo ved at investere meget i det her, men vi skal også sikre, at det hele hænger sammen.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Jeg er jo glad for at høre ministeren udtale sig på den måde og ligesom sige, at det er den vej, vi skal gå. Men jeg ved også, at ministeren på et tidspunkt har beskrevet, at aktiv dødshjælp giver risiko for en glidebane. Hvis man ser på Holland, hvor det er flere og flere, der benytter sig af aktiv dødshjælp, så er det jo for mig at se en bekymrende udvikling, og vi har en statsminister, der har sagt, at aktiv dødshjælp handler om værdighed i den sidste tid af livet.

Så jeg vil gerne høre ministeren, hvilke modeller for aktiv døds-hjælp vi kan komme til at se ind i, når regeringen kommer videre med det her arbejde.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Sundhedsministeren (Ida Auken):

Jeg piller sådan set ikke ved den arbejdsgruppe, der allerede er nedsat. Det, som jeg har lagt op til, er jo at sige, at jeg ikke synes, det er nok at arbejde med de her modeller, og at vi også skal sikre, at vi får kigget på hele området for palliation igennem. For jeg tror, det har en meget vigtig funktion, i forhold til at det her ønske måske er mindre udtalt. Jeg er enig med spørgeren.

I Holland var det i 2024 9.958 mennesker, der valgte aktiv døds-hjælp. Det synes jeg er et meget højt tal, og vi kan også se, at det er små børn, og at det er psykisk sårbare mennesker, der vælger den vej. Derfor tror jeg også, at jo mere vi kan gøre for at sikre, at den passive dødshjælp kan så meget som muligt, og at folk får en god sidste tid, så bliver det behov og den efterspørgsel mindre.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Til sidst vil jeg gerne lige spørge ministeren, om der er en plan for det, altså hvornår vi kan forvente at der kommer et udspil fra den her arbejdsgruppe, i forhold til hvad det er, vi skal tage stilling til fremadrettet, og om ministeren er enig med mig og Danmarksdemo-kraterne i, at før vi har en effektiv palliation, vi virkelig kan stå inde for, så giver det ikke mening at tale om aktiv dødshjælp.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Sundhedsministeren (Ida Auken):

Jeg synes, at regeringsgrundlaget siger det meget godt, altså at der jo er en grund til, at palliationen kommer først. Nu skal jeg lige se, om jeg kan finde det helt præcise citat her, og det er, at man vil »styrke den palliative indsats, så flere får et værdigt forløb, samt arbejde videre med spørgsmålet om mulighed for aktiv dødshjælp«. Det er også den rækkefølge, jeg personligt tænker det er godt at tage tingene i, og det er derfor, jeg har lagt palliationen med ind i den arbejdsgruppe, der er i gang lige nu, så vi får et systematisk blik på det. Så arbejder vi jo også sammen i sundhedsreformregi

Kl. 15:31 med hele tiden at styrke alt det, der er i gang, både i forhold til den specialiserede palliation og den basale.

Kl. 15:34

Kl. 15:31 **Den fg. formand** (Theresa Berg Andersen):
Tak til spørgeren, og tak til sundhedsministeren.

Vi fortsætter til spørgsmål nr. 21, og denne gang er det et spørgs-mål til ministeren for natur og dyrevelfærd stillet af Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:34

Spm. nr. S 122

21) Til ministeren for natur og dyrevelfærd af:

Kim Edberg Andersen (DD):

Mener ministeren, at det er retfærdigt, at landbruget pålægges en omfattende ny kvælstofregulering på baggrund af beregninger, som Aarhus Universitet nu erkender indeholder fejl?

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 15:34

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, formand. Mener ministeren, at det er retfærdigt, at land-bruget pålægges en omfattende ny kvælstofregulering på baggrund af beregninger, som Aarhus Universitet nu erkender indeholder fejl?

Kl. 15:34

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:34

Ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen):

Nej, det er klart, at når Aarhus Universitet konstaterer, at der er fejl i beregningsgrundlaget, skal den fejl rettes. Det er vigtigt, at vi kan have tillid til, og at landbruget kan have tillid til, at den regulering, som kvælstofudledningen skal laves efter, baserer sig på de rigtige tal, og det kommer det også til. Det er også derfor, Aarhus Universitet nu arbejder benhårdt på at få fejlen korigeret og for at skabe grundlaget for en opdatering af de udledningsgrænser, som landbrugerne skal planlægge efter.

Jeg har ligeledes bedt om, at SEGES inddrages tæt i det videre arbejde med henblik på en solid tryktest af de nye tal fra Aarhus Universitet, efter de er blevet berigtiget. Jeg har samtidig bedt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om at gå i dialog med Aarhus Universitet omkring det samlede forløb, herunder afkla-re, hvordan det kunne ske, og mulige konkrete tiltag for at undgå, at det sker igen, altså undgå, at man får fejlbehæftede tal igen.

Det er selvfølgelig ikke hensigtsmæssigt, at fejlen ikke blev fun-det tidligere, men det er trods alt positivt, at fejlen nu er blevet fun-det. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø arbejder nu på højtryk sammen med Aarhus Universitet for at få rettet datamateri-alet. Når vi har de nye data fra AU, kan vi få udledningsgrænserne opdateret og meldt ud til landmændene.

Det er en bunden opgave at få livet tilbage i fjordene, og det ændrer en regnefejl ikke på. I alt for mange år har vi skubbet udfor-dringerne foran os i en sådan grad, at man i dag mange steder ikke kan hoppe i vandet uden at få håret smurt ind i fedtemøg, ligesom fiskene ikke længere bider i Vejle Fjord, fordi der ikke er nogen fisk. Den nye kvælstofregulering er helt afgørende for at få bugt med iltsvind og fedtemøg og for at få genoprettet livet i vores vandmiljø. Tak.

Kl. 15:36

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 15:36 miljøet. Nej, tværtimod siger SEGES jo, at det er plus/minus 10 pct. begge veje.

Kl. 15:38

Kim Edberg Andersen (DD):

Altså, jeg bliver nødt til at spørge ministeren, hvor han har været ude at bade og har fået håret smurt ind i fedtemøg. Det bliver jeg nødt til at spørge ministeren om, for jeg har da været i vandet nogle gange, og der har jeg ikke fået noget fedtemøg i håret. Så jeg vil bare gerne lige vide, om ikke det bare er sådan en eller anden retorik, ministeren spiller ud med, fordi det lyder godt. Så hvor konkret er det, man ikke kan gå i vandet uden at få håret smurt ind i fedtemøg, minister?

Ud over det vil jeg komme ind på det her med de her fejl. Jeg husker, at da vi gennemgik lovforslaget herinde, var man meget tryk ved, at der ikke var en eneste fejl. Der var faktisk ikke noget galt, ud over at Danmarksdemokraterne var imod det. Det var faktisk den eneste fejl, der var i Folketingssalen den dag. Og det er jo ikke Aarhus Universitet selv, der finder ud af fejlen. Nej, tværtimod er Aarhus Universitet ude at sige, at der er ingen fejl, og så efter en uge, da de har tænkt over, om det kan være, at de er mennesker der på Aarhus Universitet, finder de ud af, at det var de og havde lavet fejl.

Så vil ministeren ud over at fortælle mig, hvor det er, han er ude at bade og har fået fedtemøg i håret, lige fortælle mig, om ministeren kan garantere for, at der ikke bliver fundet frem til fejl, inden eller mens man indfører den her kvælstofregulering?

Kl. 15:37

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:37

Ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen): Fedtemøg er desværre udbredt. Jeg har ikke fået det i håret, for jeg har undladt at gå i vandet de steder, hvor der er fedtemøg, men man kan ikke sådan slå ud med armene og sige, at det ikke er noget problem. Det er desværre et meget omfangsrigt problem, lige såvel som iltsvind er noget, vi slår rekord i år efter år, både i forhold til intensitet og i forhold til udbredelse. Vi havde marginalt bedre tal i år på grund af nogle tidlige efterårsstorme, men alle, der gider at læse sandhed i den her problemstilling, både hvad angår fedtemøg, og i forhold til iltsvind, ved, at det er meget, meget alvorligt.

Hvad angår fejlen, er den blevet fundet. Det er positivt, men det er selvfølgelig stærkt utilfredsstillende, at den var der i første omgang. Derfor er det også godt, at den nu bliver rettet.

Kl. 15:38

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 15:38

Kim Edberg Andersen (DD):

Så fik vi konkluderet to ting. Ministeren startede en sætning med at sige, at der var mere og mere iltsvind hvert år, og så kom ministeren i tanker om, at i år var det ikke så galt, som det havde været tidligere. Så den sætning fik vi skudt ned af ministeren selv. Det var rart. Vi fandt også ud af, at ministeren rent faktisk ikke har prøvet at få fedtemøg i håret. Nu vil jeg bare gerne vide, hvor han så har været ude at se, at det her fedtemøg var, altså hvor han har været ude i vandet og se det her fedtemøg.

Det er bare for lige at få noget fakta ind i den her diskussion, som har været faktaløs indtil videre. Det var den også, dengang vi gik igennem med L 5. Der var det jo også uden fakta. For det er jo det, der er problemstillingen. De her fejl gør jo både ting bedre og værre for vandmiljøet, afhængig af hvilken fejl det er. Så ministeren kan jo ikke bare konkludere, at de her fejl kun har været til gavn for

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Ministeren.

Kl. 15:38

Ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen):

Jeg tror, man må sige, at den her debat i årevis har været præget af utrolig meget fakta. Desværre lider hr. Kim Edberg Andersen nok af en udbredt faktaresistens, også på det her område. For alle, der sætter sig ind i udbredelsen i forhold til iltsvind og i forhold til fedtemøg, har set det her problem gentagne gange, eksempelvis ved Vejle Fjord, hvor jeg ud over selv at have været og set udfordringen jo også har kunnet se optagelser på 72 timer, hvor en dykker stødte på én fisk – én fisk på 72 timer.

Man får jo lyst til at spørge, om der har været en voksen til stede, og svaret er selvfølgelig og desværre, at det har der ikke været i tilstrækkelig grad. Derfor er der heldigvis nu en voksen til stede, som tager et ansvar for, at vi får stoppet den her kvælstofudledning, så vi kan få livet tilbage i fjorden.

Kl. 15:39

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Spørgeren for et sidste spørgsmål.

Kl. 15:39

Kim Edberg Andersen (DD):

Det var dejligt, at der var en voksen til stede. Vil ministeren så svare mig på, hvorfor man har taget tallene oppe fra Skagerrakområdet og fjernet hele årrækken 2020, fordi der kun var otte målinger? Hvorfor har man taget det ud og derved sørget for, at man har fået kortlagt en mere restriktiv kvælstofudledning på hele det nordenfjords område nord for Limfjorden? Hvorfor er 2020 taget ud af de regnskaber, der ligger til grund for udregningen af kvælstofudledningen i Nordjylland?

Kl. 15:40

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:40

Ministeren for natur og dyrevelfærd (Christian Rabjerg Madsen):

Man kan vist ikke – in all fairness – lige hive op her, at jeg skal kunne svare på, uden at det ligger i spørgsmålet, hvordan det kan være, at en enkelt målestation et enkelt år falder ud. Det vil jeg selvfølgelig meget gerne svare på, men så skal jeg nok lige have et skriftligt spørgsmål om det.

Det, jeg kan sige på et mere overordnet niveau, er, at vi jo har opdateret det faglige grundlag og lavet nye målinger, og det, man kan se på de nye målinger, og det er meget bredt, er, at vandmiljøet i Danmark havde det dårligt. De nye målinger viser, at vandmiljøet har fået det endnu dårligere, og derfor betød det opdaterede faglige grundlag desværre, at indsatsbehovet blev større. Heldigvis har vi også et bredt udsnit af politikere og partier i Folketinget, der nu endelig tager et ansvar for at få nedbragt kvælstofbelastningen. Det er eneste vej til at få livet tilbage under vandoverfladen.

Kl. 15:41

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak til spørgeren, og tak til ministeren.

Vi fortsætter til spørgsmål nr. 22. Denne gang er det et spørgsmål til børne-, ældre- og boligministeren stillet af fru Marlene Ambo-Rasmussen fra Venstre.

Kl. 15:41

Spm. nr. S 81

22) Til børne-, ældre- og boligministeren af:

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Hvorfor afviser ministeren, at pædagogiske ledere fortsat kan indgå i opgørelsen af minimumsnormeringer i private daginstitutioner, når pædagogiske ledere i privatinstitutioner ofte indgår i den daglige praksis med børnene, og at en stor andel af private daginstitutioner allerede er lukningstruede som følge af minimumsnormeringskrav?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til ministerens svar på BUU Alm. del spørgsmål 205 (folketingsåret 2025-26, 2. samling) og pressemeddelelsen »Over halvdelen af private daginstitutioner kan ikke overholde normeringsloven: Mange tusinde børn står til at miste deres daginstitution« bragt på via.ritzau.dk den 1. oktober 2026.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 15:41

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Tak for ordet, formand. Hvorfor afviser ministeren, at pædagogiske ledere fortsat kan indgå i opgørelsen af minimumsnormeringer i private daginstitutioner, når pædagogiske ledere i privatinstitutioner ofte indgår i den daglige praksis med børnene, og at en stor andel af private daginstitutioner allerede er lukningstruede som følge af minimumsnormeringskrav?

Kl. 15:41

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 15:41

Børne-, ældre- og boligministeren (Jacob Mark):

Tak til fru Marlene Ambo-Rasmussen for spørgsmålet. Først og fremmest tror jeg, jeg vil sige, at minimumsnormeringer jo er et nybrud i dansk børnepolitik. Siden 2024 har børn i daginstitutioner oplevet en lovsikret ret til et minimum antal af voksne i vuggestuer og børnehaver, og det kom altså efter en lang periode, op imod 30 år, med besparelser for børnene. Den daværende SVM-regering, som Venstre jo selv var en del af, besluttede så i en finanslov, 2026, sammen med Det Konservative Folkeparti at forbedre minimumsnormeringerne, hvad jeg var vældig positivt overrasket over på det tidspunkt, og hvad jeg også i dag er rigtig glad for. Så det var altså Venstre selv, der egentlig har været med til at træffe den her gode beslutning, der gør, at vi kan stå og have den her samtale i dag i salen.

En af beslutningerne var, at de pædagogiske ledere ikke længere skal indgå i opgørelsen af normeringer. Regeringen har tiltrådt aftalen. Vi er helt enige i at forbedre minimumsnormeringerne. Det er rigtig godt, at ledere, der jo ikke hele tiden er på gulvet, ikke skal tælles med i minimumsnormeringer, for så er det jo ikke reelle normeringer. Privatinstitutioner, som spørgeren spørger til, har allerede i dag fleksibilitet i deres normeringskrav. De skal således opgøre normeringen over en 3-årig periode i modsætning til kommunerne, som jo opgør kravet årligt og får ministeren efter sig, hvis ikke de gør det ordentligt. Formålet er at tage højde for netop, at privatinstitutioner som udgangspunkt har et normeringskrav på institutionsniveau modsat de kommunale.

Det er vigtigt for mig at styrke minimumsnormeringerne, fordi det giver vores børn mere tid til nærvær og omsorg, og det er sådan set også vigtigt for mig ude i privatinstitutionerne, for børn er børn, uanset hvor de går i institution. Jeg anerkender sådan set, og jeg har

også arbejdet med det, at der er et problem, synes jeg, målrettet i de små private institutioner, særlig ude på landet, men også i det hele taget, så jeg er som minister i gang med at undersøge, om man kan lave en løsning, der undtager dem, og det vil jeg også inddrage ordførerne i. Det vigtige er bare for mig, at man ikke snyder privatinstitutionerne for den forbedring, som også ligger i det her lovforslag.

Kl. 15:43

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 15:43

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Venstre er fuldstændig enige i, at vi skal styrke børnenes gode børneliv, og det gælder også i forhold til minimumsnormeringer. Minimumsnormeringerne har Venstre i årevis været for klart og tydeligt, og det er, helt tilbage fra da jeg sad i Folketinget, hvor det var Ellen Trane Nørby, der var børneordfører for Venstre og ikke undertegnede, men der var vi også fortalere for minimumsnormeringer, for det er en rettighed, børn og forældre har. Så langt, så godt er vi enige, er jeg næsten nødt til at sige. Jeg er stadig usikker på ministerens svar. Vil ministeren gå tilbage i maskinrummet nu og sørge for, at også i henhold til den bekendtgørelse sørger man også som helhed for, at de private selvejende institutioner, ikke kun enkelte af ministeren eller ministeriet udvalgte, men de private selvejende institutioner, som man ved er i risiko for at ende med at lukke og slukke på grund af det her, bliver udtaget på en eller anden måde og får lavet en løsning, så det ikke betyder, at de børn mister deres daginstitution?

Kl. 15:44

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Ministeren.

Kl. 15:44

Børne-, ældre- og boligministeren (Jacob Mark):

Det lovforslag, som vi behandlede i går, hvor jeg også sagde det her, kommer til at få en kæmpemæssig positiv betydning for de private institutioner, og det er noget, som Venstre og Konservative har en kæmpe andel i, så tillykke også med det. Jeg synes grundlæggende, at det er rigtig godt, at minimumsnormeringerne også bliver skærpet i de private institutioner, fordi børn i privatinstitutioner også har ret til minimumsnormeringer. Minimumsnormeringerne skal være reelle, og det er derfor, vi tager dem ud. Men det er jo ikke reelt, hvis lederen i små private institutioner faktisk er på gulvet, så det er det, jeg vil kigge på.

Kl. 15:45

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Spørgeren.

Kl. 15:45

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Det var nemlig et rigtig godt lovforslag, ændring af dagtilbudsloven, som vi debatterede hernede i salen i går. Og jeg tror, at ministeren og undertegnede er enige om rigtig mange ting og rigtig mange veje ind i det her. Men lige her er jeg bare bekymret for, om ministeren så reelt med de udmeldinger, der kommer i dag, vil garantere og sikre, at det ikke får konsekvenser for børn rundtomkring i Danmark. Særlig vil der, som ministeren selv nævnte, være nogle områder i landdistrikterne, hvor der faktisk kun er en eneste lille selvejende, private institution, og hvad kan det få af konsekvenser der? Vi bliver nødt til at kigge på de her daginstitutioner, for de er ikke ens.

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Ministeren.

Kl. 15:45 således at man som borger ikke risikerer, at ens service forringes, blot fordi man flytter til en anden kommune?

Kl. 15:45 Skriftlig begrundelse

Børne-, ældre- og boligministeren (Jacob Mark):

Jeg er optaget af, at vi for de små private institutioner, hvor lederen faktisk reelt set er meget blandt personalet og udfører en rolle, finder en løsning, og det vil jeg også gå i maskinrummet for, som ordføreren spørger til, og jeg vil også inddrage ordførerne i det, som jeg også sagde under behandlingen i går, nemlig at vi skal have fundet en løsning på det. Men jeg er også meget optaget af ikke at snyde børnene i de større private organisationer, hvor leder er leder, for minimumsnormeringer. Der er det jo en de facto-forbedring, og dem ønsker jeg sådan set ikke skal undtages. Så det er den skelnen, vi skal have fundet en løsning på.

Kl. 15:46

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Spørgeren.

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Og det håber jeg ministeren straks vil finde en løsning på. Nu bruger ministeren selv ordvalget »snyder børnene«, og jeg synes jo netop, at man snyder børnene, og jeg er 110 pct. fortalende for minimumsnormeringer. Jeg synes, det er en vigtig, vigtig børnerettighed, at vi bredt forankret blandt Folketingets partier har forløst det. Jeg synes, at Venstres forslag på ligestilling på det her område, som blev sendt i salen i går, og tak for det, minister, er et kæmpe nyskred for det område. Men vi snyder også børnene, hvis vi ender med de facto at måtte lukke deres daginstitutioner, særlig i landdistrikter, hvor der kun er den ene daginstitution.

Kl. 15:46

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Ministeren.

Kl. 15:47

Børne-, ældre- og boligministeren (Jacob Mark):

Der synes jeg bare, at jeg venligt vil minde om, at det forslag til private institutioner og forbedring af dem, den markante forbedringer, jo så igen er et forslag, som Venstre selv har foreslået. Så hvis ordføreren mener, at den nuværende regering snyder børnene, er det jo, fordi vi har taget et forslag, som Venstre selv har været med til at lave. Vi har så nu besluttet, at det vil være rigtig ærgerligt, hvis noget, der egentlig skulle være godt og skulle give bedre normeringer i alle institutioner, også de private, betyder, at nogle bliver særlig hårdt ramt ude i de små landdistrikter f.eks., og det vil vi kigge på sammen med alle ordførerne.

Kl. 15:47

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ministeren, og tak til spørgeren. Spørgsmålet er sluttet.

Næste spørgsmål er nr. 23 på dagsordenen, og det er stillet til socialministeren af hr. Jens Henrik Thulesen Dahl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:47

Spm. nr. S 47

23) Til socialministeren af:

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Er ministeren enig i, at det ikke må være postnummeret, der afgør, om mennesker med funktionsnedsættelser får den hjælp, de har ret til og behov for, og at der derfor bør ses på at ændre serviceloven,

Der henvises til SUU alm. del - svar på spørgsmål 92 af 1. september 2026 (folketingsåret 2025-26, 2. samling).

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Værsgo.

Kl. 15:47

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Tak for det. Er ministeren enig i, at det ikke må være postnummeret, der afgør, om mennesker med funktionsnedsættelser får den hjælp, de har ret til og behov for, og at der derfor bør ses på at ændre serviceloven, således at man som borger ikke risikerer, at ens service forringes, blot fordi man flytter til en anden kommune?

Kl. 15:48

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak. Ministeren.

Kl. 15:48

Socialministeren (Monika Rubin):

Tak for spørgsmålet. Jeg vil gerne lige starte med en helt klokkeklar melding: Mennesker med handicap skal have hjælp. De har ret til den efter loven, uanset hvor de bor. Og kommunen skal også altid lave en konkret vurdering af den enkeltes behov, før de træffer afgørelse. Det fastslår loven, og loven gælder i hele landet. Så det korte svar på første del af spørgsmålet er ja.

Som jeg også har svaret spørgeren på i SUU, almindelig del, spørgsmål 92, er jeg helt enig i, at det ikke må være postnummeret, der afgør, om mennesker med funktionsnedsættelser får den hjælp, som de har ret til og behov for. Anden del af spørgsmålet synes jeg er lidt mere nuanceret. For jeg forstår godt, at det kan føles uretfærdigt og urimeligt, hvis man flytter fra en kommune til en anden, og det så resulterer i, at man pludselig får mindre hjælp, end man er vant til.

Men der kan være helt lovlige forskelle på den hjælp, man får tilbudt i to kommuner. Hvis kommunalpolitikkerne i ens gamle kommune f.eks. prioriterer handicapområdet ekstra højt og derfor har besluttet et højere serviceniveau, end loven faktisk kræver, mens de i nabokommunen har prioriteret anderledes og lagt deres serviceniveau tæt op ad lovgivningens krav, så kan der altså være forskel på, hvilken hjælp man så kan få som borger, afhængig af hvilken kommune man bor i. I den situation kommer det til at kunne ændre sig, hvis man flytter mellem to kommuner, men det gælder faktisk både op og ned i serviceniveau.

Kl. 15:50

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Spørgeren.

Kl. 15:50

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Ja, og det er jo netop den diskussion, som jeg egentlig gerne vil lægge op til vi kan få. For skal det være sådan, at det er forskelligt, hvis man flytter fra en kommune til en anden? Eller bør det være sådan, at det faktisk er ens? Jeg vil gerne høre, om ministeren er enig i, at i det tilfælde med Magnus, som jeg har stillet spørgsmål til før, hvor en læge har givet tilsagn om, at den pågældende behandling er helt afgørende for, at han kan leve et normalt liv uden funktionsnedsættelse, er det helt uacceptabelt, at en kommunes forvaltning kan

give afslag på behandlingen, med henvisning til at sygdommen ikke har tilstrækkelig negativ virkning på hans hverdag.

Kl. 15:52

Samtidig har det her ført til, at Magnus og hans bedstefar fortæller, at de ikke har givet kommunen nye oplysninger, men de har kæmpet, de har gået i pressen, og i sidste ende har Magnus så fået den hjælp, som han egentlig havde i den kommune, han kom fra. Men er det virkelig den kamp, der skal til? Skal vi ikke sikre, at det er ens, uanset om man bor i den ene kommune eller i den anden kommune? Eller skal det stadig væk afhænge af, om den ene kommune eller den anden kommune synes, serviceniveauet skal være lidt op eller lidt ned?

Kl. 15:51

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Ministeren.

Kl. 15:51

Socialministeren (Monika Rubin):

Jeg kan jo ikke gå ind i den konkrete sag og sagsbehandle her i Folketingssalen. Det ved ordføreren også at jeg ikke må. Men i forhold til ensartethed er lovgivningen, som jeg også startede med at svare, ens på tværs af kommunerne, og nogle kommuner har så et højere serviceniveau end andre. Det er jo den forskel, der er, når vi har kommunalt selvstyre i Danmark, som jeg også tror ordførerens parti går ind for at vi har, netop fordi vi også skal sørge for, at hjælpen også er lokalt tæt på borgerne. Når det så er sagt ... Min tid er gået. Det kan være, jeg kan svare næste gang.

Kl. 15:51

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Spørgeren.

Kl. 15:51

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Men når vi nu ser en borger, som her en ung mand, der har brug for creme for 4-5.000 kr. om måneden, for at han rent faktisk er funktionel, synes ministeren så, at det er rimeligt, at det er op til den enkelte kommunes vurdering, om han får den hjælp? Eller bør det ikke være sådan, at uanset hvilken kommune han placerer sig i, har han ret til den hjælp, som han har brug for?

Kl. 15:52

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Ministeren.

Kl. 15:52

Socialministeren (Monika Rubin):

Igen vil jeg sige, at jeg ikke kan sagsbehandle her i salen. Men det, som jeg ikke fik sagt før, er, at selv om kommunen har et serviceniveau, som netop fortæller, hvad man som udgangspunkt kan forvente af hjælp, så er det virkelig vigtigt, at det er borgerens konkrete behov, der bliver vurderet i den konkrete situation og også individuelt. Derfor kan det her serviceniveau sagtens fraviges, netop hvis borgerens behov tilsiger det.

Kl. 15:52

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Spørgeren.

Kl. 15:52

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Men mener ministeren så, at det er i orden, at det er forskelligt fra kommune til kommune, om man kan få den hjælp, man rent faktisk har brug for for at kunne fungere?

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Ministeren.

Kl. 15:52

Socialministeren (Monika Rubin):

Det er jo ikke lovligt, hvis lovgivningen tolkes forskelligt ude i kommunerne. Men vi har kommunalt selvstyre, og det betyder, at man i nogle kommuner godt kan lægge et serviceniveau, som faktisk er højere, fordi man prioriterer handicapområdet højere, end man gør i andre kommuner. Det er den mulighed, man har som kommune og som kommunalpolitiker, og det er derfor, det er virkelig vigtigt, at vi også tænker over, hvem det er, vi stemmer ind i de kommunalbestyrelser ved kommunalvalget.

Kl. 15:53

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ministeren for svarene. Hermed er spørgsmålet slut.

Næste spørgsmål er nr. 24 i rækken, og det er også til socialministeren, stillet af fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:53

Spm. nr. S 109

24) Til socialministeren af:

Karina Adsbøl (DD):

Finder ministeren det tilfredsstillende, at ministeren ikke kender udfaldet af myndighedernes gennemgang af de 86 sager, hvor danske myndigheder i strid med ægteskabsloven har anerkendt udenlandske ægteskaber med mindreårige?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til besvarelsen af SOU alm. del – spørgsmål 438 (folketingsåret 2025-26, 2. samling).

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Værsgo.

Kl. 15:53

Karina Adsbøl (DD):

Tak. Jeg skal lige have hejst den lidt ned. Finder ministeren det tilfredsstillende, at ministeren ikke kender udfaldet af myndighedernes gennemgang af de 86 sager, hvor danske myndigheder i strid med ægteskabsloven har anerkendt udenlandske ægteskaber med mindreårige?

Kl. 15:53

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Værsgo til ministeren.

Kl. 15:53

Socialministeren (Monika Rubin):

Tak for ordet. Lad mig først slå fast, at det gør mig virkelig vred, at børn, piger og drenge, nogle steder i verden bliver giftet bort til voksne mennesker. Det er vigtigt, at den her tilsynsundersøgelse blev lavet, og at der dermed også blev skabt den helt nødvendige opmærksomhed på problemstillingen. Jeg ser også med absolut største alvor på, at danske myndigheder i nogle tilfælde i strid med reglerne har anerkendt udenlandske ægteskaber med mindreårige efter lovændringen i 2017.

Undersøgelsen viste, at en stor del af de undersøgte sager beror på fejlregistreringer, f.eks. vielsesdatoen eller fødselsdagsdatoen eller er et udtryk for den såkaldte EU-undtagelse. Undersøgelsen gav dog også anledning til kritik i 86 af sagerne, som ordføreren også

hentyder til. Størstedelen af de sager, 80, skyldes, at myndighederne ikke har haft tilstrækkelig opmærksomhed på spørgsmålet om mindreårige enten som følge af ukendskab til ægteskabsloven eller ved, at de ikke har været opmærksomme på, at en af parterne på vielsestidspunktet, som i mange af sagerne faktisk ligger en hel del år tilbage i tid, var mindreårig. En mindre andel, altså seks af dem, skyldes, at myndigheden konkret har anerkendt ægteskabet af tvingende grunde, hvor Social- og Boligministeriet umiddelbart er af den opfattelse, at de meget snævre betingelser herfor ikke er opfyldt.

Men uanset hvad jeg måtte mene, kan jeg ikke gå ind i de konkrete sager. Det er også kommunikeret i flere sammenhænge i ministeriet, og dermed har jeg ikke og heller ikke ministeriet hjemmel til at gå ind i de konkrete sager. Derfor har det heller ikke været en del af tilsynsundersøgelsen at følge systematisk op på sagerens udfald.

Kl. 15:55

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Spørgeren.

Kl. 15:55

Karina Adsbøl (DD):

Nej, og det er jo netop det helt store problem. Ministeren skriver i et udvalgsvar til mig, at ministeren ikke har hjemmel til at gå ind i sagerne, og ministerens forgænger har endda ikke bedt myndighederne om at redegøre for resultaterne af deres gennemgang af barnebrude i Danmark. Altså, vi taler om 86 sager, hvor børn er blevet anerkendt som gift i strid med loven, og ministeren ved ikke, om et eneste af de ægteskaber stadig er anerkendt i dag. Har ministeren berøringsangst? Og hvorfor vil ministeren ikke bede myndighederne oplyse, hvordan de her sager er endt i dag? Vi skal ikke have barnebrude i Danmark. Jeg synes faktisk, ministeren negligerer det i hendes svar her i dag. Det er 86 sager. Ministeren ved ikke, hvordan de sager er endt ud, og ministeren har ikke bedt myndighederne om at oplyse det. Det synes jeg er problematisk. Så hvad er det, ministeren helt præcis vil gøre for at få det her frem i lyset og finde ud af, hvordan de her 86 sager er endt?

Kl. 15:56

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Ministeren.

Kl. 15:56

Socialministeren (Monika Rubin):

Tak. Som jeg også svarede lige før, kan og må jeg ikke som minister gå ind i de enkelte sager. Det var også derfor, vi heller ikke bad om det i sin tid. Men som jeg også sagde, har man netop kigget på, at størstedelen af de sager, som er ca. 80 stykker, skyldes, at myndighederne ikke har haft den tilstrækkelige opmærksomhed, når de har skullet gennemgå de her sager. Derfor iværksatte vi faktisk også en række tiltag i slutningen af 2023, men jeg har ikke lige tid til at remse dem op nu, kan jeg se.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Spørgeren.

Kl. 15:57

Karina Adsbøl (DD):

Det er simpelt hen ikke i orden, minister. For når man har anerkendt 86 sager omkring barnebrude, må man jo, kan man sige, som minister gå dybere ned i det. Altså, hvis myndigheder og ledende medarbejdere har godkendt ægteskaber, som er i strid med lovgivningen, så må det jo få konsekvenser.

Så vil jeg gerne spørge ministeren direkte: Er ministeren bange for at drage administrative og juridiske konsekvenser over for de

myndigheder og ledende medarbejdere, der har godkendt de her ægteskaber?

Kl. 15:57

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Ministeren.

Kl. 15:57

Socialministeren (Monika Rubin):

Jeg henholder mig såmænd bare til, hvad jeg må og ikke må som minister. Men jeg tror egentlig, at ordføreren og jeg er meget enige om, hvad problemet er i de her sager, der har været dengang, som jo ikke foregår i Danmark mere. Men der foregår stadig væk noget, i forhold til at der er nogle primært voksne mænd, som er meget interesseret i unge piger, og der kan vi se i udlandet, at der er en praksis, som heldigvis ikke er der i Danmark. Men derfor er der stadig væk noget, der foregår i Danmark, som ikke nødvendigvis ender som ægteskaber, som vi stadig væk skal have fokus på, når det gælder grooming.

Kl. 15:58

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Så er det spørgeren for sidste gang.

Kl. 15:58

Karina Adsbøl (DD):

Ministeren svarer sådan set ikke på mit spørgsmål: Er ministeren bange for at drage de administrative og juridiske konsekvenser af det her? Altså, der er 86 sager, hvor børn er blevet anerkendt som gift i strid med loven, og så bliver ministeren ved med at henholde sig til, at man ikke kan gå ind i hver enkelt sag. Men man har bedt om en tilsynsundersøgelse. Så må man også som minister spørge om, hvad der så er kommet ud af de sager i forhold til det. Ellers er en tilsynsundersøgelse jo ikke noget værd. Altså, hvordan er de her sager endt? Hvordan har kommunerne fulgt op på det her? Det må ministeren da have interesse i at vide.

Kl. 15:59

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Tak. Så er det ministeren for sidste gang.

Kl. 15:59

Socialministeren (Monika Rubin):

Men tilsynssagen har jo netop den konsekvens, at regeringen i slutningen af 2023 netop iværksatte en række tiltag. Bl.a. indskærpedes reglerne for anerkendelse af ægteskaber indgået af mindreårige i udlandet over for myndighederne, og der blev også indbygget en alarm i systemet, sådan at det ikke er muligt nu at komme til at lave de fejl, som en hel del af de 86 sager jo beror på. Der kommer simpelt hen en alarm op, når man kommer til at gøre noget, som kan være en fejl i forhold til at anerkende sådan nogle ægteskaber i fremtiden. Derudover er der også en række andre tiltag, man også har iværksat, som jeg heller ikke når at læse op nu.

Kl. 15:59

Den fg. formand (Mikkel Dencker):
Tak til ministeren. Dermed er spørgsmålet sluttet.
Hermed er spørgetiden også afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 6:

Forslag til lov om autorisation af virksomheder på huseftersynsområdet.

Af erhvervs- og konkurrencekraftsministeren (Martin Lidegaard).
(Fremsættelse 07.10.2026).

Kl. 15:59

Forhandling

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 16:00

(Ordfører)

Anders Kronborg (S):

Tak for ordet, formand. Når vi køber eller sælger bolig, er det nok for de fleste af os en af de største økonomiske beslutninger her i livet. Derfor skal vi også kunne stole på de oplysninger, vi får om boligens tilstand, og vi skal kunne have tillid til, at fagfolk gennemgår vores huse. Det er netop den tillid, som huseftersynsordningen har været med til at sikre gennem 30 år. Den tillid skal vi selvfølgelig værne om. Men det betyder ikke, at vi skal holde fast i den måde, vi administrerer ordningen på, hvis det både kan gøres mere enkelt og mere effektivt.

Med lovforslaget her tager vi et fornuftigt skridt i den rigtige retning. Vi ændrer grundlæggende på, hvordan ordningen er organiseret. I dag er det den enkelte såkaldte bygningssagkyndige, der skal have en personlig beskikkelse fra myndighederne. Fremover bliver det virksomhederne, der skal autoriseres, og den enkelte bygningssagkyndige skal være tilknyttet en autoriseret virksomhed. Det finder mit parti, Socialdemokratiet, giver rigtig fin mening. For når en virksomhed står med ansvaret, bliver det også tydeligere, hvem der skal sikre kvaliteten, føre kontrol og håndtere eventuelle klager. Og det er vigtigt, ikke mindst for de familier, der skal kunne træffe en tryk og veloplyst beslutning om deres kommende bolig.

Jeg vil samtidig understrege én væsentlig ting: Vi skal ikke spare på fagligheden; vi skal spare på unødvendigt og unødigt bureaukrati. Derfor er det også helt afgørende for Socialdemokratiet, at kravene til de bygningssagkyndiges uddannelse, erfaring og kompetencer bliver fastholdt. Det gør de med det her forslag. Samtidig får vi mulighed for at stille mere systematiske krav til virksomhedernes kvalitetssikring og egenkontrol. Det er efter vores opfattelse en fornuftig modernisering. Lovforslaget er også en del af arbejdet med at frigøre ressourcer i staten og bruge vores fælles skattekrone mere ansvarligt. Vi skal hele tiden spørge os selv, om vi kan indrette den offentlige administration mere enkelt, uden at det går ud over kvaliteten, og det mener vi at vi kan med det her lovforslag.

Det er samtidig positivt, at der er lagt op til en overgangsperiode, så virksomhederne får ordentlig tid til at forberede sig på de nye krav og den nye omvæltning. For os er det vigtigt, at omstillingen bliver gennemført på en måde, hvor både virksomheder, medarbejdere og forbrugere kan følge med. Og vi kommer naturligvis til at følge, hvordan de konkrete krav til virksomhederne bliver udmøntet i bekendtgørelsen. For i sidste ende handler det ikke kun om administration og autorisationer; det handler om helt almindelige danskere, og at de fortsat skal kunne føle sig trygge, når de handler bolig. At vi har dygtige fagfolk, at ansvaret er klart placeret, og at vi bruger de offentlige ressourcer klogt – det er en balance, som vi i Socialdemokratiet mener at lovforslaget rummer fornuftigt. Det er jo en del af en aftale, der ligger tilbage fra 2025 i forbindelse med finansloven, hvor man skulle spare tusind medarbejdere i den offentlige sektor, og det her forslag vil frigøre 7,2 årsværk. Det støtter Socialdemokra-

tiet, og derfor vil jeg også gerne meddele det ærede Ting her til førstebehandlingen, at vi går positivt ind i lovbehandlingen og støtter lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:04

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ordføreren. Jeg kan se, at der ikke er nogen, der har meldt sig til korte bemærkninger, så tak til Socialdemokratiets ordfører. Den næste i ordførerrækken er fru Marianne Bigum fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 16:04

(Ordfører)

Marianne Bigum (SF):

Tak for ordet, formand. For de fleste mennesker er et boligkøb en af de største økonomiske beslutninger i livet. Derfor er det også vigtigt, at man kan have tillid til de oplysninger, man får om boligens tilstand, og huseftersynsordningen er en vigtig del af den tillid. Med dette genfremsatte lovforslag flyttes ansvaret for tilstandsrapporterne fra den enkelte bygningssagkyndige til virksomheden. Samtidig fastholdes de faglige krav til de bygningssagkyndige, og forbrugers mulighed for at klage videreføres. SF støtter derfor forslaget om at reducere unødige administrative byrder, når det kan ske uden at gå på kompromis med kvaliteten eller forbrugers tryghed. Og derfor støtter SF forslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:05

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ordføreren. Der er heller ingen korte bemærkninger i denne omgang, så vi går videre i ordførerrækken, og det er så hr. Thomas Danielsen fra Venstre.

Kl. 16:05

(Ordfører)

Thomas Danielsen (V):

Tak for det, formand. Vi behandler lovforslag nr. L 6, og lad mig sige med det samme, at vi naturligvis også støtter forslaget, som jo er en udløber af finanslovsforslaget fra 2025. Når det er sagt, så udspringer det jo af et større projekt om at reducere antallet af årsværk i staten, og det har vist sig, hvor svært det er. Her taler vi nu om 7,2 årsværk med det lovforslag, vi behandler i dag, vel at mærke 7,2 årsværk, som vi reducerer. Det er noget, vi glæder os over, og det er selvfølgelig kun godt, når det går den vej. Men jeg ved ikke, om der er nogen, der har mærket et eller andet folkeligt ønske om, at vi skulle gennemføre det her.

Målet er jo at reducere årsværk, og jeg vil understrege, at Venstre naturligvis støtter det fortsat. Men man kan kigge lidt på, hvor de her årsværk er henne. Jeg vil gerne, når ministeren går på talerstolen, hvis han vil hjælpe mig med at præcisere, hvor det er, at de her årsværk bliver sparet. Er det Husweb, hvor vi sparer årsværkene helt konkret? For det er helt fint for mig som liberal, at vi udbyder Husweb og får nogle private aktører til at drive det. Men er det så nogle årsværk, som opstår et andet sted? Prisen for at uploade en rapport er i dag ca. 200 kr. Så det er jo ikke sådan, at de byggesagkyndige har sagt: Det er alt for dyrt, når det er staten, der driver det her; vi har behov for nogle private hænder, der kommer til. Bliver det så til sidst dyrere for borgerne, som i sidste ende skal betale den her regning? Så det er egentlig bare en oprigtig nysgerrighed. Jeg har svært ved at gennemskue, hvor de der 7,2 årsværk kommer hen.

Men jeg hæftede mig derudover ved, at der i relation til kvalitetsledelsessystemet står i bemærkningerne fra ministeriet, at der findes notater fra styrelsen og ministeriet, som de anerkender, og som er frit tilgængelige, og skabeloner, som vil kunne tilvejebringe tilfredsstillende kvalitetskontrol, hvilket jeg også synes er vigtigt. Når nu vi

skubber ansvaret ud til de private, er det vigtigt, at det ikke bliver unødigt bureaukratisk.

Men som sagt veksles de 7,2 årsværk så til nogle private. Hvordan vurderer man, at den veksling bliver? Konsekvenserne, som der dog peges på, er nok størst for de allermindste virksomheder, som måske laver 50 rapporter om året, og som lige pludselig skal til at lave et større setup for det her. Derfor vil jeg også gerne, hvis ministeren vil sætte et par ord på det.

Til sidst vil jeg understrege, at jeg glæder mig over alle de årsværk, vi fjerner i staten. Men vi har behov for sammen at bevæge os længere ud på planken; vi har behov for sammen at kigge hinanden i øjnene og have en villighed til en højere risiko, altså en højere risikovillighed, hvis vi skal lykkes med at fjerne årsværk. Og undskyld mit sprog, formand, men vi laver for meget cover my as-lovgivning, som i bund og grund går ud på, at vi skal sikre os i Folketinget, at der ikke er nogen, der kan sige, at vi ikke har tænkt på dette og hint. Derfor bliver lovgivningen alt, alt for omfattende. Vi bliver nødt til i højere grad at have tillid og så til gengæld have en hammer, der kan slå ned på de brodne kar. Det arbejde glæder jeg mig til at kunne tage fat på sammen med Folketinget og sammen med regeringen.

Kl. 16:09

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har bedt om korte bemærkninger, så tak til Venstres ordfører. Den næste i ordførerrækken er hr. Christian Kirk fra Dansk Folkeparti.

Kl. 16:09

(Ordfører)

Christian Kirk (DF):

Tak for ordet, formand. I Dansk Folkeparti ønsker vi også tilstandsrapporter af høj kvalitet og tryghed for boligkøberne. Men jeg er faktisk glad for, at hr. Thomas Danielsen nævnte nogle af de ting, jeg gerne vil nævne i min tale, for det skal jo helst ikke ske ved at pålægge erhvervsdrivende mere bureaukrati og større udgifter. Det her lovforslag gør, at den personlige beskikkelse af bygningssagkyndige udfases, og så overgår den til virksomheden. Det er lettere for staten at administrere, og det er sådan set godt nok.

Problemet er bare, at det ikke bliver nemmere at administrere for små virksomheder. Ministeriet vurderer selv, at enkeltpersonsvirksomheder får omstillingsomkostninger på op til 25.000 kr. om året. Ministeriet kalder omkostningerne begrænsede. For en lille selvstændig mener vi bestemt ikke at 25.000 kr. er begrænsede. Jeg har fået henvendelser fra erhvervsdrivende enkeltmandsvirksomheder, der fortæller, at det her system vil koste dem 70.000 kr. i førstegangsydelse og derefter 45.000 kr. hvert andet år. Det giver så 115.000 de første 2 år, og det er altså så 57.500 kr. hvert år de første 2 år. Og så er jeg med på, at derefter bliver omkostningerne lavere, men det er markant højere end det, ministeriet har lagt op til. Det er langtfra ideelt, og der må jo være en model, der gør det lettere for staten at administrere uden at pålægge små erhvervsdrivende inden for huseftersynsområdet så store omkostninger.

Vi ser frem til at følge lovforslaget i udvalgsarbejdet og at arbejde for en løsning, der både gavner staten og de små erhvervsdrivende. Tak for ordet.

Kl. 16:11

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ordføreren. Der er heller ikke nogen, der har meldt sig til korte bemærkninger her, så vi går videre i ordførerrækken til hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance.

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak, formand. Det er egentlig en udmærket tilpasning af reglerne om huseftersyn, hvor man nu her går fra beskikkelse til autorisation. Det kan Liberal Alliance godt støtte. Jeg vil dog alligevel lige benytte lejligheden til at flage, at mindre bureaukrati og færre byrder jo ikke opnås ved bare at flytte opgaver ud af staten og så over på private. Målet må være at mindske den samlede mængde af byrder, vi har, så det altså ikke er et byrdenulsumsspil, hvor vi bare flytter aben videre, så at sige. Men Liberal Alliance støtter forslaget, som det ligger.

Kl. 16:12

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Det var kort og præcist, og der er heller ikke nogen korte bemærkninger til ordføreren denne gang. Næste ordfører i rækken er fru Charlotte Bagge Hansen fra Moderaterne.

Kl. 16:12

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Tak for ordet, formand. Der er ingen tvivl om, at Moderaterne også støtter det her lovforslag. Det kan godt være, man siger, at det er 7,2 årsværk og mener, at det er lidt. Jeg mener, at det er et skridt på vejen i en lang rejse, vi skal ud på. Grunden til, at jeg kom lidt flygtigt herop, er, at jeg lige har brug for at få verificeret de tal, som ordføreren fra DF kom med. Det tænker jeg vi kan tage bagefter, for jeg kan ikke finde de tal nogen steder, altså at det skulle være så dyrt for en enkeltmandsvirksomhed. Så alt i alt handler det om mindre bureaukrati. Det kan vi godt lide i Moderaterne, og vi kan meget bedre lide endnu mindre bureaukrati. Det her er et skridt på vejen, og derfor støtter vi også lovforslaget.

Kl. 16:13

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ordføreren. Jeg vil bede ordføreren om at blive på talerstolen, for der er en kort bemærkning fra hr. Christian Kirk fra Dansk Folkeparti.

Kl. 16:13

Christian Kirk (DF):

Jeg vil bare sige, at ordføreren selvfølgelig skal være velkommen til at se samme dokumentation, som jeg har. Du vil få det sendt her, når vi er færdige.

Kl. 16:14

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Ordføreren.

Kl. 16:14

Charlotte Bagge Hansen (M):

Mange tak.

Kl. 16:14

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Godt. Hr. Christian Kirk ønsker ikke ordet for sin anden korte bemærkning, så vi går videre i ordførerrækken. Det er hr. Rune Kristensen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 16:14

(Ordfører)

Rune Kristensen (KF):

Tak for ordet, hr. formand. Når en familie skal købe en bolig, skal den kunne stole på, at den tilstandsrapport, der er, giver et fagligt

korrekt og retvisende billede af huset. Det er ikke bare en formalitet, det er faktisk et vigtigt grundlag for en af de måske vigtigste økonomiske beslutninger, et menneske træffer. Derfor er det også rimeligt at spørge, om ansvaret i den nuværende ordning er placeret det rigtige sted.

L 6 foreslår, at man går fra den her personlige beskikkelse over til en autorisation hos den virksomhed, der udarbejder tilstandsrapporten. Og her er det naturligvis vigtigt, at de gældende krav til uddannelse og erfaring videreføres, og at virksomheden får et tydeligt juridisk ansvar, mens forbrugernes mulighed for at klage og søge erstatning består.

Vi mener egentlig principielt, at en personlig beskikkelse rummer en vigtig styrke. Den faglige kompetence er knyttet til en konkret navngiven person, og det giver en tydelig professionel standard. Det gør, at det er klart, hvem der står på mål for det faglige arbejde. Derfor er det ikke bare en formalitet, vi bør slippe let. Hvis ansvaret i højere grad placeres hos en virksomhed, skal den enkelte byggesagkyndiges kompetencer og det faglige ansvar altså fortsat stå tydeligt. Vi forstår og støtter, at der effektiviseres i det offentlige, og at der mindskes det her antal årsværk, som det også er blevet nævnt. Men det er vigtigt, at det ikke ender med, at der bare opstår et behov for, at der kommer flere årsværk ud i virksomhederne.

Den her ændring forbedrer ansvarsplaceringen og kvalitetssikringen uden at medføre, at virksomhederne skal opbygge et administrativt lag. Og så synes vi, det er meget vigtigt, at vi får at vide, hvordan de her autorisationskrav bliver udformet, hvilke krav der stilles til virksomheden, og hvad det betyder for, at den konkrete byggesagkyndige stadig væk kan have de rigtige kompetencer, og hvordan sikres det, at en virksomhed ikke kan lave utilstrækkelige rapporter, bare fordi ansvaret er flyttet fra en person til en virksomhed?

Det er også forskellige spørgsmål omkring selve markedet. Autorisation, ansvarsforsikring og nye administrative krav kan være nemt at håndtere for store virksomheder, men det kan være en tung omkostning for de små og måske mere specialiserede aktører. Og hvis kravene bliver for dyre og omfattende, bliver markedet koncentreret, og det kan altså gå ud over både konkurrencen og forbrugernes valgmuligheder.

Vi hæfter os ved, at der også sker det her på IT-systemet, som egentlig er meget positivt, altså at det konkurrenceudsættes. Det kan åbne for bedre løsninger og mere innovation, men det er også vigtigt, at det sker på gennemsigtige vilkår, og at det er et system, der er stabilt og sikkert og tilgængeligt for alle virksomheder.

Vi har alle sammen fået en bekymringsskrivelse i går, der, ud over at påpege nogle af de punkter, jeg har nævnt, også rejser en bekymring omkring lukningen af Husweb, der kan skabe en yderligere adgangsbarriere.

Jeg tænker, at forslagens succes skal måles på resultaterne, som kunne være højere rapportkvalitet, tydeligere ansvar og færre administrative byrder. Og efter en overgangsperiode bør ministeren så følge op på det, i forhold til hvad der er af klage- og erstatnings-sager, forsikringsomkostninger og antallet af aktive virksomheder. Hvis en ordning giver færre fejl og samtidig med det lukker markedet for mindre faglige aktører, så skal vi naturligvis vide det. Og hvis ikke den løfter kvaliteten, skal reglerne justeres.

Det er vigtigt, at forbrugerne også har et sted at henvende sig, hvis rapporten f.eks. viser sig at være mangelfuld. Det hjælper ikke, at vi placerer ansvaret meget klarere på papiret, hvis klagevejen i praksis bliver længere og virksomheden ikke længere kan skubbe ansvaret videre til den enkelte byggesagkyndige.

Det er meget vigtigt, at der kommer en sammenhæng mellem lovgivningen og så den vejledning, der er. Det Konservative Folkeparti går naturligvis positivt ind i udvalgsarbejdet og støtter forslaget. Vi vil så stadig væk arbejde på at mindske virksomhedernes

omkostninger og samtidig med det fastholde den personlige faglighed, det klare ansvar og forsøget på at beskytte boligkøberne. Og på den baggrund vil så se på, hvordan vi stiller os i sidste ende. En enklere ordning skal nemlig også være en bedre ordning. Tak for ordet.

Kl. 16:18

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til den konservative ordfører. Der er ikke nogen, der har bedt om korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er hr. Christoffer Emil Jexen fra Enhedslisten.

Kl. 16:19

(Ordfører)

Christoffer Emil Jexen (EL):

Tak for ordet. Når man køber et hus, skal man kunne stole på de oplysninger, man får om det. Man skal ikke selv være bygningssagkyndig for at kunne forstå, om der er noget galt med taget, eller om der er fugt i kælderen. Derfor er kvaliteten i de her tilstandsrapporter afgørende for Enhedslisten. Vi ser mange fornuftige elementer i at samle ansvaret hos virksomhederne og stille krav om en systematisk kvalitetssikring. Det er også vigtigt, at uddannelses- og erfaringskravet fastholdes, og at forbrugerne fortsat kan klage til et uafhængigt nævn. Så vil jeg gerne kvittere for, at lovforslaget er blevet til i dialog med huseftersynsordningens følgegruppe – et langt ord. Det er positivt, at erfaringerne derfra fra både forbrugerne og branchen er blevet inddraget og har sat aftryk på forslaget. Forbrugerrådet Tænk fremhæver selv, at mange af deres synspunkter er afspejlet i lovforslaget.

Samtidig vil jeg også gerne anerkende, at ministeren i høringsnotatet er imødekomme over for flere af kritikpunkterne, bl.a. behovet for at tilpasse kravene til virksomhedernes størrelse, og det er en lydhørhed, som vi håber vil præge arbejdet med bekendtgørelsen. Det er også i den konstruktive ånd, at vi vil pege på nogle enkelte bekymringer.

Både branchefolk og Forbrugerrådet Tænk understreger, at omlægningen ikke må gå ud over kvaliteten, så en besparelse på årsværk i Erhvervsstyrelsen må ikke ende ud med at koste boligkøberne dyrt. Vi er ikke imod at organisere kontrollen anderledes, men det skal være med faglighed, og så skal der være tilstrækkelig offentlig kontrol og løbende læring bag de nye systemer.

Høringen viser også, at der er udfordringer, som en administrativ omlægning ikke løser. Der findes allerede en fælles håndbog, men der bliver peget på gråzoner i vejledningen og på, at forbrugerne misforstår rapportens indhold. Det skal vi også gerne have kigget nærmere ind i. Og så er der de små virksomheder, danske arkitektvirksomheder og danske bygningskonsulenter.

De advarer om, at de nye udgifter kan presse de mindre virksomheder ud af markedet, og det kan så svække konkurrencen og dermed give højere priser for forbrugerne. Her skal ministeriets hensigt om at tilpasse kravene til virksomhedernes størrelse kunne mærkes i praksis. En selvstændig skal levere samme kvalitet som en stor virksomhed, men behøver ikke nødvendigvis det samme administrative apparat. Jeg vil derfor opfordre ministeren til at undersøge muligheden for at begrænse de mindste aktørers omkostninger, herunder om graderede gebyrer kan være en del af løsningen, og også adgangen til IT-løsninger skal være på rimelige vilkår.

Endelig vil jeg tilslutte mig Forbrugerrådet Tænks opfordring fra deres høringssvar, hvor der står:

»Afslutningsvis vil vi opfordre til, at ordningen følges tæt, og at der indsamles valide data med henblik på en grundig evaluering i forhold til, om det samme kvalitetsniveau kan opretholdes med den nye ordning.«

Det synes vi er en god anbefaling. Vi bør følge både kvaliteten, priserne og udviklingen i antallet af små virksomheder, så vi kan rea-

gere på eventuelle utilsigtede konsekvenser. Vi støtter lovforslaget i Enhedslisten. Tak for ordet.

Kl. 16:25

Kl. 16:22

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til Enhedslistens ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre til næste ordfører i rækken, som er hr. Ulrik Knudsen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:22

(Ordfører)

Ulrik Knudsen (DD):

Tak for ordet, formand. Som det er blevet sagt fra de tidligere ordføreres side, er det en stor beslutning, når en familie køber et hus, og derfor skal vi naturligvis kunne stole på, at den tilstandsrapport, der ligger til grund for handelen, er rigtig og på et fagligt grundlag. Derfor er det også vigtigt, at vi har en huseftersynsordning, hvor der er styr på kvaliteten og ansvaret, hvis noget går galt.

Med det her lovforslag lægger regeringen op til at modernisere ordningen, så det fremover er virksomheden, der bliver autoriseret, frem for den enkelte bygningsagkyndige, som i dag har en personlig beskikkelse. Det betyder, at ansvaret i højere grad placeres hos virksomheden, og det er grundlæggende en god tanke, som vi bakker op om. I Danmarksdemokraterne mener vi, at det er vigtigt, at vi hele tiden ser på, om den offentlige administration kan gøres enklere og mere effektiv. Vi har alt for mange eksempler på, at regler og bureaukrati vokser år efter år, uden at borgerne nødvendigvis får bedre service af den grund. Derfor er det positivt, hvis vi med det her forslag kan reducere den statslige administration og samtidig fastholde kvaliteten af tilstandsrapporterne. Men der er også nogle forhold, som vi skal være opmærksomme på.

For det første må ændringen ikke betyde, at ansvaret bliver mere uklart for den almindelige boligkøber. Hvis der er alvorlige fejl i tilstandsrapporten, skal forbrugeren vide, hvor man kan henvende sig, og hvem der står til ansvar.

For det andet skal vi passe på, at vi ikke kommer til at gøre livet unødigt besværligt for de mindre virksomheder. Og mange af de her virksomheder er jo enkeltmandsvirksomheder, som vi også tidligere har hørt fra de andre ordførere om. Danmark består jo ikke kun af store landsdækkende kæder og virksomheder. Vi har mange mindre virksomheder og selvstændige, som leverer en vigtig service i lokalsamfundene, og de skal selvfølgelig fortsat have mulighed for at konkurrere på ordentlige vilkår. Det er vigtigt, at vi med den ene hånd ikke reducerer bureaukrati i staten og så samtidig pålægger yderligere omkostninger og byrder til de små virksomheder. Det er vigtigt for Danmarksdemokraterne.

Endelig har jeg også noteret mig forslaget om at give mulighed for at konkurrenceudsætte de relevante it-systemer, og det er vi også positive over for. Vi mener, at det er vigtigt med konkurrence på det marked også. Men det er også vigtigt, at ministeren kan forsikre os om, at det vil give en reel værdi, og at det ikke bare flytter udgifter fra staten til virksomhederne. Derfor vil jeg også bede ministeren, når han kommer på talerstolen senere, om at svare på, hvordan man konkret vil sikre, at de mindre virksomheder ikke får større omkostninger, og at forbrugernes klagemuligheder og retssikkerhed fastholdes, som det er i dag. Danmarksdemokraterne ser positivt på lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:25

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ordføreren. Vi kan gå videre i ordførerrækken, da der ikke er nogen korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Steffen Holme Helledie fra Radikale Venstre. Værsgo.

(Ordfører)

Steffen Holme Helledie (RV):

Tak for ordet, formand. I Radikale Venstre tror vi på et samfund, der bygger på tillid, på ansvar og på frihed. Vi tror på, at god regulering ikke nødvendigvis er mere regulering. Tværtimod skal vi hele tiden turde spørge os selv, om vi kan gøre tingene enklere, smartere og mere effektivt, og det er præcis det, vi gør med det her lovforslag. Huseftersynsordningen har i mere end 30 år været med til at skabe tryghed og gennemsigtighed på det danske boligmarked. Når man køber en bolig, som for de fleste mennesker er den største økonomiske beslutning i deres liv, skal man selvfølgelig kunne stole på de oplysninger, man får. Men det betyder ikke, at vi skal holde fast i administrative systemer, bare fordi vi altid har gjort det før; vi kan godt gøre det smartere.

Med lovforslaget flytter vi ansvaret fra den enkelte bygningsagkyndige til den virksomhed, vedkommende er tilknyttet. Det er jeg begejstret for. Der er klare ansvarsforhold, samtidig med at vi fastholder de faglige krav, kvaliteten til tilstandsrapporterne, og vi forenkler den administration og frigør ressourcer til det offentlige i samme omgang. Det er en positiv nyhed. Det er måske ikke den største politiske revolution, vi kommer til at lave i den her regeringsperiode, men vi kommer til at gennemføre det her i Folketinget, ligesom vi kommer til at lave langt flere tiltag, der letter byrderne og reducerer omkostningerne for danskerne. Faktisk er det her et eksempel på lige præcis den type tiltag til regulering, vi gerne ser meget mere af fra Radikale Venstres side. På den baggrund støtter Radikale Venstre naturligvis forslaget.

Kl. 16:27

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til den radikale ordfører. Dermed er vi færdige med ordførerrækken. Derefter giver jeg ordet til erhvervs- og konkurrencekraftministeren.

Kl. 16:27

Erhvervs- og konkurrencekraftsministeren (Martin Lidegaard):

Mange tak, formand. Også tusind tak til de, jeg tror faktisk samtlige partier, der har ytret sig positivt om lovforslaget. Det lover jo godt for en bred opbakning, og det forpligter selvfølgelig også ministeren. Som flere har været inde på, er det jo i dag 30 år siden, at huseftersynsordningen blev indført. Det har været en succes, ikke en ubetinget succes, for der har også været spørgsmål undervejs, men helt basalt har det givet en tillid, som flere ordførere har peget på, i nogle af de største økonomiske valg, som et menneske og en familie træffer i Danmark, fordi de grundige tilstandsrapporter sørger for, at både køber og sælger og forsikringselskaber alle handler på et oplyst og tillidsfuldt grundlag.

Nu ønsker regeringen så med det her lovforslag at forenkle huseftersynsordningen og sørge for, at den følger med tiden. Lad mig give et par konkrete eksempler på det, som også har været nævnt: Nu bliver det med lovforslaget sådan, at bygningsagkyndige ikke længere skal have en personlig beskikkelse, men i stedet for er det virksomheder, der skal autoriseres. Det er jeg ganske overbevist om er noget, der vil gøre ansvarsplaceringen klarere, og forhåbentlig vil det også øge kvaliteten. Til hr. Rune Kristensen vil jeg sige, at det jo præcis er sådan, vi gør inden for el-området, vvs-området og kloakområdet. Det er den model, vi bruger og faktisk har ganske gode erfaringer med at bruge. Men jeg vil gerne love allerede nu, at vi selvfølgelig følger med i, hvordan det her virker ude i den virkelige verden, også bagefter. Det er der også flere ordførere der har efterlyst. Men jeg tror på, at det med at flytte ansvaret fra person til virksomhed gør det nemmere for både køber og sælger at vide, hvem der bærer ansvaret, og det er også mit håb, at kvaliteten,

når vi nu stiller kvalitetsledelsessystemer til rådighed og her tager hensyn til, hvor stor virksomheden er, forhåbentlig ikke bare bliver den samme, men også vokser. Det kræver selvfølgelig, at vi stiller, som både hr. Anders Kronborg og hr. Rune Kristensen var inde på, de samme krav til faglighed, uddannelses- og erfaringskrav, for det mener vi også er vejen frem.

Så ensretter vi ordningen med Erhvervsstyrelsens øvrige ordninger. Det sparer også årsværk, så vi kan bruge statens ressourcer bedre. Og så spørger bl.a. Hr. Thomas Danielsen og hr. Christian Kirk og også hr. Ulrik Knudsen om, hvor de der årsværk egentlig bliver sparet henne, og om vi nu bare flytter det hele ud til de private virksomheder i stedet for og i sidste ende til forbrugerne. Jeg vil gerne give et ordentligt skriftligt svar på det, men jeg har da lidt, jeg kan svare her fra talerstolen med det samme. For det, at vi sidestiller det med el-, vvs- og kloakområdet, giver i sig selv nogle forenklinger på tværs i administrationen af de her ordninger.

For det første afskaffes den nuværende ordning med personlig beskikkelse af byggesagkyndige, og dermed skal styrelsen ikke lænere ud til hver enkelt. I 2024 kan jeg se, at styrelsen behandlede f.eks. 132 genbeskikkelser og beskikkede 24 nye bygningssagkyndige. Det vil nu foregå ude i virksomhederne, og de kan så udføre den kontrol, de selv vil, men der er ikke krav om, at det skal være på helt specifikke tidspunkter osv.

For det andet forenkler vi jo kontrollen med tilstandsrapporterne. I dag er det sådan, at de eksterne revisorer gennemfører de tekniske kontroller, og så står Erhvervsstyrelsen for den efterfølgende sagsbehandling, og hvis der så konstateres fejl, som kan give anledning til en sanktion, skal den til et disciplinærnævn, der så træffer en afgørelse. Fremover er det altså Erhvervsstyrelsen selv, der både gennemfører kontrollen, udarbejder kontrolrapporter og træffer afgørelse om eventuel sanktioner. Deri ligger også nogle besparelser.

For det tredje kan jeg nævne, at man flytter det obligatoriske optagelseskursus for bygningssagkyndige fra Erhvervsstyrelsen til erhvervsakademierne, så styrelsen ikke selv skal stå for at gennemføre lige præcis de her kurser.

Og så endelig er der Husweb, som flere har nævnt, hvor man altså, om jeg så må sige, tager den del up front ind, som man skal have i it-service til at hjælpe sig med at komme ind på det.

Lad mig sige det sådan lidt på dansk: Jeg tror, at der er nogle reelle besparelser i det her, som vi får ved at forenkle lovgivningen. Jeg kan ikke udelukke, at der også bliver noget arbejde at gøre for de virksomheder, der skal foretage autorisationen og sørge for, at deres medarbejdere så faktisk lever op til kravene, men jeg tror på, at det er et sundere princip, at det er virksomhederne, der har det ansvar, frem for at vi skal stå og slå virksomhederne oven i hovedet, om jeg så må sige. Så samlet set tror jeg, at det er en klog vej frem, som altså så også giver nogle besparelser i staten.

Kl. 16:32

Jeg indrømmer gerne, at det alligevel er noget tid at bruge på 7,2 årsværk i staten. Jeg bliver også nødt til at sige, og det tror jeg er en fælles erfaring gennem en del år, også til Venstres ordfører, at det er lettere sagt end gjort at spare de der tusindvis af årsværk i staten. Jeg opgiver det ikke. Der vil være små, og der vil være store tiltag, men det handler jo også om at fjerne nogle byrder og noget bureaukrati, når man gør det, og det er da et lille skridt på vejen, men jeg vil medgive, at vi ikke er i mål med denne lov.

Til sidst vil jeg sige, at jeg lægger afgørende vægt på, at vi fastholder kvaliteten i ordningen, samtidig med at vi forenkler administrationen, og at vi gør huseftersynsordningen tidssvarende og ruste den, forbrugerne og forsikringselskaberne til fremtiden, så trygheden i danske bolighandeler bliver ved med at være god og meget gerne endnu bedre, end vi har været vant til. Med de ord ser jeg frem til den videre behandling af lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:33

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ministeren. Der er et par medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Den første i rækken er hr. Christian Kirk fra Dansk Folkeparti.

Kl. 16:33

Christian Kirk (DF):

Tak til ministeren for at tilkendegive, at han vil videreundersøge de her 7,2 årsværk. I Dansk Folkeparti deler vi ambitionen om at skære ned på årsværk i staten, og vi er sådan set glade for initiativet eller intentionen bag lovforslaget. Men hvis det viser sig, at de her 25.000 kr. i omstillingsomkostninger er højere, hvor skal vi så op, før ministeren vil trække det her tilbage? Er det 35.000 kr., er det 45.000 kr., er det 50.000 kr.? Hvor høje skal omkostningerne være for sådan en lille besparelse på årsværk i staten, til at man vil trække det tilbage for ikke at skade de små erhvervsdrivende virksomheder?

Kl. 16:34

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Ministeren.

Kl. 16:34

Erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard):

Det synes jeg er et svært spørgsmål at svare på. Altså, jeg stoler som udgangspunkt på, at de omkostninger, som man har beregnet i den styrelse, der har haft ansvaret for det her indtil nu, holder vand. Det er ganske rigtigt ikke 70.000 kr. i engangsomkostninger, men 25.000 kr., og så vil der også være nogle løbende årlige omkostninger.

Jeg sad lige og spurgte mit embedsapparat: Har vi et kvalificeret bud på det? Det har jeg ikke som sådan, men et eksempel er jo, at nu, hvor man selv får ansvaret for it-delen af det, vil det i it-omkostningsdelen koste ca. 125 kr. pr. tilstandsrapport, man skal have lagt op. Det indikerer for mig, at det ikke er et fuldstændig uoverskueligt niveau. Men som sagt følger vi selvfølgelig det her, og målet er ikke kæmpestore omkostninger for virksomhederne, endsige forbrugerne. Så også det vil vi selvfølgelig følge.

Kl. 16:35

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Hr. Christian Kirk for en anden kort bemærkning.

Kl. 16:35

Christian Kirk (DF):

Jeg må spørge ministeren: Altså, hvis det viser sig at holde stik med de omkostninger, jeg har fået henvist fra en privat erhvervsdrivende – jeg kan selvfølgelig ikke dokumentere, at det er således, men han påstår, at det er sådan – vil det så ikke effektivt slå de små erhvervsdrivende i den her branche ihjel? For en enkeltmandsvirksomhed kan du jo ikke drive med så høje omkostninger til et simpelt kvalitetssystem.

Kl. 16:35

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Ministeren.

Kl. 16:35

Erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard):

Det er i hvert fald ikke intentionen med forslaget, og det er heller ikke det grundlag, vi har for at vedtage det. Det vil nok være så, kan man sige besværligt, i forhold til hvordan man opgør de præcise omkostninger, også engangsomkostningerne. Det kan være svært at sige, hvad skyldes lige den her lovgivning, og hvad skyldes andre faktorer. Men vi skal nok holde øje med det, og det er vores klare intention at holde omkostningerne så lave som overhovedet muligt.

Kl. 16:35

Det er vedtaget.

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Den næste, der har bedt om en kort bemærkning, er hr. Thomas Danielsen fra Venstre.

Kl. 16:36

Thomas Danielsen (V):

Tak for det, formand, og tak til ministeren for besvarelsen af spørgsmålene. Jeg er hundrede procent bevidst om, at det her jo er en opgave, ministeren har arvet fra en regering, jeg selv har været med i, så det er ikke nogen personlig kritik. Men det blev også sagt, både af ministerens ordførerkollega og ministeren selv, at det bare også er vigtigt, at vi fjerner noget bureaukrati og bøv, når vi så fjerner årsværk fra staten, og det er det, som jeg har svært ved at få sandsynliggjort her, altså hvor stor den her succes er.

1 årsværk er godt, 10 årsværk er godt, og 100 årsværk er godt, men kan ministeren ikke eftersende et eksempel på sådan en mindre virksomhed, som selv lige pludselig skal til at stå med opgaven. Altså, man går jo fra egentlig i bund og grund bare at kunne indrapportere en rapport for 205 kr. til selv at få et setup med egenkontrol osv. Så hvis ministeren vil prøve at eftersende, hvad vi forventer det kommer til at kræve af ressourcer. Og igen vil jeg bare understrege, at vi bakker fuldstændig op om det.

Kl. 16:37

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Så er tiden også gået.

Ministeren.

Kl. 16:37

Erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard):

Tak. Jeg tager det bestemt heller ikke personligt, hr. Thomas Danielsen. Det ligger mig meget fjernt. Men jeg vil gerne forsøge at eftersende det, der bliver efterspurgt. Det er ikke nogen helt let øvelse, og jeg forsøgte også at sige relativt ærligt, at der er noget her, som jeg opfatter som reel, kan man sige fjernelse af bureaukrati som sådan, fordi vi ligestiller nogle erhverv, og fordi der er nogle beslutningsprocesser og nogle processer internt i styrelsen også, som vi tager bedre hånd om selv, om man så må sige, men at jeg ikke kan udelukke, at det også er et større ansvar, vi ligger hos virksomhederne derude. For det jo dem, der får autorisationen og dermed også ansvaret for at følge, at de folk, de sender ud, faktisk har de kvalifikationer, som de skal have.

Det er jo en opgave, de ikke har haft før, men som jeg sådan set tror ligger bedre der, for jeg tror, de kan gøre det noget mere effektivt, end vi kan i Erhvervsstyrelsen.

Så der har man altså på den ene side fjernet noget bureaukrati, men på den anden side har man selvfølgelig også givet noget af ansvaret videre til virksomhederne; det kan jeg ikke få til at gå væk. Så jeg kan ikke love, at det, vi så sender frem, vil give et nul for den enkelte lille virksomhed. Det tror jeg ikke.

Kl. 16:38

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ministeren. Ønsker hr. Thomas Danielsen ordet for en anden kort bemærkning? Det er ikke tilfældet, og så er der ikke flere spørgsmål til ministeren, så vi siger tak til ministeren for denne omgang.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet til dette punkt, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervs- og Digitaliseringsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 8:

Forslag til lov om ændring af lov om produkter og markedsovervågning, lov om ædle metaller og konfliktminerale og lov om tilgængelighedskrav for produkter og tjenester. (Supplerende bestemmelser til EU-forordninger om legetøj og kritiske råstoffer, for så vidt angår permanente magneter, beføjelse til at træffe afgørelse over for enhver, der har tilknytning til ulovlige produkter, hjemmel til kontrol med varer udbudt til salg som ædle metaller og justering af sanktioner m.v.).

Af erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard).
(Fremsættelse 07.10.2026).

Kl. 16:38

Forhandling

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet.

Kl. 16:39

(Ordfører)

Anders Kronborg (S):

Tak for ordet. Når vi som forbrugere køber et produkt i Danmark, skal vi kunne stole på, at det er sikkert, at det lever op til reglerne, og at det ikke er sundhedsskadeligt eller farligt at bruge. Det gælder, uanset om vi køber en vaskemaskine hos den lokale forhandler eller legetøj til vores børn eller vi bestiller varer på nettet. Det burde sådan set være en selvfølge. Men vi må også erkende, at virkeligheden har ændret sig. I dag kan man med ganske få klik bestille varer fra den anden side af kloden, og vi ser en voldsom vækst i globale onlineplatforme som f.eks. Temu. Det giver forbrugeren nye muligheder, men det skaber også nogle helt reelle udfordringer. For hvordan sikrer vi, at de produkter, der lander i de danske hjem, faktisk overholder de danske regler? Hvordan sikrer vi, at danske virksomheder, der tager ansvar og overholder lovgivningen, ikke bliver udkonkurreret af virksomheder, som slipper lettere om det?

For Socialdemokratiet handler det om noget helt grundlæggende: Forbrugeren skal være trygge, og konkurrencen skal være fair. Derfor er vi også positive over for det lovforslag, vi behandler i dag. Lovforslaget indeholder flere forskellige elementer, men jeg vil især fremhæve tre.

For det første skal vi have bedre muligheder for at gribe ind over for ulovlige og farlige produkter, der sælges via onlineplatforme. Vi kan ikke acceptere, at der gælder ét sæt spilleregler for den danske legetøjsbutik og i praksis nogle helt andre regler for globale onlineplatforme. Hvis danske virksomheder skal bruge ressourcer på at dokumentere produktsikkerhed og overholde vores fælles standarder, skal udenlandske aktører ikke kunne konkurrere ved at se sort og stort på reglerne. Med lovforslaget får Erhvervsstyrelsen bedre muligheder for at gribe ind over for aktører med tilknytning til ulovlige produkter. Det er for os at se et vigtigt skridt. Men vi skal også være ærlige om, at vi ikke kan løse alle problemer her på Christiansborg. Der er brug for et stærkere europæisk samarbejde og et større ansvar hos de platforme, der tjener penge på at sælge produkterne. Derfor er det også rigtig godt, at EU har fokus på den her problemstilling.

For det andet handler lovforslaget om kritiske råstoffer og genanvendelse af permanente magneter. Det lyder måske lidt teknisk,

men det er faktisk en vigtig del af en langt større dagsorden. For hvis Europa skal lykkes med den grønne omstilling og samtidig styrke vores forsyningssikkerhed, skal vi blive bedre til at udnytte de ressourcer, vi allerede har. Permanente magneter findes bl.a. i elbiler, vaskemaskiner og andre produkter, vi bruger i hverdagen. De indeholder råstoffer, som er vigtige for vores industri og vores grønne fremtid. Derfor giver det rigtig god mening at stille krav til mærkning og genanvendelse, så værdifulde materialer ikke bare ender som affald ude på affaldscentralen. Det er både sund fornuft, god ressourcepolitik og et bidrag til et stærkt og grønnere Europa, men vi skal naturligvis også være opmærksomme på, at kravene bliver gennemført på en måde, så virksomhederne kan håndtere det.

For det tredje styrker vi beskyttelsen mod vildledende markedsføring af ædle metaller. Det kan også lyde lidt teknisk, men i virkeligheden er det ikke så kompliceret. Hvis man f.eks. køber et smykke – det kunne være til sin kæreste – og får at vide, at det smykke er lavet af sølv, skal man selvfølgelig også kunne regne med, at det smykke er lavet af sølv. Derfor er det også fornuftigt, at myndighederne får bedre muligheder for at kontrollere og ikke mindst gribe ind over for produkter, der markedsføres på et forkert grundlag. Man kan næsten allerede forestille sig, hvilke komplikationer det kan give i parforholdet, hvis man kommer hjem med noget, man tror er en sølvring, og det så i virkeligheden er en ring, der er lavet af metal.

For Socialdemokratiet er der vigtige balancer i det her lovforslag. Vi skal på den ene side beskytte forbrugerne, vi skal stille krav til produkterne, og vi skal sikre, at reglerne også bliver håndhævet. Men vi skal samtidig også passe på, at vi ikke pålægger de virksomheder, der allerede gør tingene ordentligt, unødvendige administrative byrder. Det skal være nemt at gøre det rigtige, og det skal være svært at slippe af sted med det forkerte. Det gælder, uanset om virksomhederne ligger i Danmark eller et andet EU-land eller på den anden side af kloden. Derfor ser vi også utrolig meget frem til udvalgsbehandlingen, hvor vi bl.a. vil have fokus på, hvordan de nye beføjelser bliver brugt i praksis, og hvordan vi sikrer en effektiv håndhævelse. Flere af initiativerne er også taget i EU, og vi støtter det her lovforslag.

Kl. 16:44

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til hr. Anders Kronborg. Der er ikke nogen, der har bedt om korte bemærkninger, så vi går videre til næste ordfører, som er fru Marianne Bigum fra SF.

Kl. 16:44

(Ordfører)

Marianne Bigum (SF):

Mange tak for ordet. Med dette lovforslag foreslår vi flere ændringer i produktloven. F.eks. ændrer vi loven og indfører regler, som supplerer EU-forordningen om kritiske råstoffer. Adgangen til kritiske råstoffer er afgørende for medlemslandenes produktion, økonomi og vækst, den grønne omstilling og produktionen af alt det andet elektronik, vi omgiver os med. Det har vi vidst længe, men vi er stadig væk ikke lykkedes med at sikre en stabil og bæredygtig brug af kritiske råstoffer.

Det udfordrer og presser nøglesektorer i EU, og det skaber usikkerhed om fremtiden for både virksomheder, arbejdspladser, men også i forhold til om vi når vores politiske målsætninger om f.eks. CO₂-fri transport og energi og dermed får nedbragt klimaforureningen i overensstemmelse med Parisaftalen og får mindsket, forhåbentlig stoppet, de voldsomme klimaforandringer, som vi vil blive ramt af, hvis ikke vi handler.

Adgangen til kritiske råstoffer er en geopolitisk kampplads. Der er kamp om fremtidens adgang til disse vigtige ressourcer. Det så vi f.eks., da amerikansk hjælp til Ukraine blev betinget af, at USA kunne få adgang til Ukraines råstoffer, og i USA's bestræbelser på

at få adgang til kritiske ressourcer i Grønland og Arktis. Med dette lovforslag løser vi ikke den globale kamp om ressourcer, men vi gør noget helt lavpraktisk og konkret, som kan bringe os en lille del af vejen mod en større grad af cirkulær økonomi.

Med lovforslaget indføres der nu mærkningskrav til virksomheder, som sælger produkter med permanente magneter. Det kan f.eks. være computere, elbiler, vindmøller og varmepumper. Tanken er, at en mærkning af de her produkter vil gøre det nemmere for affaldssektoren efterfølgende at kunne identificere dem som indeholdende kritiske råstoffer, og at man dermed i affaldsbehandlingen i større grad kan øge genanvendelsen, så metallerne kan blive i den europæiske økonomi og kan bruges igen og igen.

Men skal vi for alvor sikre vores virksomheders og EU's konkurrenceevne, skal der mere til. Det er nødvendigt, at vi lykkes med omstillingen til en cirkulær økonomi og lykkes med fremtidssikringen af vores virksomheder, hvilket både sikrer adgang til vigtige ressourcer, men også nedbringer ressourceforbruget, så vi i mindre grad bliver påvirket af en ustabil geopolitik, samt at vi øger genanvendelsen af affald og ressourcer. Metaller og materialer, som allerede er udvundet, skal blive i den europæiske økonomi længere. Det er et arbejde, jeg ser frem til at denne regering løfter, når vi skal fastlægge en national strategi for råstoffer og cirkulær økonomi, der netop skal reducere forbruget af nye råstoffer og styrke genanvendelsen.

En anden vigtig del af lovforslaget er, at vi nu giver Erhvervsstyrelsen mulighed for at stille onlinemarkedspladser til ansvar for ulovlige og farlige produkter, selv om sælgeren er uden for EU og ikke umiddelbart kan identificeres eller lokaliseres. Dette er utrolig vigtigt for at beskytte forbrugere og sikre deres rettigheder, men det er også vigtigt for, at vi kan gribe ind over for urimelig og unfair konkurrence fra virksomheder uden for EU, som ikke lever op til europæisk lovgivning. Men national lovgivning alene kan ikke gøre det. Der er stadig brug for, at vi sammen igennem EU stiller krav til platformene, og derfor er jeg også glad for, at erhvervsministeren presser på i EU for at sikre en fælles europæisk løsning. Derfor støtter SF forslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:48

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til SF's ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken, og nu er det så hr. Thomas Danielsen fra Venstre.

Kl. 16:48

(Ordfører)

Thomas Danielsen (V):

Tak for det, formand. Lovforslaget samler ændringer på flere områder, men fælles for dem er, at reglerne skal beskytte forbrugerne og sikre fair konkurrence og vilkår for virksomhederne. Forbrugerne skal kunne stole på de produkter, de køber. Legetøj skal leve op til sikkerhedskravene. Sælges en vare som guld eller sølv, skal den også indeholde det, som er lovet.

Virksomheder, der følger reglerne, skal ikke konkurrere med ulovlige eller vildledende produkter. Det kan være svært at finde sælgeren, når et produkt sælges via en onlineplatform, og derfor skal myndighederne kunne gribe ind over for de aktører, der faktisk kan hjælpe med at få rettet op på problemet. Håndhævelsen skal også være rimelig, og det skal ikke føre til automatisk politianmeldelse, som der står – flot balanceret i vores optik. Lovforslaget retter desuden nogle EU-regler til, bl.a. i tilgængelighedsloven, så reglerne kan fungere i praksis. Venstre støtter forslaget.

Kl. 16:49

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til Venstres ordfører. Den næste ordfører på talerstolen bliver hr. Christian Kirk fra Dansk Folkeparti.

(Ordfører)

Christian Kirk (DF):

Tak for ordet, formand. Dansk Folkeparti støtter intentionen bag L 8. Vi ønsker at beskytte forbrugerne og sikre fair konkurrence for virksomheder, der overholder reglerne. Men vi er bekymrede for, hvor vide beføjelser myndighederne får. Det fremgår også af efterspørgslen efter en afklaring af netop dette i høringsnotat. De spørgsmål skal vi have afklaret i udvalgsarbejdet, før vi kan tage endelig stilling til lovforslaget.

Intentionen er som sagt god, og vi kan stille os bag den, men problemet er, hvor meget vi i sidste ende skal lovgive om. Hvis vi laver lovgivning efter gode intentioner, er der ikke nogen grænser for, hvor meget lovgivning vi kan lave. Derfor foreslår vi i Dansk Folkeparti en solnedgangsklausul, så man om et par år kan genbesøge lovgivningen og se, om den er nødvendig. Hvis den ikke er det, skal den rulles tilbage for at imødekomme nødvendigheden af mindre lovgivning.

Desto mere lovgivning vi laver, desto mere bureaukrati pålægger vi virksomhederne, desto dyrere vil produkterne i sidste ende være for forbrugerne, da de skal betale for virksomhedernes ekstra administrationsomkostninger i form af højere priser. Tak for ordet.

Kl. 16:49

Kl. 16:51

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til hr. Christian Kirk. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så den næste ordfører i rækken er hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance.

Kl. 16:51

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak, formand. Legetøj skal selvfølgelig være sikkert, og produkter, der indeholder ædle metaller, skal selvfølgelig også indeholde det, som der rent faktisk påstås. Derudover styrkes mulighederne for at håndhæve reglerne over for onlinemarkedspladser, hvor der fortsat sælges ulovlige og farlige produkter direkte til forbrugerne, også med det her lovforslag. Det er fra Liberal Alliances synspunkt fine tilpasninger, og vi stemmer derfor for.

Kl. 16:51

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Mange tak. Så er det blevet fru Charlotte Bagge Hansens tur. Hun er fra Moderaterne.

Kl. 16:51

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Tak for det, formand. Nogle gange kan man godt sige »wow«, og det gør jeg lige nu, for jeg er simpelt hen så glad for det her lovforslag. I sidste periode brød vi vores hoveder med, hvordan vi skulle prøve at hæmme Temu og Sheins adgang til det danske marked lidt. Og jeg forstår simpelt hen ikke Dansk Folkepartis ordfører, for ordføreren siger, at vi giver administration til virksomhederne. Det her er altså virksomheder, som ikke kommer fra EU. De kommer fra andre lande. Der er den ene kontrol efter den anden stort set dagligt, der beslaglægger de her varer, som er fyldt med ftalater, om det er tøj, eller om det er legetøj, til skade for danske borgere, ikke mindst børn. Nu får vi endelig nogle værktøjer, så vi kan gøre noget.

Så nej, det her handler ikke om øget administration og øgede omkostninger for danske virksomheder, tværtimod. Alle de små og mellemstore virksomheder, der forhandler nogle af de her ting, inklusive undertegnede, som har to butikker, river jo sig selv i håret, fordi vi har kæmpe problemer med at konkurrere med de her virk-

somheder. Og hvorfor har vi det? Det har vi, fordi de udbydere varer til priser, som er en tiendedel af, hvad vi andre er nødt til at tage for varerne, fordi vores varer er sikre. Så nej, der er ikke nogen danske virksomheder, der kommer til at hyle over det her lovforslag, tværtimod. Nu får vi mulighed for at gribe ind for dem – endelig. Så det her er noget, DF, som dansk erhvervsliv bliver rigtig, rigtig glad for.

Afslutningsvis vil jeg jo så sige, at det her er fornuftige ændringer. Det beskytter forbrugerne, og det understøtter fair konkurrence. Så Moderaterne støtter naturligvis lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:54

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak. Der er en kort bemærkning, og den er fra hr. Christian Kirk fra Dansk Folkeparti.

Kl. 16:54

Christian Kirk (DF):

Jamen jeg kan jo høre, at ordføreren ikke rigtig lyttede til min tale, for jeg sagde jo, at vi støttede intentionen i lovforslaget, og vi er da helt enige om, at vi heller ikke ønsker de her ting på det indre marked i EU.

Men jeg må bare spørge ordføreren: Er der en grænse for, hvor Moderaterne ikke vil sætte foden ind og lave lovgivning? Er der en grænse? Er der et sted, hvor Moderaterne siger: Uha, det her vil vi gerne lige pille lidt ved; det skal vi lave om på, og hvor de så lader være? Og så tænker de: Arh, vi har måske regler nok i forvejen.

Er der sådan en grænse? Lad mig høre hvor. Kan du nævne et eksempel?

Kl. 16:55

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Ordføreren.

Kl. 16:55

Charlotte Bagge Hansen (M):

Jeg kan nævne rigtig mange eksempler. Men nu vil jeg fortælle ordføreren, at nu er ordføreren jo også ny her på tinge – det var jeg i sidste periode, og velkommen til – og derfor har ordføreren ikke hørt mig her fra talerstolen før. Moderaterne vil ikke lovgive bare for at lovgive. Vi vil lovgive, hvis det giver god mening. Så jeg kan sikkert nævne rigtig, rigtig mange steder, hvor vi ikke mener at vi skal lovgive.

Kl. 16:55

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Hr. Christian Kirk for anden gang.

Kl. 16:55

Christian Kirk (DF):

Det håber jeg da også, nu hvor I sidder på regeringsmagten. Jeg synes, det er lidt sjovt, når ordføreren siger, at det her ikke kommer til at ramme virksomhederne. Altså, udgifterne til EU er jo steget og steget, og det gør de bl.a., på baggrund af at man giver EU større og større beføjelser. Dertil skal de selvfølgelig have større midler for at kunne udøve den magt, du ligesom giver EU, altså flere mennesker, mere bureaukrati. Så selvfølgelig påvirker den lovgivning, du laver i EU, os her i Danmark. I har lige fremlagt et rekordstort EU-budget, som I ønsker. Så forhold dig nu lige til det.

Kl. 16:56

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Ordføreren.

Kl. 16:56

Charlotte Bagge Hansen (M):

Nu forholder jeg mig jo til det lovforslag, som vi er igennem nu, og der hørte jeg ordføreren sige, at vi pålægger virksomhederne øgede byrder. Og så siger jeg: Nej, tværtimod, vi imødekommer og gør måske, at danske virksomheder på sigt kan komme til at få en bedre indtjening igen, fordi vi hæmmer nogle af de her varer, der kommer fra den tredje verden, som er fyldt med ftalater og alt muligt andet. Så nej, tværtimod.

Kl. 16:56

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi går videre til den konservative ordfører, som er hr. Rune Kristensen.

Kl. 16:57

(Ordfører)

Rune Kristensen (KF):

Tak for ordet. Regler om produktsikkerhed virker kun, hvis de også håndhæves. Det skal ikke være nogen konkurrencefordel at ignorere reglerne, mens de virksomheder, der bruger tid og penge på at følge dem, står tilbage med regningen. Det er jo så her, hvor L 8 supplerer de her EU-regler om legetøj og ædle metaller. Forslaget giver Erhvervsstyrelsen nye muligheder for markedsovervågning og for at gribe ind over for aktører, der har produkter, der ikke lever op til reglerne. Det omfatter så også onlinemarkedspladser. Det kunne f.eks. være kinesiske Temu, som fru Charlotte Bagge Hansen lige nævnte, og som jeg personligt gør en dyd ud af at undgå. Jeg har faktisk kunnet klare mig endnu uden at ende der.

Jeg kan starte med at sige, at De Konservative støtter en effektiv og en ensartet håndhævelse, som er tilfældet her. Når ulovlige og farlige produkter sælges til danske forbrugere gennem internationale platforme, må myndighederne ikke være magtesløse, fordi den enkelte sælger f.eks. befinder sig uden for Danmark eller uden for EU. Platformen, der formidler salget og tjener på det, skal kunne mødes med et reelt ansvar, når de ikke reagerer på de her ulovlige varer. Udenlandske sælgere skal ikke kunne nå de danske forbrugere med ulovlige produkter gennem markedspladser uden en effektiv kontrol. Det er simpelt hen altafgørende for, at vi har et level playing field.

Danske og europæiske virksomheder bruger betydelige ressourcer på at overholde reglerne, og de skal naturligvis ikke stilles ringere, fordi andre kan sælge ulovlige produkter uden en effektiv kontrol. Samtidig er der en afgørende uklarhed, som ministeren måske kan få afklaret: Hvilke platforme og hvilke forretningsmodeller er det, der er omfattet? Hvor går grænsen mellem en markedsplads, der formidler salg, og så en anden digital tjeneste? Gælder beføjelserne også for handel fra platforme, hvor private handler med hinanden? Det er ikke bare en teknisk detalje. Det afgør, hvem der får de nye pligter, og hvem myndighederne kan rette påbud imod. Brede beføjelser skal have klare grænser.

Kontrollen skal målrettes de steder, hvor problemerne er, og ikke føre til nye byrder for de virksomheder, der allerede er underlagt kontrol og har et klart defineret ansvar. Vi beder derfor ministeren om at redegøre præcist for, hvilke platforme der omfattes, og hvordan ansvaret fordeles. Vi ønsker også tydelige frister, proportionalitet i sanktionerne og en effektiv adgang til at få myndighedsafgørelser prøvet. Det skal være muligt at rette en ulovlighed hurtigt, og man skal også som virksomhed kunne forstå, hvad det er, der skal til for at efterleve et påbud. Hvis en platform samarbejder, fjerner varen og forbedrer sine kontroller, skal regelsættet også gøre klart, hvordan man bringer sådan nogle sager til ophør igen. Jeg tror, det er sådan, vi får en bedre håndhævelse og færre gentagelser.

Forbrugerne skal beskyttes, og reglerne skal håndhæves, men håndhævelsen skal altså være præcis nok til at ramme dem, der

skaber problemet. Det Konservative Folkeparti støtter lovforslaget og vil arbejde for, at de nye beføjelser bliver effektive, mere tydelige og rimelige. Tak for ordet.

Kl. 17:00

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til den konservative ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er hr. Christoffer Emil Jexen fra Enhedslisten.

Kl. 17:00

(Ordfører)

Christoffer Emil Jexen (EL):

Tak for ordet. Forældre skal kunne købe legetøj til deres børn helt uden at bekymre sig for farlig kemi, og virksomheder, der overholder reglerne, skal ikke stilles dårligere end dem, der lader være. Det er et godt udgangspunkt for det forslag, vi behandler i dag.

Enhedslisten er positive over for, at myndighederne får bedre muligheder for at gribe ind over for ulovlige produkter på onlinemarkedspladser. Vi har tidligere peget på problemet. Det hjælper ikke nok at stille gode krav til legetøjsproducenterne, hvis reglerne ikke bliver håndhævet over for de varer, der sælges gennem de her store platforme. Derfor er den nye mulighed for at rette afgørelser mod platformene et fremskridt, men det er ikke det samme som et fuldt importøransvar. Det ansvar bør vi fortsat arbejde for, så sikkerhedskravene ikke bliver til en konkurrenceulempe for de virksomheder, som tager dem alvorligt.

Vi fastholder også vores tidligere kritik af EU-reglerne, som begrænser muligheden for at gå foran med en stærkere beskyttelse. Og vi mener også fortsat, at ventetiden er for lang. Legetøjsforordningens nye hovedkrav skal først anvendes fra august 2030. Når det handler om børns sundhed, havde vi meget gerne set, at det kunne ske noget hurtigere.

Lovforslaget handler også om kritiske råstoffer. Her har Enhedslisten været kritisk over for en tilgang, hvor Europas adgang til flere råstoffer fylder for meget, mens hensynet til miljøet, menneskerettighederne og behovet for at begrænse vores forbrug fylder for lidt. Den grønne omstilling skal selvfølgelig ikke ske på bekostning af de mennesker, der bor der, hvor råstofferne udvindes. Og vi skal ikke kun spørge, hvor vi kan hente flere råstoffer; vi skal også spørge, hvordan vi kan bruge færre. Men den del, vi behandler i dag, handler om mærkning, genanvendelse og kontrol, og det kan vi støtte. Det er netop fornuftigt at få mere ud af de materialer, vi allerede har – som det også er blevet nævnt flere gange – uden at det betyder, at vi tilslutter os hele EU's råstofpolitik.

Så er der et punkt, som vi gerne vil have belyst nærmere. Forbrugerrådet Tænk peger på, at myndighedernes pligt til at offentliggøre oplysninger om ulovlige produkter lempes. Ministeriet understreger, at EU-reglerne fortsat kræver oplysninger om produkter, der udgør en risiko. Og det er selvfølgelig vigtigt. Men vi deler Forbrugerrådet Tænks ønske om klare offentlige kriterier for, hvornår andre ulovlige produkter ikke bliver offentliggjort. Der skal selvfølgelig være plads til at rette en mindre fejl, men forbrugerne skal også have mulighed for at kunne finde de oplysninger, de har brug for, når de vælger produkter.

Samlet set forventer vi i Enhedslisten at kunne støtte lovforslaget, og vi vil bruge udvalgsbehandlingen til at følge op på gennemsigtigheden og sikre, at de bedre kontrolmuligheder også bliver brugt i praksis.

Kl. 17:04

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre til hr. Ulrik Knudsen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 17:04

(Ordfører)

Ulrik Knudsen (DD):

Tak for ordet, formand. Danske virksomheder skal konkurrere på fair vilkår, det burde egentlig være en selvfølge. Men virkeligheden er desværre, at mange danske virksomheder oplever en konkurrence, som langt fra altid foregår på lige vilkår. Det gælder ikke mindst konkurrencen fra udenlandske onlinemarkedspladser som Temu, hvor produkter fra lande uden for EU sælges direkte til danske forbrugere. Danske virksomheder skal leve op til omfattende regler om produktsikkerhed, dokumentation og forbrugerbeskyttelse. Og jeg må indrømme, at jeg længe har undret mig over, at man ikke greb hårdere ind over for virksomheder som Temu, som sælger store mængder i Danmark. Men samtidig kan forbrugerne på nettet også købe produkter fra udenlandske udbydere, hvor der kan være alvorlig tvivl om, hvorvidt de samme regler bliver overholdt. Det er ikke rimeligt, hverken over for danske virksomheder, der følger reglerne, eller over for de danske forbrugere, som risikerer, at der er noget i produkterne, som ikke er sundt.

Derfor er vi i Danmarksdemokraterne positive over for det her lovforslag. Forslaget skal bl.a. sikre bedre muligheder for at håndhæve reglerne om produktsikkerhed og styrke markedsovervågningen. Derudover indeholder det ændringer af reglerne om ædle metaller, kritiske råstoffer og tilgængelighedskrav. Det er forskellige områder, men der er en vigtig fællesnævner: Reglerne skal være klare og gennemskuelige og til at administrere, og de skal håndhæves.

Som min kollega hr. Rune Kristensen også tidligere nævnte, er håndhævelse helt afgørende. Det nytter ikke noget, at vi i Danmark og EU vedtager stadig flere krav til vores egne virksomheder, hvis vi samtidig accepterer, at produkter, der ikke lever op til kravene, strømmer ind over grænserne. Derfor vil jeg gerne understrege, at effektiv kontrol og håndhævelse er helt afgørende. Samtidig skal vi selvfølgelig være opmærksomme på, at implementeringen af europæiske regler ikke fører til unødige danske særkrav. Vi skal ikke gøre det dyrere og mere besværligt at drive virksomhed i Danmark, end EU-reglerne nødvendiggør. Derfor vil jeg også gerne bede ministeren forholde sig til, hvordan regeringen konkret vil sikre, at udenlandske onlinemarkedspladser bliver mødt med effektiv kontrol og håndhævelse, så danske virksomheder ikke fortsat stilles dårligere i konkurrencen, og hvordan ministeren vil sikre, at lovforslaget ikke medfører unødvendige administrative byrder for danske virksomheder.

Danmarksdemokraterne støtter lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 17:06

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til Danmarksdemokraternes ordfører. Der er heller ingen korte bemærkninger i denne omgang, så vi går videre til hr. Steffen Holme Helledie fra Radikale Venstre.

Kl. 17:06

(Ordfører)

Steffen Holme Helledie (RV):

Tak for ordet, formand. Frihandel, åben konkurrence og et stærkt indre europæisk marked er grundpiller for Radikale Venstre. Men frihandelen fungerer kun, hvis vi har fælles spilleregler, og hvis vi faktisk håndhæver dem. For fri konkurrence er ikke bare friheden til at snyde. Det er netop derfor, vi bakker op om det her lovforslag, vi er i gang med at behandle, L 8. Vi vil særlig fremhæve tre ting heri, der er vigtige for os.

For det første skal vi sikre den fair konkurrence. Danske og europæiske virksomheder skal ikke udkonkurreres af globale handelsplatforme som Temu og Shein, når de vælger at sælge produkter, der ikke lever op til vores fælles krav. Vi skal være åbne over for

handel med resten af verden, men det skal ske på de vilkår, som vi fastsætter i fællesskab. Derfor er det positivt, at vi styrker myndighedernes muligheder for at gribe ind, og derfor er det helt afgørende, at vi samtidig styrker den fælleseuropæiske indsats med det her tiltag.

For det andet skal vi styrke Europas strategiske uafhængighed. Kritiske råstoffer er blevet en afgørende forudsætning for både vores grønne omstilling og for vores industri, men også for vores sikkerhed. Vi skal ikke lukke os om os selv. Vi skal heller ikke gøre os selv unødigt uafhængige af andre. Derfor giver det god mening, at vi bliver langt bedre til at genanvende de værdifulde råstoffer, vi allerede har i Europa i dag.

For det tredje skal vi insistere på en intelligent regulering. Vi skal stille høje krav om produktsikkerhed til miljø og til forbrugerbeskyttelse, men vi skal også turde spørge os selv om, om reglerne er nødvendige, forståelige og proportionale. For hver eneste unødvendige administrative byrde tager tid og vigtige ressourcer ud af virksomhederne. Det er tid og ressourcer, de kunne have brugt på at skabe innovation, vækst og arbejdspladser – alt det, vi har en fælles opgave for at sikre, både i Danmark og i Europa.

For Radikale Venstre er der ingen modsætning mellem et frit marked og en stærk forbrugerbeskyttelse. Tværtimod er det, vi gør med L 8, at vi fastsætter fælles regler og en effektiv håndhævelse ud fra de forudsætninger, der viser, at markedet kan fungere. Det er sådan, vi skaber et stærkere Europa med fair konkurrence og bedre vilkår for forbrugere og virksomheder i Danmark. Så Radikale Venstre kan naturligvis støtte forslaget, L 8.

Kl. 17:08

Den fg. formand (Mikkel Dencker):

Tak til Radikale Venstres ordfører. Der er heller ingen korte bemærkninger til denne ordfører, og dermed går vi videre til erhvervs- og konkurrencekraftsministeren. Velkommen på talerstolen.

Kl. 17:08

Erhvervs- og konkurrencekraftsministeren (Martin Lidegaard):

Mange tak, og endnu en gang tak for den meget brede tilslutning til lovforslaget. Det glæder mig, fordi jeg synes, det er et vigtigt lovforslag, men det glæder mig også, fordi dansk erhvervsliv er godt tjent med, at vi laver brede forlig omkring nogle af de her vigtige ting.

I Danmark skal vi kunne have tillid til de produkter, som vi køber. Det er faktisk et utrolig vigtigt princip. De skal være sikre. De skal opfylde gældende regler og standarder, uanset om der er tale om en vandpistol eller en vaskemaskine. Det kræver klare og forståelige regler for erhvervslivet af hensyn til forbrugerne, og det kræver, at myndighederne har mulighed for at sætte ind over for dem, der bryder reglerne, så dem, der har orden i penallhuset, også kan vide, at dem, der ikke har det, bliver straffet.

Lovforslaget vedrører en række ændringer i tre love: produktloven, lov om ædle metaller og konfliktminerale samt tilgængelighedsloven. Hovedparten af lovforslaget har til formål at ændre produktloven, bl.a. som følge af forordningen om kritiske råstoffer og legetøjsforordningen. Forordningen om kritiske råstoffer indfører en række krav til virksomheder, der sælger produkter med permanente magneter på det indre marked. Det gælder f.eks. vaskemaskiner og varmepumper.

Med lovforslaget får Erhvervsstyrelsen ansvaret for at kontrollere, at kravene til permanente magneters genanvendelighed og indhold overholdes, så vi sikrer, at permanente magneter ikke bare smides ud med affaldet, men netop bliver genanvendt, sådan som den radikale ordfører netop påpegede. Det styrker forsyningsikkerheden, og det skal ikke bare gavne den grønne omstilling, men også konkurrencekraften og Europas strategiske robusthed.

Samtidig ændrer vi produktlovens regler om håndhævelse, så det bliver lettere at gribe ind over for onlinemarkedspladser som f.eks.

Temu. Der skal ikke sælges farligt og ulovligt legetøj, elektronik og andet på platforme direkte til danske børneværelser og danske stuer. Jeg vil ikke lægge skjul på, at den her del af loven lægger jeg selv særlig stor vægt på. Ligesom hr. Rune Kristensen har jeg heller ikke været på Temu. Det kan være, vi kan lave en klub af ordførere, som har det princip ikke at støtte, kan man sige, platforme, som egentlig ikke gavner nogen eller noget, når det kommer til stykket, i hvert fald i Danmark.

Jeg vil også sige til Dansk Folkeparti, at når vi lægger stor vægt på at gennemføre de her EU-tiltag, så er det jo, fordi nogle af de her udfordringer kun kan adresseres i fællesskab med andre europæiske lande. Vi er jo lidt gladere for EU i regeringen, end Dansk Folkeparti er, men når man så laver fælles regler på EU-niveau, kan man ikke lave solnedgangsklausuler for det samme. Og vi synes her, at jo større rolle EU kan tage for at gå op imod nogle af de her store platforme og i øvrigt også techgiganter, jo bedre er det for danske forbrugere. Derfor er vi indstillet på som sagt at gennemføre de her ting.

Hr. Ulrik Knudsen spørger til de administrative byrder, der måtte være forbundet med det. Selve lovforslaget har kun yderst begrænsede administrative byrder som følge. Der kan komme noget i de delegerede retsakter som følge af forordningerne. Det har vi ikke noget tal på endnu. Jeg håber også, det bliver begrænset, men det kan jeg desværre ikke svare på i dag, selv om jeg gerne ville.

Enhedslisten spørger til importøransvaret i EU. Det er noget, man skal indføre på EU-niveau. Det er igen et eksempel på, hvad vi ikke kan gøre alene i Danmark, så det skal vi tage med derned. Enhedslisten spørger jo også til, hvorfor vi overhovedet ønsker at ændre på, hvornår vi offentliggør ulovlige produkter, og det er jo simpelt hen, fordi vi nu udvider scope, kan man sige. Vi udvider, hvem og hvad vi går efter. Så vil vi også gerne have muligheden for, når vi har at gøre med ubetydelige overtrædelser, at vi ikke nødvendigvis skal hænge virksomheder ud for det. Men det er samtidig sådan, at vi jo fastholder det meste af den offentliggørelsespligt, om man vil, som der er, og som vi fortsat vil have.

Vi skal stå sammen med EU. Med lovændringen får Erhvervsstyrelsen flere muskler til at føre kontrol over for aktører i tredjelande, og det er godt. EU kommer til at smække døren i over for onlinemarkedspladser, når det er relevant, men det betyder selvfølgelig ikke, at vi ikke skal gøre, hvad vi kan, herhjemme også. Der er jeg enig med Dansk Folkeparti. Men der er noget, vi kun kan gøre sammen med EU, og det, vi gør her, er netop et eksempel på, hvad vi kan gøre herhjemme.

Kl. 17:13

Så ændrer vi også i lov om ædle metaller og konfliktminerale, så Erhvervsstyrelsen fremover kan gå efter produkter, der foregiver at være ædle metaller. Det kan f.eks. være smykker, der markedsføres som sølvsmykker, men ikke indeholder sølv. Det vil glæde mig umådeligt, hvis, som hr. Anders Kronborg var inde på, vi kan undgå nogle uoverskuelige ægteskabelige konsekvenser for hr. Anders Kronborg med den nye lovgivning, men jeg tror også, flere andre vil få stor glæde af det, for det der med at købe falske smykker og først opdage det, når man har fået dem sendt hjem, er ikke sjovt. Så jeg håber også, at det samlet kan være med til at styrke tilliden til branchen.

Endelig ændrer vi så tilgængelighedsloven, så vi kan implementere EU's tilgængelighedsdirektiv korrekt. Dermed sikrer lovforslaget overensstemmelse med EU-retten, samtidig med at det beskytter forbrugerne og giver virksomhederne klare og forståelige regler. Sluttelig får myndighederne bedre muligheder for at kontrollere produkter herhjemme og på tværs af grænser. Jeg ser frem til den videre behandling.

Kl. 17:14

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Der er to korte bemærkninger. Den første er til hr. Christian Kirk, Dansk Folkeparti.

Kl. 17:14

Christian Kirk (DF):

Tak for ordet, formand. Jeg vil gerne sige tak til ministeren for at adressere mine bekymringer på talerstolen. Først og fremmest vil jeg sige, at en af de få klubber, vi kan være i sammen, nok er klubben for dem, der ikke har købt på Temu. Den kan vi tilslutte os sammen.

Nu nævner ministeren, at vi har nogle uenigheder omkring EU. Det er sådan set også rigtigt nok. Vi er for det indre EU-marked. Vores helt generelle bekymring ved EU er, at EU jo helt generelt overregulerer sig selv. Det, jeg nævnte i min ordførertale, er jo, at lovforslaget har utrolig gode intentioner – det er jeg absolut enig i – men at problemet bare er, om det her er nødvendig lovgivning, og hvor vide myndighedernes beføjelser skal være. Så jeg vil bare spørge ministeren, om han ikke er enig i, at EU helt generelt har en tendens til at overregulere. Det er jo et godt eksempel at sammenligne os med USA. I 2008 var EU's økonomi større end USA's. I dag udgør vi kun 70 pct. af USA's økonomi. Er det bl.a. ikke, på grund af at EU har det med at indføre regler, der ikke er nødvendige?

Kl. 17:16

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Så er man medlem af en ny klub, ikke at have handlet på Temu-klubben.

Ministeren.

Kl. 17:16

Erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard):

Den er formanden også meget velkommen i. (*Den fg. formand (Benny Engelbrecht):* Formanden er medlem). Nå, det glæder mig.

Vi er også meget store tilhængere af det indre marked i Radikale Venstre og i regeringen. Det er jo fri handel, men under de samme reguleringer. Det er jo det, det indre marked er. Det er ikke et reguleringsfrit marked. Det er tværtimod at sikre, at der er den samme regulering i alle 27 lande, så man ikke som virksomhed skal forholde sig til 27 forskellige reguleringer. Det i sig selv er jo stærkt byrdereducerende. Når det er sagt, er jeg enig i, at der har været for meget bøvl og for mange byrder, der er kommet fra EU's side, ligesom der er kommet fra det danske Folketings side. Jeg hilser velkommen, at Kommissionen og EU i det hele taget har taget fat på den udfordring og har klare mål for at reducere de administrative byrder for virksomheder i Europa, ligesom vi har i Danmark. En stor del af de byrder kommer ganske rigtigt fra europæisk regulering, men jeg skylder også at sige, at en stor del kommer fra Danmark selv og fra dette høje ting. Der skal være en proportionalitet imellem det problem, vi skal løse, og de byrder, vi pålægger virksomhederne. I det her tilfælde er det jo ikke mindst de udenlandske producenter og platforme, vi går efter, og dermed synes jeg sådan set, at vi gør de danske virksomheder en tjeneste.

Kl. 17:17

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Hr. Christian Kirk med den anden korte bemærkning.

Kl. 17:17

Christian Kirk (DF):

Jeg anerkender jo, at intentionen er god, og jeg er sådan set glad for, at ministeren anerkender, at EU helt generelt er gået for langt – og det er vi også herinde i Folketinget. Så vil jeg bare spørge ministeren, om det ikke er en af vores allerformeste opgaver, når

vi stemmer noget igennem herinde, at vi sikrer, at det her er absolut nødvendigt, og at vi ikke begynder at pålægge erhvervslivet unødvendig lovgivning. Nu ved jeg godt, at lige det her lovforslag er EU-lovgivning, men anerkender ministeren sådan helt grundlæggende, at EU har reguleret sig selv ihjel sammenlignet med resten af den vestlige verden, og at det er derfor, vi sakker bagud?

Kl. 17:18

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Ministeren.

Kl. 17:18

Erhvervs- og konkurrencekraftsministeren (Martin Lidegaard):
Jeg synes bestemt ikke, at EU har reguleret sig selv ihjel, men jeg synes, der har været en tilbøjelighed til på både europæisk og dansk niveau, at vi har pålagt vores erhvervsliv for mange administrative byrder. Det er jeg enig i. Jeg vil så sige, at på det her område føler jeg nærmere at problemet har været underregulering end overregulering, når vi snakker om de her platforme som Temu, hvor man er fuldstændig forsvarsløs som almindelig dansk forbruger, og hvor vi har haft alt for få indsatser for at sikre, at de lever op til præcise samme krav, som hvis man går ned og gerne vil købe ind i en almindelig dansk butik eller på danske platforme. Det synes jeg at vi skylder både de danske forbrugere og danske virksomheder, der overholder lovgivningen, at vi bliver bedre til.

Kl. 17:19

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Christoffer Emil Jexen, Enhedslisten.

Kl. 17:19

Christoffer Emil Jexen (EL):

Tak. Måske var jeg en lille smule uklar omkring vores punkt, vi ønskede at få belyst lidt nærmere. Det, vi ønsker at få belyst nærmere, handler om den bekymring, som vi deler med Forbrugerrådet Tænk i forhold til nogle produkter. Altså, hvordan skal jeg forklare det? Nu prøver jeg lige lidt hurtigt her. Det handler om nogle offentlige kriterier for produkter, altså, du sagde det her med, at virksomhederne kunne blive hængt ud for små forseelser. Det, vi ønsker, er ikke at hænge virksomheder ud for små forseelser. Vi ønsker nogle kriterier for, hvornår man ikke skal hænges ud, hvis du forstår, hvad jeg mener. Så det er en lille smule anderledes end det, som du gav udtryk for. Hvordan forholder du dig til det?

Kl. 17:19

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Jeg minder lige om, at her i Folketingssalen bruger vi indirekte tiltale. (*Christoffer Emil Jexen* (EL): Det må du undskylde). I det tilfælde hedder det så formanden.

Jeg skal lige være sikker på, at ministeren forstod spørgsmålet. Ministeren, værsgo.

Kl. 17:20

Erhvervs- og konkurrencekraftsministeren (Martin Lidegaard):
Ja, det gjorde jeg, det håber jeg og tror jeg. Spørgeren ønsker, at vi her i forbindelse med lovbehandlingen får en dialog om, præcis hvilke kriterier vi lægger til grund for, hvornår vi finder det rigtigt at offentliggøre ulovlige produkter, og hvornår vi vælger ikke at gøre det. Den dialog deltager jeg gerne i.

Kl. 17:20

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Ønsker spørgeren den anden korte bemærkning? Værsgo.

Christoffer Emil Jexen (EL):

Ja, så beklager jeg, at jeg kom til at bruge forkert tiltaleform, og tak.

Kl. 17:20

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Er der behov for opfølgning på det?

Kl. 17:20

Erhvervs- og konkurrencekraftsministeren (Martin Lidegaard):

Det gør ikke spor.

Kl. 17:20

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Så siger vi tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervs- og Digitaliseringsudvalget. Hvis der ikke er nogen, der gør indsigelse mod det, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 9:

Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet.

Af erhvervs- og konkurrencekraftsministeren (Martin Lidegaard).
(Fremsættelse 07.10.2026).

Kl. 17:21

Forhandling

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 17:21

(Ordfører)

Anders Kronborg (S):

Der er noget grundlæggende forkert ved, at vi som forbrugere kan købe en vare, som et andet menneske er blevet tvunget til at fremstille – et menneske, der ikke har haft friheden til at sige nej, og som har arbejdet under trusler eller under forhold, som vi aldrig ville acceptere herhjemme i Danmark. Det hører ingen steder hjemme, heller ikke når det foregår langt fra Danmarks grænser.

For Socialdemokratiet er det afgørende, at vi står vagt om grundlæggende arbejdstagerrettigheder, retten til ordentlige arbejdsforhold, retten til frihed og retten til ikke at blive udnyttet. Det er værdier, som Socialdemokratiet har kæmpet for gennem generationer i Danmark, og dem skal vi også insistere på, når vi handler med resten af verden. Derfor støtter vi også lovforslaget, som vi behandler i dag.

Med EU's forordning om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde tager vi et vigtigt fælleseuropæisk skridt. Vi siger, at varer produceret ved tvangsarbejde ikke hører hjemme på vores marked og heller ikke skal eksporteres fra EU. Det handler om menneskerettigheder, men det handler også om fair konkurrence.

Danske virksomheder, der behandler deres medarbejdere ordentligt og med respekt og tager ansvar for produktionen, skal ikke udkonkurreres af virksomheder, der skaffer sig en fordel ved at udnytte andre mennesker. Det er hverken rimeligt over for lønmodtagerne eller de ansvarlige virksomheder, og derfor skal vi løfte opgaven i fællesskab i EU. For tvangsarbejde stopper ikke ved landegrænserne. Det gør de globale forsyningskæder heller ikke. Med lovforslaget får vi de danske rammer til at håndhæve forbuddet. Erhvervsstyrelsen bliver kompetent myndighed i Danmark, mens Europa-Kommissionen får en central rolle i undersøgelse af formodet tvangsarbejde uden for EU.

Det er vigtigt, at reglerne ikke blot ser gode ud på papiret. Et forbud er kun noget værd, hvis det kan håndhæves. Myndighederne skal kunne undersøge sager og gribe ind over for produkter, der er fremstillet ved tvangsarbejde, og virksomheder, der efterkommer en afgørelse, skal kunne mødes med sanktioner. Samtidig skal vi naturligvis have blik for erhvervslivet. Lovforslaget indfører ikke i sig selv nye generelle krav. Vi skal undgå unødigt bureaukrati, men aldrig gøre det til en undskyldning for blot at se stiltiende til, mens vi kan se, at produkter lavet ved tvangsarbejde kommer ind over Europas grænser.

Ordentlige arbejdsforhold og et konkurrencedygtigt erhvervsliv er ikke hinandens modsætninger, tværtimod. Et stærkt europæisk marked skal bygge på ordentlighed, det skal bygge på ansvar, og det skal bygge på fair konkurrence. Vi skal ikke acceptere, at prisen for billige varer betales af mennesker, som mister deres frihed. Med de ord kan jeg meddele, at Socialdemokratiet glæder sig til udvalgsbehandlingen, og at vi glæder os over det her lovforslag, som vi varmt støtter.

Kl. 17:25

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Det er tilsyneladende så klar tale, at det ikke fører til nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren og går videre til den næste ordfører, som er fru Marianne Bigum, SF.

Kl. 17:25

(Ordfører)

Marianne Bigum (SF):

Mange tak, og tak for ordet, formand. Der findes stadig væk produkter på verdensmarkedet, som er fremstillet under forhold, som ingen af os vil acceptere i Danmark. For SF er det vigtigt at holde virksomhederne ansvarlige og sikre, at det europæiske marked ikke understøtter tvangsarbejde. Samtidig skal virksomheder, der tager ansvar for deres værdikæder, ikke konkurrere med produkter, der er fremstillet ved udnyttelse af mennesker. SF kan derfor støtte lovforslaget, og jeg vil gerne sige tak til ministeren for at imødekomme vores ønske om at præcisere, at komplekse forsyningskæder ikke i sig selv må føre til en mere lempelig vurdering. Ansvarlighed må gælde i *hele* værdikæden, også når den er kompleks. Tak for ordet.

Kl. 17:26

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Heller ikke det førte til ønsker om korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Marianne Bigum og går videre til hr. Thomas Danielsen, Venstre.

Kl. 17:26

(Ordfører)

Thomas Danielsen (V):

Tak for det, formand. L 9 er en mindre sag om implementering af en forordning mod tvangsarbejde. Det er næppe en sag, der splitter her i rummet. Forordningen medfører ikke nye og – beklager, formand – due diligence-forpligtelser for erhvervsdrivende. Og faktisk vil jeg gerne prøve at oversætte det til dansk, bare for at få bekræftet, om

det er den samme forståelse, vi har af ordet. For når jeg oversætter det, betyder det, at vi ikke laver nye undersøgelseskrav, risikovurderinger eller andet bøvlg med det her forslag.

Erhvervsstyrelsen som kompetent myndighed for kontrol er klogt. Kommissionen forventer en 3-15 sager i EU. Venstre støtter forslaget.

Kl. 17:27

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Det førte heller ikke til korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Thomas Danielsen og går videre til hr. Christian Kirk, Dansk Folkeparti.

Kl. 17:27

(Ordfører)

Christian Kirk (DF):

Tak for ordet, formand. Varer fremstillet ved tvangsarbejde hører ikke hjemme hos os; det hører ikke hjemme nogen steder. Med forslaget giver vi myndighederne redskaber til at stoppe salget og kræve de berørte varer fjernet fra markedet. Forbuddet skal ikke bare stå på papiret, det skal kunne håndhæves.

Det er fornuftigt, at undersøgelserne målrettes de led i forsyningskæden, hvor der er størst sandsynlighed for, at man finder og standser tvangsarbejde. Klare rammer for kontrollen og god vejledning skal understøtte den indsats, så kræfterne bruges der, hvor de gør en reel forskel. Det er stærkt imødekommet fra Dansk Folkeparti. Vi skal beskytte mennesker mod udnyttelse og sikre, at ansvarlige virksomheder ikke underbydes af produkter fremstillet ved tvang. Derfor bakker vi op om forslaget. Tak for ordet.

Kl. 17:28

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Tak til ordføreren. Der er ikke ønsker om korte bemærkninger. Vi går videre i ordførerrækken til hr. Steffen W. Frølund, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 17:28

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, formand. Naturligvis skal ingen tvinges til at arbejde mod sin vilje. Tvang er definitivt uliberal. Regler, som indskærper og øger sanktionsmulighederne mod tvangsarbejde, støtter Liberal Alliance derfor.

Det virker ligeledes fornuftigt at kunne tage produkter frembragt ved tvangsarbejde af markedet som et nyt værktøj. Liberal Alliance stemmer derfor for.

Kl. 17:28

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Heller ikke det førte til korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til fru Charlotte Bagge Hansen som ordfører for Moderaterne. Velkommen.

Kl. 17:29

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Tak for ordet, formand. Ingen mennesker skal tvinges til at arbejde, og varer, der fremstilles ved tvang, skal ikke sælges på det europæiske marked. Det er udgangspunktet for den fælles EU-forordning, som vi med lovforslaget her sikrer at vi kan håndhæve i Danmark. For Moderaterne handler det om respekt for menneskers frihed og værdighed, men også om ordentlige konkurrencevilkår. Virksomheder, der tager ansvar, skal ikke underbydes af varer fremstillet ved tvangsarbejde.

Der er ingen tvivl om, at tvangsarbejde foregår på tværs af grænser. Derfor er det jo kun ekstra godt, at vi løfter den her opgave i

fællesskab i EU. Vi skal kunne handle, når produkterne er fremstillet på bekostning af andre menneskers frihed, og derfor støtter Moderaterne naturligvis lovforslaget.

Kl. 17:30

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Det var også klar tale, og der er ikke ønske om korte bemærkninger. Tak til fru Charlotte Bagge Hansen som ordfører. Vi går videre til hr. Rune Kristensen, Det Konservative Folkeparti, som ordfører. Værsgo.

Kl. 17:30

(Ordfører)

Rune Kristensen (KF):

Tak for ordet, hr. formand. Når man læser titlen på L 9 på skærmen heroppe bagved, så kan man jo spørge sig selv, hvem i Folketinget der er imod tvangsarbejde. Jeg vil jo så supplere fru Charlotte Bagge Hansen og sige, at der er meget stor forskel på tvangsarbejde og så at være tvunget til at arbejde. Det er der masser af mennesker der er, men det er lidt forskellige ting, og tvangsarbejde er jo allerede ulovligt i dag, og der er ikke nogen, der ønsker, at produkter, der er fremstillet ved tvang, skal kunne sælges på det europæiske marked og herunder selvfølgelig heller ikke på det danske. Tvangsarbejde krænker menneskets frihed og værdighed, og giver de virksomheder, der udnytter de her mennesker, en helt uacceptabel konkurrencefordel, og det princip tror jeg vi alle sammen er enige om.

Det politiske spørgsmål er, hvordan sådan et forbud så håndhæves. L 9 supplerer EU-forordningen med danske regler, der skal få forbuddet til at virke i praksis, og Erhvervsstyrelsen udpeges som kompetent myndighed. Styrelsen kan således undersøge virksomheder og træffe afgørelser og fastlægge bøder, hvis virksomhederne ikke efterkommer myndighedernes afgørelse. Modsat nogle af de tidligere talere er vi faktisk i Det Konservative Folkeparti en smule betænkelige ved at give Erhvervsstyrelsen og ministeren flere beføjelser, og det har ikke egentlig ikke så meget at gøre med, at vi er i opposition. Adgangen til at kræve oplysninger, undersøge virksomheder og træffe indgribende afgørelser skal være klart afgrænset og underlagt retssikkerhedsgarantier. Men når håndhævelsen nu skal organiseres, er det trods alt bedre, at de konkrete beføjelser ligger hos en dansk myndighed, som Folketinget kan holde politisk ansvarlig, end at det placeres hos en europæisk myndighed, og Det Konservative Folkeparti støtter jo, som I næsten har kunnet fornemme på min indledning, formålet.

Vi skal have fælles regler, der gælder på tværs af det indre marked, og de skal håndhæves effektivt. Vi skal også være mere præcise om, hvad loven kræver af en virksomhed, og hvilket grundlag myndighederne skal have, før de griber ind. Informationsanmodninger må ikke blive en bagvej til at indføre generelle dokumentationskrav for alle virksomheder. En virksomhed skal ikke på forhånd kortlægge hvert eneste led i hver eneste forsyningskæde, hvis der ikke er en konkret mistanke eller en relevant risiko. Kontrollen skal være risikobaseret frem for regelbaseret. Nu har jeg en fortid i den finansielle sektor, så apropos due diligence, som blev nævnt af Venstres ordfører, er det altså det risikobaserede frem for det regelbaserede, det skal handle om, og vi bør fokusere på de aktører, der er tættest på det formodede tvangsarbejde. Kravene skal svare til de oplysninger, virksomhederne rent faktisk kan fremskaffe. Det er sund fornuft. Det er også afgørende for, at myndighedernes ressourcer bliver brugt der, hvor de gør den største forskel.

Der skal desuden være et klart grundlag for de her indgribende påbud om at trække produkter tilbage eller bortskaffe dem. Sådanne påbud skal rettes mod virksomheder, der er undersøgt, og undersøgelsen bør afsluttes, hvis en overtrædelse ikke kan fastslås. Ingen virksomhed skal efterlades med en åben, ubestemt undersøgelse uden et klart resultat. Vi vil derfor få et svar på, hvordan myndig-

heder vil udvælge sager, hvilke beviskrav der gælder, og hvordan virksomheder får mulighed for at forklare sig og få en afgørelse prøvet. Der bør også være en national vejledning og en reel dialog med erhvervslivet, før reglerne træder i kraft. Det er især vigtigt for de små og mellemstore virksomheder, som oftest ikke har en særskilt afdeling til at forfølge internationale leverandørforhold. Derfor skal myndighedernes vejledning kunne bruges til at forstå, hvornår en risiko kræver handling, og hvilke oplysninger der er tilstrækkelige. En målrettet kontrol er stærkere end et generelt krav, som alle forsøger at overholde på papiret. Kampen mod tvangsarbejde kræver konsekvente regler, men reglerne skal ramme den skyldige og ikke påføre alle virksomheder en ny generel rapporteringspligt.

Det Konservative Folkeparti støtter forbuddet, og vi forventer en håndhævelse, der er målrettet, retssikker og proportional. Tak for ordet.

Kl. 17:35

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Det gav ikke anledning til korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Rune Kristensen og går videre i ordførerrækken til hr. Christoffer Emil Jexen, Enhedslisten.

Kl. 17:35

(Ordfører)

Christoffer Emil Jexen (EL):

Tak for ordet, formand. Ingen mennesker skal tvinges til at arbejde under trusler eller vold, og ingen virksomheder skal konkurrere på at udnytte mennesker, der ikke har friheden til at sige fra. Vi skal under ingen omstændigheder acceptere tvangsarbejde. Man kan undre sig over, at det helt indtil nu har været tilladt at sælge varer i Danmark og andre EU-lande, som er produceret med tvangsarbejde eller under slavelignende vilkår. Vi bakker op om forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde og om, at vi med det her lovforslag får de danske regler for håndhævelsen på plads.

Det handler først og fremmest om de mennesker, der bliver udnyttet, men også om, at virksomheder, som respekterer arbejdstagernes rettigheder, ikke skal underbydes af konkurrenter, der tjener penge på tvang og udnyttelse. Et forbud skal ikke bare være en god hensigt; det skal også kunne håndhæves. Med lovforslaget får Erhvervsstyrelsen mulighed for at undersøge virksomheder og kræve produkter fjernet fra markedet, og virksomheder kan straffes med bøder, hvis de ikke efterkommer myndighedernes afgørelse. Det bakker vi op om.

Samtidig har vi også haft en bekymring, som vi har delt med Danske Advokater. Det oprindelige udkast lagde op til, at Erhvervsstyrelsen kunne få adgang til erhvervslokaler uden en retskendelse. Danske Advokater pegede på, at det er et indgribende skridt, som begrænser beskyttelsen gennem domstolskontrollen. Den bekymring tog vi alvorligt, og derfor er vi glade for præciseringen i høringsnotatet. Når en virksomhed modsætter sig et kontrolbesøg, som myndigheden finder nødvendigt, skal der indhentes en retskendelse, og det er positivt, at kravet om en forudgående retskendelse nu også står direkte i lovforslagets § 6. Det er en god ændring og et godt eksempel på, at høringssvaret kan være med til at gøre lovgivningen bedre. Myndighederne skal have de nødvendige redskaber til at bekæmpe tvangsarbejde, men en indgribende kontrol skal samtidig ske inden for klare rammer og med respekt for retssikkerheden. At det er et vigtigt formål, fritager os ikke for at forholde os grundigt til midlerne.

For Enhedslisten skal en effektiv indsats mod tvangsarbejde og retssikkerhed selvfølgelig følges ad. Med de bemærkninger kan jeg sige, at vi støtter lovforslaget.

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Det gav heller ikke anledning til korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren og går videre til hr. Ulrik Knudsen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 17:38

(Ordfører)

Ulrik Knudsen (DD):

Tak for det, formand. I Danmarksdemokraterne mener vi selvfølgelig ikke, at produkter fremstillet ved tvangsarbejde skal have adgang til det danske eller europæiske marked. Det handler om helt grundlæggende menneskelige rettigheder, men det handler faktisk også som noget andet, nemlig en fair konkurrence. For danske virksomheder skal ikke konkurrere med produkter, der kan fremstilles kunstigt billigt, fordi mennesker bliver udnyttet under helt uacceptable arbejdsforhold. Derfor bakker vi op om formålet med EU's forordning og det lovforslag, vi behandler i dag.

Det er helt afgørende for Danmarksdemokraterne, at håndhævelsen bliver risikobaseret og proportional, og her vil jeg gerne fremhæve de bekymringer, som bl.a. SMV Danmark, Dansk Industri og Dansk Erhverv har rejst i forbindelse med lovforslaget. Vi skal sikre, at de nye regler ikke fører til unødvendige byrder for erhvervslivet, og det vil jeg også gerne bede ministeren kommentere på, og det vil jeg også forfølge i udvalgsarbejdet med lovforslaget. Danmarksdemokraterne bakker op om forslaget.

Kl. 17:39

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Det gav heller ikke anledning til korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Ulrik Knudsen som ordfører, og vi går videre til hr. Steffen Holme Helledie som Radikales ordfører.

Kl. 17:39

(Ordfører)

Steffen Holme Helledie (RV):

Tak for ordet, formand. For Radikale Venstre er frihed ikke kun et spørgsmål om frie markeder og frihandel. Det handler først og fremmest om menneskers frihed – friheden til at bestemme over sit eget liv, friheden til at arbejde under ordentlige forhold og friheden til ikke at blive udnyttet. Derfor er det også helt grundlæggende uacceptabelt, at produkter fremstilles ved tvangsarbejde, og at de fortsat kan finde vej til europæiske forbrugere. Vi i Radikale Venstre er stærke tilhængere af frihandel og af globalisering. Vi tror på, at handel mellem lande skaber velstand, udvikling og muligheder, men handel må aldrig ske på bekostning af fundamentale menneskerettigheder, og netop det viser EU her sin styrke ved at forhindre. For når vi står sammen – 27 medlemslande – kan vi stille krav, som Danmark aldrig ville kunne håndhæve alene.

Med det her forslag tager vi endnu et skridt mod at sikre, at det europæiske indre marked ikke kan blive en afsætningskanal for produkter, der er fremstillet gennem tvang og udnyttelse. Det er ikke protektionisme; det er ansvarlig frihandel. Samtidig er det helt afgørende for os i Radikale, at reglerne bliver håndhævet effektivt og proportionelt. Vi skal ramme de virksomheder og forsyningskæder, hvor problemerne findes, frem for at pålægge alle europæiske virksomheder nye administrative byrder. Det er det, vi gør med det her lovforslag. Derfor er det positivt, at kontrollen bliver risikobaseret, og at vi får fælleseuropæiske indsatser, hvor Kommissionen kan undersøge forhold i et tredjeverdensland.

For Radikale Venstre handler det her i sidste ende om, hvilket Europa det er, vi ønsker os, nemlig et Europa, der ikke alene er en økonomisk magt, men som også tør bruge sin økonomiske styrke til faktisk at forsvare de værdier, vi står på, dem, vi står op for. Vi

insisterer på, at økonomisk frihed og menneskelige værdier godt kan gå hånd i hånd. Det her lovforslag er socialliberalisme i praksis, og det er EU, når det er bedst. Derfor kan vi selvfølgelig fra Radikale Venstres side støtte lovforslaget.

Kl. 17:41

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Det gav heller ikke anledning til korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Da Alternativet ikke er repræsenteret i salen, er der ikke flere ordførere, der har bedt om ordet, og vi kan gå videre til erhvervs- og konkurrencekræftsministeren. Værsgo.

Kl. 17:41

Erhvervs- og konkurrencekræftsministeren (Martin Lidegaard):

Mange tak, formand. At arbejde under tvang burde høre en fjern fortid til, og derfor har det selvfølgelig længe været forbudt her i Danmark. Andre steder på kloden er tvangsarbejde desværre mere udbredt, og med tiltaget her styrker vi indsatsen mod det. Som flere ordførere har været inde på, er tvangsarbejde en alvorlig krænkelse af de helt grundlæggende menneskerettigheder, og det fastholder mennesker i fattigdom. Det er kort sagt en sag, der både fortjener og kræver fælleseuropæiske indsatser. Derfor støtter den danske regering selvfølgelig forslaget om en fælles EU-forordning om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, der blev vedtaget i slutningen af 2024, og med den forordning slås det fast, at produkter fremstillet ved tvangsarbejde simpelt hen ikke hører hjemme i EU. Derfor har de heller intet at gøre på EU's indre marked, ligesom de selvfølgelig heller ikke må eksporteres ud af EU.

Som bl.a. SF's ordfører gjorde opmærksom på, omfatter forbudet alle produkter og led i forsyningskæden fra udvinding og høst til produktion og fremstilling. Vi vil ikke acceptere tvangsarbejde – punktum!

Lovforslaget, som vi behandler i dag, indfører supplerende bestemmelser til forordningen om forbud mod produkter lavet ved tvangsarbejde, og tanken er ikke forbud uden bid. Derfor giver lovforslaget Erhvervsstyrelsen mulighed for at undersøge sager, stoppe de pågældende produkter og kræve dem trukket tilbage eller bortskaffet. Og hvis en virksomhed ikke retter ind, får de en bøde med.

Forslaget styrker indsatsen på tværs af EU-grænser, og sammen vil vi holde produkter fra tvangsarbejde væk fra det indre marked. Derfor er jeg også utrolig glad for høre, at alle partier i Folketinget i bred enighed giver opbakning til intentionerne bag lovforslaget.

Der har også været et par spørgsmål og et forsøg på oversættelse af due diligence fra hr. Thomas Danielsens side, og lad mig bare gøre det helt klart, at det her lovforslag ikke medfører nogen direkte omkostninger for erhvervslivet. Der kan være indirekte erhvervsøkonomiske konsekvenser, hvis f.eks. virksomheder selv iværksætter eller styrker due diligence-processer, men forordningen indfører ikke nogen nye krav om det.

Så stillede jo også de Konservative nogle spørgsmål omkring håndhævelse og vejledning. Det er Erhvervsstyrelsen, der har ansvaret, også for vejledningsdelen, hvis det formodede tvangsarbejde foregår på dansk jord, og det er Europa-Kommissionen, der har ansvaret for undersøgelser i tredjelande. Myndighederne skal alle steder benytte en risikobaseret tilgang, og undersøgelser vil fokusere på de erhvervsdrivende, der har størst indflydelse på at forebygge, afbøde og standse anvendelsen af tvangsarbejdet. Det er selvfølgelig vigtigt, at virksomhederne ikke pålægges en generel dokumentationspligt. Vi indhenter kun oplysninger fra Erhvervsstyrelsens side, når det er nødvendigt som led i en konkret undersøgelse, og det samme gælder for Kommissionen. Jeg håber, jeg dermed har afklaret nogle af de usikkerheder, der var.

Kl. 17:44

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Det tyder i hvert fald ikke på, at der er nogen, der har umiddelbart behov for at følge op. Så vi siger tak til ministeren. Der kan jo komme en efterfølgende skriftlig proces i udvalget.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen ... Nej, undskyld. Der er faktisk en, der lige har meldt sig i sidste øjeblik, hr. minister. Det er hr. Allan Feldt fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:45

Allan Feldt (DF):

Jeg vil bare hjælpe ministeren og de øvrige, der ikke taler dansk, med at informere om, at due diligence er rettidig omhu. Det er jo faktisk en sætning eller et ord, der er meget brugt på dansk. Så det var bare en lille hjælp til ministeren og mine kolleger her fremadrettet. Så behøver vi ikke at tale engelsk fremadrettet.

Kl. 17:45

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Jeg ved ikke, om det giver ministeren anledning til bemærkninger?

Kl. 17:45

Erhvervs- og konkurrencekraftsministeren (Martin Lidegaard):

Det tror jeg at jeg tager ad notam. Jeg tror, at det ville være interessant at tage den drøftelse ved en anden lejlighed, altså om det er den præcise oversættelse. Men vi tager det med.

Kl. 17:45

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Det gav ikke anledning til yderligere fra hr. Allan Feldt? Nej, det gjorde det ikke.

Så vil jeg tillade mig som formand at konkludere, at der ikke er flere, der har bedt om ordet, og derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervs- og Digitaliseringsudvalget. Hvis der ikke er nogen, der gør indsigelse over for det, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 17:46

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Dermed er der ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 22. oktober 2026, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 17:46).